

Årsrapport

2017

Innhold

Del I	
STYRETS OG LEDERS BERETNING	6
Del II	
INTRODUKSJON AV VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	10
Del III	
ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	16
Hovedmål 1: Et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet	18
Styringsparameter 1.1: Bredder og variasjon i norsk film	21
Styringsparameter 1.2: Kvaliteten på norske filmer	35
Hovedmål 2: God formidling og tilgjengeliggjøring for publikum	44
Styringsparameter 2.1: Publikums tilgang til norske filmer av kunstnerisk eller kulturell verdi	46
Styringsparameter 2.2: Gode møtepunkter mellom filmen og publikum	49
Hovedmål 3: Solid publikumsoppfølging	54
Styringsparameter 3.1 Publikumsoppfølging om norsk film i Norge	56
Styringsparameter 3.2 Publikumsoppfølging om norsk film i utlandet	63
Hovedmål 4: En profesjonell filmbransje med sunn økonomi	66
Styringsparameter 4.1: Kompetansenivået i bransjen	68
Styringsparameter 4.2: Bærekraft i norske produksjonsmiljø	72
Del IV	
STYRING OG KONTROLL AV VIRKSOMHETEN	82
Del V	
VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	90
Del VI	
ÅRSREGNSKAP	94

HURTIGMENY

Innspillingssteder for norsk premierefilm	s.24
Kjønnsbalanse	s. 26-29
Fordeling av tilskuddsmidler på format og type (tabell)	s. 30
NFIs produksjonstilskudd til barnefilm	s. 32
Tilskudd til filmformidling (tabell)	s. 52
Norskandeler på kino, TV og VOD	s. 57-62
Insentivordningen	s. 70-71
Finansieringskilder for spillefilm (figur)	s. 78

Del I

**Styrets og leders
beretning**

Styrets og leders beretning

Film forener mange kunstformer og er historiefortelling gjennom bruk av bilder, lyd, musikk, scenografi, design og kostymer. Med *film* mener vi alle formater og uttrykk som forteller en historie, uttrykker en idé eller vekker en følelse gjennom kunsten å bruke levende bilder. Det vil si både spillefilm, kortfilm, dokumentar, serier og spill – og noe vi kanskje ennå ikke vet hva er. Med denne brede definisjonen av film til grunn, og med tanke på det norske folks høye, daglige bruk av levende bilder, er det liten tvil om at film har en sentral rolle både for oss som samfunn og enkeltmennesker. NFI har derfor følgende visjon for vår virksomhet: *NFI skal styrke og fremme norsk film og filmens plass i samfunnet!*

2017 i kroner og øre

Som forvalter av regjeringens filmpolitikk fordelte NFI om lag 638 millioner kroner i 2017 (603 MNOK i 2016). Av dette gikk 432 millioner kroner til utvikling, produksjon og lansering av kinofilm, kortfilm, dokumentar, drama-serier og spill (444,5 MNOK i 2016). 63 millioner kroner ble tildelt over insentivordningen (37,8 MNOK i 2016) og 48,3 millioner kroner gikk til formidlingstiltak (inkludert innkjøpsordningene for spill og film) (46,9 MNOK i 2016). I tillegg ble det blant annet gitt tilskudd til manusutvikling og stipend til kurs i utlandet, samt at NFI fordelte 75 millioner kroner til regionale filmvirksomheter etter fastsatte kriterier (70 MNOK i 2016).

Likestilling og #metoo

Høsten 2017 kom #metoo-kampanjen, som avdekket omfanget av seksuell trakassering både i samfunnet for øvrig - og også i filmbransjen. Kampanjen har både skapt økt bevissthet om seksuell trakassering og bidratt til holdningsendringer. NFI har iverksatt ulike tiltak for å forebygge seksuell trakassering i filmbransjen – som kurs i forebyggende arbeid og å stille krav til at hver enkelt produksjon med tilskudd fra NFI skal ha planer for forebygging og varsling – men NFIs viktigste bidrag for å forebygge seksuell trakassering i er imidlertid arbeidet for en jevnere fordeling av maktposisjoner mellom kjønnene. NFI har i 2017 videreført praksisen med moderat kjønns-

kvotering, og tatt i bruk ytterligere tiltak for en bedre kjønnsbalanse. NFIs mål er full likestilling i filmbransjen – eller «50/50 innen 2020», og vi ser allerede effekten av nye tiltak. I 2017 utvidet vi bruken av moderat kvotering til å gjelde også markedsordningen. Markedsordningen har alltid hatt svært lav kvinneandel, og i 2016 var kvinneandelen i filmer i markedsordningen kun 13,3 prosent. Etter innføringen av moderat kvotering økte ikke bare kvinneandelen i filmene som fikk tilskudd over markedsordningen til 37 prosent, vi så også en markant økning i kvinneandelen blant de som søkte. Det er for tidlig å si om denne effekten vil vedvare, men vi håper dette tiltaket kan bidra til en varig endring – og synliggjøre at det lønner seg å satse på kvinner også i tiden fremover.

Hvordan ivareta norsk innhold i fremtiden?

Markedet for film er i endring, og et viktig spørsmål er: Hvordan skal vi ivareta norsk innhold i fremtiden? NFI skal legge til rette for at norsk innhold av høy kvalitet blir tilgjengelig og synlig for publikum på ulike digitale plattformformer og strømmetjenester, og gjennom dette også tilrettelegge for utvikling av nye forretningsmodeller. I 2017 har NFI satt spørsmålet om medfinansiering på agendaen på flere måter, både gjennom utredningsarbeid og seminarer. Som denne årsrapporten viser bidrar VOD-tjenestene i forsvinnende liten grad til finansieringen av norske filmer. NFI kom i en rapport våren 2017, som ble skrevet på oppdrag av Kulturdepartementet, med en klar anbefaling om at norske myndigheter bør benytte seg av handlingsrommet i EU-direktivet for audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet). Det vil si at det bør stilles krav til en programkvote for norsk og europeisk innhold i audiovisuelle bestillingstjenester, krav til at dette innholdet fremheves i tjenestenes programkataloger og krav til medfinansiering – enten i form av et bidrag til filmfondet eller ved direkte investeringer i innhold.

Tar hele landet i bruk

NFI er en nasjonal aktør med et regionalt ansvar. Dette innebærer for det første at NFI skal legge til rette for gode møter mellom filmen og publikum over hele landet,

for det andre å bygge opp om sterke produksjonsmiljø i regionene, og for det tredje å få frem historier som gjenspeiler samfunnet og kulturen vi er en del av ved å ta hele landet i bruk. Av norske filmer med kinopremiere i 2017 var 50 prosent spilt inn i andre deler av landet enn Oslo og Akershus. Snittet for de fem siste årene er 36 prosent, så dette innebærer en betydelig økning fra foregående år, og viser at hovedstadsområdet ikke lenger er like dominerende i forhold til resten av landet.

Norsk film setter dagsorden

Etter et rekordår for norsk kinofilm i 2016, gikk besøktallene på kino ned i 2017. Med et besøk på norske filmer på 2,1 millioner og en norsk markedsandel på 18,1 prosent er 2017 å regne som et svakt kino-år målt i publikumsoppslutning. Norsk film har likevel markert seg med filmer som *Hva vil folk si* (Iram Haq), *Natta pappa henta oss* (Steffan Strandberg) og *Hjertestart* (Arild Andresen). At *Hva vil folk si*, en kunstnerisk og tematisk nyskapende film, har blitt sett av godt over 100.000 besøkende på kino er stort. Filmen har i tillegg blitt solgt til mange internasjonale markeder, og blant annet vunnet publikumsprisen ved Dragon Award-prisutdelingen ved Göteborg film festival.

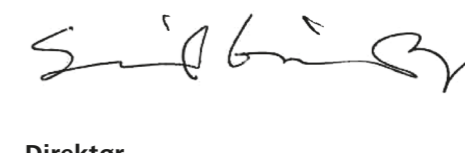
Norske dramaserier har hatt en eventyrlig suksess i 2017, blant annet vant *Mammon 2* den høyt-hengende nternational EMMY-prisen for beste dramaserie og *Nobel* vant priser som Rose D'or og Prix Europa i konkurranse med de aller beste seriene i verden – som Netflix' *The Crown*. Den norske dokumentarfilmen og IDFA-vinneren *Nowhere to Hide* (Zaradasht Amhed) fra 2016 fortsatte å håve inn internasjonale priser i 2017, og dokumentarfilmen *Kayayo – de levende handlekurvene* (Mari Bakke Riise) ble kortlistet til Oscar for beste korte dokumentarfilm.

Felles for disse filmene er at de er av høy kvalitet. På ulikt vis belyser de viktige samfunnstema og forteller historier som engasjerer, underholder og berører. Man snakker ofte om opplevelsen av *relevans* som et kriterium ved vurdering av kunstnerisk kvalitet og kulturell verdi. Relevans er

også en viktig forutsetning for at filmene skal nå ut til sine målgrupper. På samme måte leverer også Cinemateket høy kvalitet ved å gjøre et bredt spekter av kvalitetsfilm og vår kulturarv relevant for nye publikumsgrupper. Dette resulterte i 2017 i at Cinemateket satte publikumsrekord for femte år på rad!

Norsk film på den internasjonale arenaen

Norsk film nyter etter hvert stor anerkjennelse internasjonalt, og NFI arbeider systematisk for å legge til rette for at filmskaperne kan nå ut over Norges grenser både for å skaffe penger til investeringer og for å nå et større publikum. I løpet av 2017 har vi arbeidet for å skaffe oss posisjonen som fokusland ved Berlinale i 2019. Berlinale, eller Filmfestivalen i Berlin, er en av de største og viktigste arenaene for internasjonalt filmarbeid. Det er med stor glede vi ved inngangen til 2018 kunne signere avtalen som sikrer Norge posisjonen som fokusland i 2019. Dette representerer en stor mulighet for norsk film.

Direktør

Sindre Guldvog

Styreleder

Marit Reutz

Del II

Introduksjon av virksomheten og hovedtall

Introduksjon av virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget

Norsk filminstitutt (NFI) er underlagt Kulturdepartementet og er forvaltningsorgan for staten på filmområdet og rådgiver i filmpolitiske spørsmål. Gjennom forskrifter og mandat har NFI ansvaret for å sette regjeringens filmpolitikk ut i livet. Målene for norsk filmpolitikk i 2017 fremgår av Kulturdepartementets tildelingsbrev til NFI, og utdypes i Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* som ble lagt frem for Stortinget i 2015.

Målene for 2017 er å legge til rette for:

1. Et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet
2. God formidling og tilgjengeliggjøring for publikum
3. Solid publikumsoppslutning
4. En profesjonell filmbransje med sunn økonomi

Målene skal følges opp gjennom følgende styringsparametere:

- 1.1 Bredde og variasjon i tilbudet av norske audiovisuelle produksjoner
- 1.2 Kvaliteten på norske audiovisuelle produksjoner
- 2.1 Publikums tilgang til norske audiovisuelle produksjoner av kunstnerisk eller kulturell verdi
- 2.2 Gode møtepunkter mellom filmen og publikum
- 3.1 Publikumsoppslutning om audiovisuelle produksjoner i Norge
- 3.2 Publikumsoppslutning om norske audiovisuelle produksjoner i utlandet
- 4.1 Kompetansenivået i bransjen
- 4.2 Bærekraft i norske produksjonsmiljø

Målene skal bidra til å nå de overordnede målene, som er:

Kulturpolitikken skal bidra til å gi mennesker mulighet til å oppleve og delta i et rikt og mangfoldig kulturliv. Kunnskap om og opplevelse av vår felles kulturarv skaper identitet og engasjement. Regjeringens kulturpolitikk tar utgangspunkt i den unike egenverdien som kunst og kul-

tur har for enkeltmennesker og for samfunnet som helhet. For å styrke norsk språk, identitet og kultur vil regjeringen legge til rette for at det produseres film av høy kvalitet på norsk og samisk, og at dette er tilgjengelig for publikum.

Organisering

NFI ledes av direktør Sindre Guldvog som rapporterer til et styre. Styret i NFI er oppnevnt av Kulturdepartementet og ledes av Marit Reutz. I 2016 ble det utnevnt et nytt styre for perioden 1. juli 2016 til 30. juni 2020.

Styreleder

Marit Reutz
Styreleder/-medlem i diverse styrer
Selvstendig næringsdrivende, Oslo

Styremedlemmer

Elisabeth Storaas Heggen
Styrets nestleder
Kommunaldirektør i Oslo kommune ved byrådsavdelingen for kultur, idrett og frivillighet, Oslo

Tove Nedreberg
Adm. direktør i Adresseavisen/Adresseavisen Gruppen, Trondheim

Bjørn Eirik Olsen
Daglig leder i SpareBank 1 Nord-Norge kulturnæringsstiftelse, Tromsø

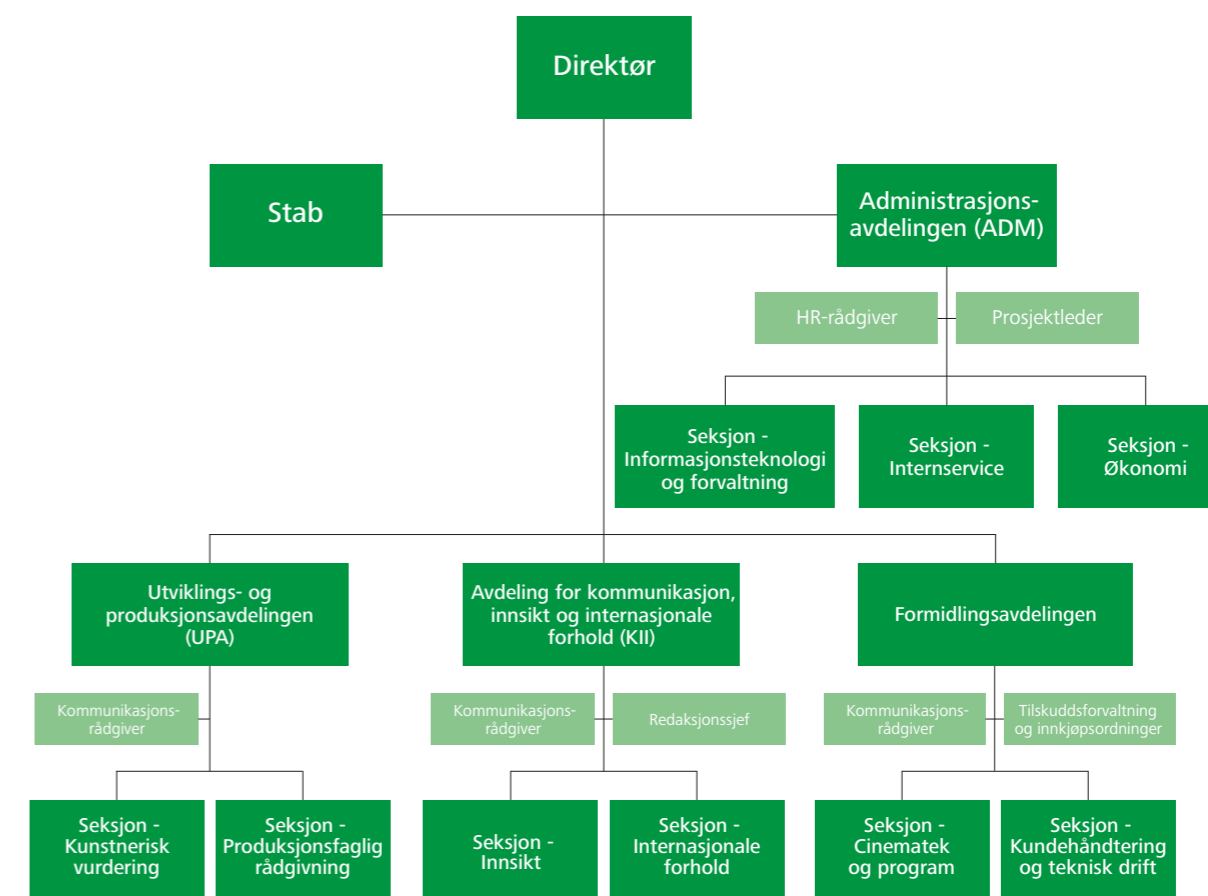
Jo Christian Oterhals
Selvstendig næringsdrivende, Treo AS, strategirådgiver, Oppegård

Daniel Nordgård
Varamedlem, forsker ved Agderforskning og universitetslektor ved Universitetet i Agder, Kristiansand

Toril Simonsen
Representant for de ansatte, Oslo

Rune Tellefsen
Varamedlem for representant for de ansatte, Oslo

ORGANISASJONSKART NFI

Tabell 1 Nøkkeltall norsk film, 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Norske kinofilmer - besøkstall	2 690 110	2 706 467	2 465 049	3 132 678	2 124 502
Norsk markedsandel - kinofilm	22,8 %	24,4 %	20,5 %	23,9 %	18,1 %
Antall kinofilmer med ordinær distribusjon	24	34	23	25	35
Norske kinofilmers eksportverdi (basert på premiereår), millioner kroner	21	69,2			87,3
Priser ved anerkjente, internasjonale festivaler: Kino-, kort- og dokumentarfilm	7	8	6	12	5
Deltakelse ved anerkjente, internasjonale festivaler: Kino-, kort- og dokumentarfilm	37	58	49	53	56
Internasjonale priser: dramaserier	2	9	9	7	6
Internasjonale priser: dataspill			7	8	10
Kvinneandel i kinofilm med produksjonstilskudd fra NFI	38,5 %	53,9 %	35,7 %	31,7 %	33,6 %
Kvinneandel i dokumentarfilm med produksjonstilskudd fra NFI	48,9 %	36,4 %	37 %	53,9 %	35,0 %
Kvinneandel i kortfilm med produksjonstilskudd fra NFI	44,6 %	61,3 %	50 %	43,4 %	55,6 %

Tabell 2 Nøkkeltall volum NFI, 2013–2017

Aktivetsområde	2013	2014	2015	2016	2017
Tilskuddsforvaltning:					
Antall søknader					
Utvikling, produksjon og lansering	1 213	1 115	1 120	1 053	953
Stipend	496	497	511	387	305
Filmformidling	65	111	164	462	476
Sum	1 774	1 723	1 795	1 902	1 734
Antall tilskudd					
Utvikling, produksjon og lansering	473	429	477	436	417
Stipend	199	221	208	181	158
Filmformidling	30	83	105	236	266
Sum	702	733	790	853	841
Prosentandel tilskudd	40	43	44	45	49
Lansering:					
Antall festivaler med norske titler i konkurranse eller offisielt program	560	465	459	462	475
Publikumsaktiviteter:					
Antall besøk Cinemateket	53 678	61 535	62 646	73 052	74 303
Antall besøk Barnas Cinematek	4 601	5 280	5 464	6 300	5 103
Kursvirksomhet:					
Antall kurs NFI:Lab	31	34	51	44	52
Antall kursdeltakere NFI:Lab	1 452	1 984	2 678	2 049	3 129

Tabell 3 Nøkkeltall fra årsregnskapet, 2011–2017 (mill kr)

	2013	2014	2015	2016	2017
Samlet driftsramme utgifter/tilskudd post 01-99	578.64	621.92	637.94	725.46	755,86
Andel driftsutgifter ift. fond/tilskudd (tildelte rammer)	20.7 %	19.7 %	18.8 %	17.1 %	18,0 %
Post 01 - Driftsutgifter					
Driftsramme i tildelingsbrev 5)	97.68	100.78	100.01	104.97	114,39
Utnyttelsesgrad 4)	100%	99%	100%	95%	98 %
Antall reelle årsverk 1)	90.0	85.5	85.9	85.3	86,6
Lønns- og personalutgifter per reelle årsverk	0.65	0.69	0.70	0.72	0,82
Lønns- og personalutgifter (kto.klasse 5) - andel av driftsutgifter 3)	61%	59%	60%	61%	63 %
Husleie inkl. fellesutgifter og strøm - andel av driftsutgifter	15%	15%	15%	15%	14 %
Kjøp av tjenester 2) - andel av driftsutgifter 3)	5%	7%	9%	8%	8 %
Post 01 - Driftsinntekter					
Driftsramme i tildelingsbrev	8.39	8.39	5.88	6.63	5,97
Utnyttelsesgrad 4)	74%	65%	100%	98%	111 %
Post 21 - Spesielle driftsutgifter					
Driftsramme i tildelingsbrev	9.79	9.88	13.88	9.33	9,04
Utnyttelsesgrad (disponert)	47%	48%	57%	60%	62 %
Post 50-73 og 78 Fond/ tilskudd					
Driftsramme i tildelingsbrev 7)	472.58	512.75	532.05	613.85	635,50
Utnyttelsesgrad (disponert ift. tildelt ramme)	96%	104%	99%	99%	97 %
Kapittel 5568 post 75 Kinoavgift					
Ramme i tildelingsbrev 6)				24.00	24,00
Utnyttelsesgrad (innbetalt)				91%	124 %

1) Antall reelle årsverk:

Alt fravær (unntatt ferie) er trukket fra.

Inkluderer faste/ midlertidige ansatte, åremålsstillinger (herunder lønn i karantenetid) og vikarer.

Inkluderer IKKE timelønnet personale eller personale fra vikarbyrå.

I løpet av 2012 ble 11 timelønnede deltidsstillinger omgjort til faste stillinger, hvilket utgjorde ca. 4 årsverk i 2012 og ca. 6 årsverk fra 2013. "

2) Kjøp av tjenester inkluderer delvis også lisenser og utstyr.

3) Andel av driftsutgifter for lønn/pers.kostnader og kjøp av tjenester er ikke direkte sammenlignbare med årene før 2014 pga. ny kontoplan fra 2014.

Fom. 2017 inkluderer lønn/pers.kostn. 8,8 mill kr i pensjonskostnader pga ny ordning

4) Driftsutgifter/-inntekter i 2015 er ekskl. etableringskostnader for innkjøpsordning, finansiert av fondsmidler for filmkulturelle tiltak

5) Driftsramme til post 01 driftsutgifter inkluderer overført ubrukte midler fra i fjor. I 2017 er pensjonsutgifter inkludert med 8 mill kr, som ble overført til enhetene fom. dette året

6) NFI overtok ansvaret for innkreving av kinoavgift fra Film&Kino fom. 2016. I 2016 innbetales 3/4 kvartaler (etterskuddsvis).

7) Driftsramme til tilskudd/ fond inkluderer midler fra UD til Sørfond , men ikke Sørfond +.

Del III

Årets aktiviteter og resultater

Årets aktiviteter og resultater

NFI skal sette Regjeringens filmpolitikk ut i livet. Her vil vi gjøre en samlet vurdering av hvorvidt NFIs virksomhet har bidratt til å oppfylle målsettingene for norsk filmpolitikk. I vurderingen tar vi utgangspunkt i hovedmål og styringsparametere, resultatindikatorer og resultatmål som fremgår av tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet. En nærmere gjennomgang følger i resten av del III.

Det første hovedmålet for norsk film er et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet. Vi vurderer måloppnåelsen mot hvorvidt det er et mangfold blant de som *skaper* film, et mangfold av *innhold* i det som skapes og mangfold av *målgrupper* som filmene retter seg mot. Over tid ser vi en forsiktig positiv utvikling i kvinneandelen blant de som skaper film, men den er fremdeles for lav for flere funksjoner og formater, og langt unna NFIs målsetting om 50/50. Når det gjelder den geografiske tilhørigheten blant de som skaper film, ser vi at særlig produksjon av spillefilm fortsatt er sentrert rundt Oslo og Akershus – og de fleste av produksjonsmidlene fra NFI går dit. Samtidig finnes det flere sterke produksjonsmiljøer rundt i landet, og for dokumentar og spill er det en bredere geografisk spredning av midlene enn for spillefilm. Norske kinofilmer spilles imidlertid inn i alle regioner, og ikke siden vi begynte å telle har en høyere andel av premierefilmene tatt hele landet i bruk. Ser vi på hvordan pengene fordeles seg på ulike formater, går det fortsatt mest til spillefilm, men fordelingen mellom formatene var i 2017 den jevneste for de siste fem årene. Barn er en viktig målgruppe i norsk filmpolitikk, og 39,6 prosent av NFIs tilskuddsmidler til produksjon av kinofilm gikk i 2017 til barnefilmer – mens snittet for de siste fem årene er 31,9 prosent. Langs flere av indikatorene på variasjon og bredde ser vi med andre ord en positiv utvikling, men vi er likevel et stykke fra der vi ønsker å være. Dette gjelder særlig kvinneandelen blant NFIs tilskuddsmottakere.

Kvalitet er vanskelig å måle, men en helhetsvurdering av våre fastsatte kriterier, tilsier likevel at norske filmer holder et jevnt over høyt kvalitativt nivå. Norske filmer i alle formater mottok i 2017 til sammen fem priser på de viktigste festivalene for kinofilm, dokumentarfilm og kortfilm. Sammenlignet med 2016 er det en klar nedgang i priser til kortfilm, men ellers helt på det jevne. Norske dramaserier vant seks priser og har hatt stor suksess

i 2017. *Mammon 2* mottok en EMMY for beste drama-serie og *Nobel* vant priser som Rose D'or og Prix Europa i konkurranse med de aller beste seriene i verden. Norske spill fortsatte å utmerke seg internasjonalt med ti priser i 2017 – noe som er ny rekord. Anmeldernes gjennomsnittlige terningkast for premierefilmene på kino i 2017 ligger på et stabilt og relativt høyt nivå, med 3,7 i snitt. Snittet for filmer med forhåndstilskudd fra NFI (4,1) er vesentlig høyere enn for filmer uten forhåndstilskudd (3,1). Nesten 64 prosent av det norske kinopublikummet forteller at de liker norsk film godt eller svært godt, noe som er på nivå med tidligere år. 50 prosent av spillefilmene som fikk produksjonstilskudd fra NFI i 2017 var basert på originalmanus. Ingen av disse var imidlertid filmer for barn. NFI har også i 2017 gitt tilskudd over talentordningen Nye veier, som gir mer rom for kunstnerisk utforskning og eksperimentering.

Det andre hovedmålet i norsk filmpolitikk er god formidling og tilgjengeliggjøring for publikum. Det er et mål at norsk film skal være tilgjengelig på relevante visningsplattformer. 87 prosent av alle norske kinofilmer med premiere i perioden 2012 til 2016 var tilgjengelige på én eller flere plattformer sommeren 2017. 85 prosent var å finne som digital leiefilm, mens bare 19 prosent kunne sees gjennom abonnementsbaserte strømmetjenester. Tilgangen er altså god, samtidig som den lave andelen på de mest populære tjenestene påvirker i hvor stor grad publikum eksponeres for nyere norsk film. Gjennom innkjøpsordningen for kort- og dokumentarfilm ble det kjøpt inn 65 filmer i 2017, hvorav 40 var kortfilmer og 25 var dokumentarer. 18 av disse var filmer for barn. Gjennom innkjøpsordningen for dataspill ble det kjøpt inn 18 spill for bruk gjennom norske bibliotek. Alt i alt er det god tilgang på nyere norske kinofilmer gjennom ulike visningsplattformer. NFIs innkjøpsordning bidrar i tillegg til at ulike formater, inkludert dataspill, gjøres tilgjengelig for publikum via norske folkebibliotek.

NFIs virksomhet bidrar til gode møtepunkter mellom film og publikum i hele landet, både gjennom tilskudd til driften av cinematekene og tilskudd til filmfestivaler og andre filmkulturelle tiltak. Cinemateket i Oslo satt i 2017 besøksrekord for femte år på rad, med mer enn 74 000 besøkende. I tillegg deltok over 10 000 elever på visninger

for skoler og barnehager. Besøket på de norske cinematekene i 2017 var til sammen 132 000, fordelt på syv norske byer. Det ble bevilget 7,3 millioner kroner i tilskudd til cinematek- og filmklubbvirksomhet, og til sammen ble det gitt 48,3 millioner kroner til ulike formidlingstiltak med en god geografisk spredning.

Det tredje hovedmålet i norsk filmpolitikk er solid publikumsoppslutning. De samlede besøkstallet for norske filmer på kino var i 2017 det laveste på flere år. Besøket var rundt 30 prosent lavere enn toppåret 2016 og 15 prosent under gjennomsnittet for de siste ti årene. Antall norske premierefilmer var samtidig rekordhøyt, med 35 filmer i ordinær kinodistribusjon. En viktig årsak bak nedgangen i 2017 er mangelen på en eller flere av de virkelig store norske publikumssuksessene, og ikke nødvendigvis at flertallet av de norske filmene var dårligere besøkt enn forventet. Norskandelen på lineær tv og VOD-plattformer er relativt stabil. Norskandelen for dokumentar utmerker seg også i 2017 som meget høy, men både norske spillefilmer og dramaserier utgjør lave andeler av innholdet publikum møter på lineær tv og gjennom VOD-tjenester.

2017 var derimot et godt år for norsk film i utlandet. NFIs eksportundersøkelse viser at 23 norske filmer med kinopremiere i 2015 ble solgt til utlandet, og eksportverdien beregnes til 87,3 millioner kroner. Dette er rekord, både i antall filmer og i verdi. Over 1,2 millioner mennesker utenfor Norge løste kinobillett til disse filmene, og dette sto for nesten en tredjedel av filmenes samlede besøkstall. Det er verdt å merke seg at besøkstallene var usedvanlig høye for flere latinamerikanske land, hvor enkeltfilmer gjorde det veldig godt. Norsk spillbransje er fortsatt i sterk vekst, og omsatte i 2017 for over 350 millioner kroner. Rundt 90 prosent av inntektene hentes fra utlandet.

Det fjerde hovedmålet i norsk filmpolitikk er en profesjonell bransje med sunn økonomi. NFI skal bidra til at det finnes et relevant kurstilbud som er etterspurt av bransjen. NFIs kurs- og kompetanseutviklingsenhet NFI:LAB arrangerte på egen hånd og i samarbeid med andre 52 kurs, verksteder, seminarer og konventer i 2017. Tilbakemeldingen fra bransjen på tilbudet er gjennomgående gode. Insentivordningen har også bidratt til kompetanseutvikling i norsk filmbransje, gjennom at norske

filmarbeidere får jobbe med internasjonale fagfolk på store internasjonale produksjoner i Norge. Vi estimerer at ordningen totalt har bidratt til direkte sysselsetting tilsvarende 80 årsverk. Den samlede norskandelen i produksjonsbudsjettene til de ni prosjektene som fikk tilskudd over ordningen i 2017 er estimert til å være 245 millioner kroner. Vi anslår at rundt to tredjedeler av dette går til norske filmarbeidere og norsk filmutstyrsutleie.

NFI skal bidra til å skape bærekraftige produksjonsmiljøer. Gjennom fordelingen av tilskudd bidrar NFI både til å opprettholde de eksisterende, sterke produksjonsmiljøene, og samtidig gi en rekke nyere, mindre selskaper anledning til å etablere seg. Mens det i tallene for de siste syv årene fortsatt er en klar overvekt av små produksjonsselskaper med lav kontinuitet og få produksjoner, er det per 2017 flere selskaper som har mottatt tilskudd til et større antall produksjoner enn ved tidligere målinger. Øverst på listen over selskaper som har mottatt produksjonstilskudd til flest prosjekter, finner vi de samme fem selskapene som i fjor. Dette betyr at disse selskapene har opprettholdt aktivitetsnivået, samtidig som det er en jevn tilstrømming av nye selskaper. Norsk filminstitutt er den klart største finansieringskilden for kinofilm i Norge, og bidrar til å redusere risikoen ved å investere i filmer både gjennom forhånds- og etterhåndstilskudd. Det er viktig å understreke at for å kunne si noe sikkert om utviklingen av bærekraften i bransjen trengs det mer omfattende analyser enn det er rom for i denne årsrapporten.

En samlet vurdering viser at NFIs virksomhet i 2017 har bidratt til oppfyllelsen av Regjeringens overordnede mål for kulturpolitikken, som er: et rikt kulturliv preget av mangfold, frihet og integritet. Et demokratisk samfunn forutsetter at kunst- og kulturlivet evner å bidra til en levende og kritisk offentlighet. Filmbransjen er en vesentlig arena for ytring og en viktig del av demokratiets infrastruktur. Filmen har i så måte en stadig viktigere oppgave i årene fremover.

Hovedmål 1:

Et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet

39% av produksjonsmidlene til spillefilm og 75% av etterhåndstilskuddene gikk til barnefilm, i tillegg til utviklingstilskudd til dataspill. Til sammen utgjør dette rundt 150 millioner kroner.

50% av spillefilm som fikk produksjonstilskudd i 2017 er basert på originalmanus.

75% for kunstnerisk vurdert film, 0% for markedsordningen.

★★★★★,1

vs.

★★★★,1

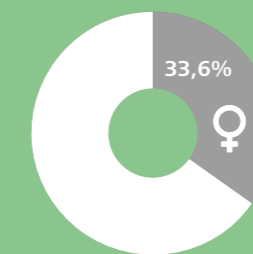
Gjennomsnittlig terningkast for norske filmer med kinopremiere i 2017 var 4.1 for filmer med forhåndsstøtte fra NFI og 3.1 for filmer uten forhåndsstøtte.

Hovedmål 1

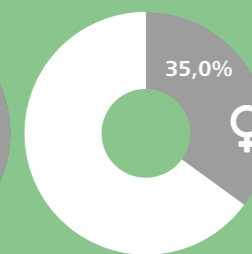
432 mill.

432 millioner kroner ble tildelt produksjonsselskap over filmfondet til norsk kinofilm. Pengene gikk til spillefilm, dokumentarfilm, kortfilm, dramaserier og dataspill, i form av forhåndstilskudd til utvikling og produksjon, lanseringsstøtte i inn- og utland og etterhåndsstøtte.

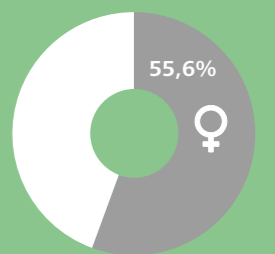
Kinofilm

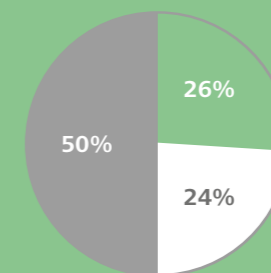
Dokumentar

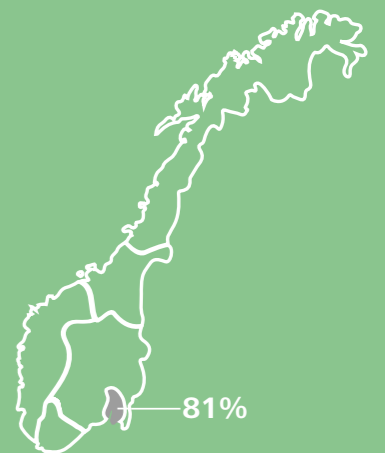
Kortfilm

Andel kvinner i nøkkelposisjoner i prosjekter som har fått produksjonstilskudd i 2017.

Innspillingssteder:
50% resten av Norge, 24% utland,
26% Oslo og Akershus.

81% av pengene gitt i tilskudd til produksjon av film gikk til Oslo og Akershus.

Et av hovedmålene i norsk filmpolitikk er å sikre et bredt og variert tilbud av høy kvalitet. I Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* utdypes dette: Kvalitet i norske filmer og serier omfatter både kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Kulturell verdi handler om å skildre og fortolke den kultur og det samfunn vi lever i, bearbeide kulturelle fenomener, historiske begivenheter og sosiale konflikter, og gjøre det på en slik måte at publikum blir

engasjert, underholdt og begeistret. Kunstnerisk kvalitet handler om originale verk som estetisk og fortellermessig er med på utvikle og fornye filmspråket og som utfordrer, beriker og gir rom for ettertanke. Norske produksjoner skal holde høy internasjonal standard, og tilbudet av norske filmer og serier bør være variert, både når det gjelder format, sjanger, målgruppe og tematikk. Bredden og mangfoldet i det norske samfunnet må representeres.

STYRINGSPARAMETER 1.1: Bredde og variasjon i norsk film

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 1.1

Når vi snakker om «bredde og variasjon» kan det handle om flere forhold. I innspillsnotatet om mangfold i film, «Av Om For» (KUD, 2012), ses film som en verdikjede der tre forskjellige ledd i kjeden gir spesifikke og forskjellige bidrag til mangfold: Skapermangfold (de som skaper variasjon og mangfold), innholdsmangfold (variasjon og mangfold av innholdet i filmene) og brukermangfold (de som skal kunne ha tilgang til et mangfold av filmer).

Skapermangfold:

Kvinneandelen i kinofilmer som mottok produksjonstilskudd fra NFI i 2017 var 33,6 prosent. Ser vi bort fra kinodokumentarer, stiger den totale kvinneandelen i nøkkelposisjoner for kinofilm til 40,6 prosent. Dette er en økning fra 2016. En viktig årsak til økt kvinneandel for spillefilm i 2017, er innføringen av moderat kvotering i markedsordningen. For dokumentarfilmer er tallet det laveste siden 2011, med 35,0 prosent kvinner i nøkkelposisjoner. Kortfilm har derimot gode tall, med 55,6 prosent kvinner i nøkkelposisjoner for filmer som mottok produksjonstilskudd.

Det finnes flere sterke filmmiljøer rundt i landet, men særlig produksjon av spillefilm er fortsatt sentrert rundt Oslo og Akershus, og klart flest av NFIs tilskuddsmidler til produksjon går dit. For dokumentarer og dataspill ser man bredere geografisk spredning blant NFIs tilskuddsmottakere. Vi ser imidlertid en større variasjon i valg av innspillingssted enn tidligere. Premieriefilmene fra 2017 tok i større grad hele landet i bruk: I snitt ble 24 prosent spilt inn i Oslo og Akershus, 26 prosent i utlandet og 50 prosent fordelt på resten av landet.

Innholdsmangfold:

Ser vi på hvordan pengene fordeles på ulike formater, tar spillefilm fortsatt klart mest, men bredden ivaretas og fordeling var i 2017 den jevneste for de siste fem årene.

Brukermangfold:

39,6 prosent av NFIs produksjonstilskudd til kinofilm gikk i 2017 til barnefilm, som er høyere enn snittet for de siste fire årene som er 31,9 prosent. Midlene, på til sammen 45 millioner kroner, fordeler seg på fire spillefilmer som fikk tilskudd over markedsordningen og én kinodokumentar. I tillegg mottok barnefilmer nesten 100 millioner kroner i etterhåndstilskudd i 2017, noe som utgjør i overkant av 75 prosent av midlene gitt i etterhåndstilskudd.

Langs flere indikatorer på bredde og variasjon ser vi en positiv utvikling, men vi er likevel et stykke fra der vi ønsker å være. Dette gjelder spesielt områder som den geografiske og kjønnsmessige variasjonen blant NFIs tilskuddsmottakere.

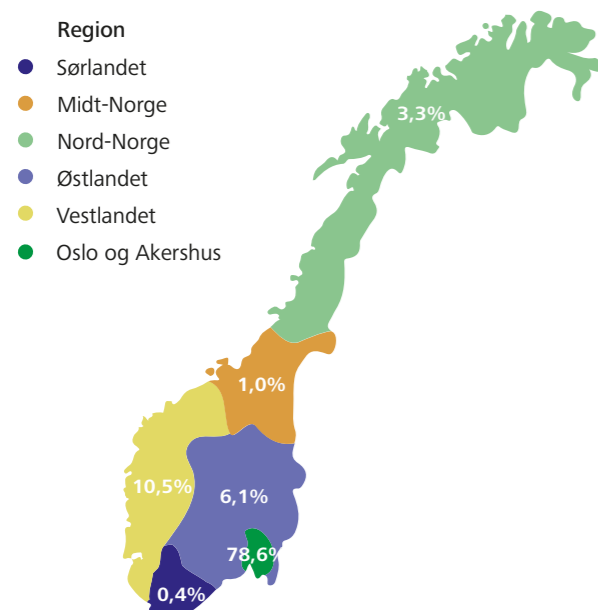
Den geografiske og kjønsmessige variasjonen blant NFIs tilskuddsmottakere

Film er et kulturuttrykk med bredt nedslagsfelt. Ifølge Norsk kulturbarometer (SSB, 2017), gikk hele 72 prosent av befolkningen på kino én eller flere ganger. Kino er dermed det kulturtilbudet flest mennesker har et aktivt forhold til, og besøkes omtrent like mye av kvinner som av menn. Det er populært på tvers av alder, sosial bakgrunn og geografi. I tillegg ser folk fortsatt mye film på TV, og bruken av strømmetjenester har økt kraftig de seneste årene.

Film når altså ut til mange, og har sterk gjennomslagskraft. Filmskaperne kan bruke dette til å belyse ulike samfunnsfenomener, og hva som finnes på lerret og skjerm har betydning for hvordan vi ser oss selv, vår samtid og vår historie. Det er derfor viktig å legge til rette for et bredt og variert tilbud av kunstneriske, kulturelle og estetiske uttrykk i norsk film. Målet er at disse skal speile det norske samfunnet, og synliggjøre og bekrefte Norge som et mangfold av ulike kulturelle fellesskap. Som en del av arbeidet for å nå dette målet, jobber NFI for å minske skjevheten i hvem som får anledning til å skape film.

Skapermangfold defineres som graden av variasjon og representasjon blant de skapende kreftene, og påvirker hvordan blant annet kjønn, alder, geografi og kulturell bakgrunn representeres på film.

FIGUR 1 Regional prosentfordeling av produksjonstilskudd for 2017 (alle formater)

Resultatindikator: Den geografiske og kjønsmessige variasjonen blant NFIs tilskuddsmottakere.

Resultatkrav: NFIs fordeling av fondsmidler skal over tid bidra til bredde og variasjon i skaperleddet, og bidra til at andelen menn eller kvinner i nøkkelposisjoner i norsk film skal være minst 40 prosent.

Geografisk fordeling av tilskuddsmottakere

NFI mottok i 2017 346 søknader om produksjonstilskudd. 57 prosent av søknadene kom fra produksjonsselskap i Oslo og Akershus. De andre fylkene det ble mottatt flest søknader fra var Hordaland og Sør-Trøndelag med åtte prosent hver, Troms med fem prosent og Rogaland og Oppland som hver sto for fire prosent av søknadene.

I snitt fikk 23 prosent av søknadene tilskudd. Andel av søknader som ble innvilget varierer noe fra fylke til fylke. Omtrent halvparten av søknadene fra Troms og Rogaland, og en fjerdedel av søknadene fra Oslo og Akershus, Sør-Trøndelag og Oppland, fikk tilskudd. For Hordaland er tallet tolv prosent.

Fordelingen av forhåndstilskudd til produksjon (tabell 4) gjenspeiler at produksjonsmiljøene er størst i Oslo og Akershus, som fikk 81 prosent av midlene. Dette er omtrent samme andel som for de to foregående årene, og fordelingen på de ulike landsdelen er også på linje med det den har vært de siste årene, se tabell 5, s.20. Spillefilm og dramaserier produseres hovedsakelig av selskap med adresse i Oslo. Tilskudd til produksjon av dokumentarfilm var i 2017 spredt over større deler av landet enn for spillefilm. Generelt bør det bemerkes at oversikt over bare et års tildelinger ikke er nok for å si hvordan det står til med produksjonsmiljøene rundt om i landet.

Når det gjelder dataspill, gis det ikke produksjonstilskudd men derimot utviklingstilskudd. Også her gikk størsteparten av midlene til selskap i Oslo, men den geografiske fordelingen er langt bredere. Dette skyldes hovedsakelig spillutviklere i Hordaland, Hedmark og Vestfold.

Tabell 4 Fylkesfordelt produksjonstilskudd 2017

Fylke	Antall				Tilskuddsmidler til produksjon				Totalt	
	Søknader	% av søknader	Tilskudd	% av tilskudd	Spillefilm	Kortfilm	Dokumentar	Dramaserier	Totalsum	%-fordeling
Akershus	12	3 %	2	2 %		630 000	470 000		1 100 000	1 %
Aust-Agder	2	1 %	1	1 %		300 000			300 000	0 %
Buskerud	5	1 %	0	0 %						0 %
Finnmark	8	2 %	2	2 %		822 000			822 000	0 %
Hedmark	8	2 %	0	0 %						0 %
Hordaland	26	8 %	3	4 %		750 000	1 800 000	10 500 000	13 050 000	6 %
Møre og Romsdal	2	1 %	0	0 %						0 %
Nordland	6	2 %	0	0 %						0 %
Nord-Trøndelag	3	1 %	0	0 %						0 %
Oppland	15	4 %	4	5 %	5 563 296	220 000	1 800 000		7 583 296	4 %
Oslo	188	54 %	50	58 %	109 190 250	11 721 500	10 415 000	36 100 000	167 426 750	80 %
Rogaland	13	4 %	6	7 %	700 000	1 400 000	4 650 000		6 750 000	3 %
Sogn og Fjordane	0	0 %	0	0 %						0 %
Sør-Trøndelag	26	8 %	6	7 %			2 357 500		2 357 500	1 %
Telemark	2	1 %	1	1 %			1 100 000		1 100 000	1 %
Troms	16	5 %	8	9 %	2 000 000	2 055 000	2 390 000		6 445 000	3 %
Vest-Agder	5	1 %	1	1 %		660 000			660 000	0 %
Vestfold	2	1 %	1	1 %			200 000		200 000	0 %
Østfold	7	2 %	1	1 %			300 000		300 000	0 %
Totalsum	346	100 %	86	100 %	117 453 546	18 558 500	25 482 500	46 600 000	208 094 546	100 %

Tabell 5 Dataspill (utviklingstilskudd)

Fylke	Søknader	Tilskudd	% innvilget	Sum tilskudd	%-fordeling
Akershus	4	0	0 %		0 %
Aust-Agder	0	0			0 %
Buskerud	9	1	11 %	500 000	3 %
Finnmark	1	0			0 %
Hedmark	15	4	27 %	2 670 000	14 %
Hordaland	7	4	57 %	3 500 000	18 %
Møre og Romsdal	0	0			0 %
Nordland	1	0	0 %		0 %
Nord-Trøndelag	0	0			0 %
Oppland	0	0			0 %
Oslo	29	11	38 %	9 950 000	52 %
Rogaland	1	1	100 %	500 000	3 %
Sogn og Fjordane	2	0	0 %		0 %
Sør-Trøndelag	5	0	0 %		0 %
Telemark	0	0			0 %
Troms	7	1	14 %	300 000	2 %
Vest-Agder	0	0			0 %
Vestfold	2	1	50 %	1 600 000	8 %
Østfold	1	0	0 %	-	0 %
Totalsum	84	23	25 %	19 020 000	100 %

Tabell 6 Fordeling av produksjonstilskudd* mellom landsdeler, 2011–2017

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vestlandet	5 %	7 %	9 %	7 %	6 %	6 %	11 %
Midt-Norge	1 %	1 %	4 %	1 %	1 %	0 %	1 %
Nord-Norge	6 %	3 %	9 %	3 %	6 %	7 %	3 %
Sørlandet	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %
Østlandet	4 %	4 %	5 %	3 %	7 %	7 %	6 %
Oslo og Akershus	83 %	84 %	73 %	85 %	80 %	79 %	79 %

*Inkluderer også utviklingstilskudd til dataspill

Innspillingssteder for norske premiefilmer 2017

Det er en filmpolitisk målsetting å ta hele landet i bruk og at norske filmer spilles inn i alle regioner i Norge. Dette fordi et mangfold av stemmer og historier skal komme frem, og fordi det skal bidra til å styrke produksjonsmiljøene i regionene. Dersom et stort antall filmer spilles inn helt eller delvis i utlandet kan det være lite gunstig, både utfra et kulturelt og et samfunnsøkonomisk perspektiv. Innspilling i utlandet kan imidlertid også bidra til positiv utveksling av erfaring og økt kompetanse blant norske filmskapere. Valg av innspilling i utlandet kan ha ulike motivasjoner. Noen filmer spilles inn i utlandet for-

di det er økonomisk gunstig, for eksempel gjennom det enkelte lands insentivordninger eller fordi et prosjekt har fått finansiering fra en utenlandsk co-produsent. For andre filmer er innspilling utenfor Norges grenser et kunstnerisk valg. Det kan være gode studiofasiliteter eller et eksteriør som passer til den historien som fortelles, eller at handlingen er lagt til dette landet.

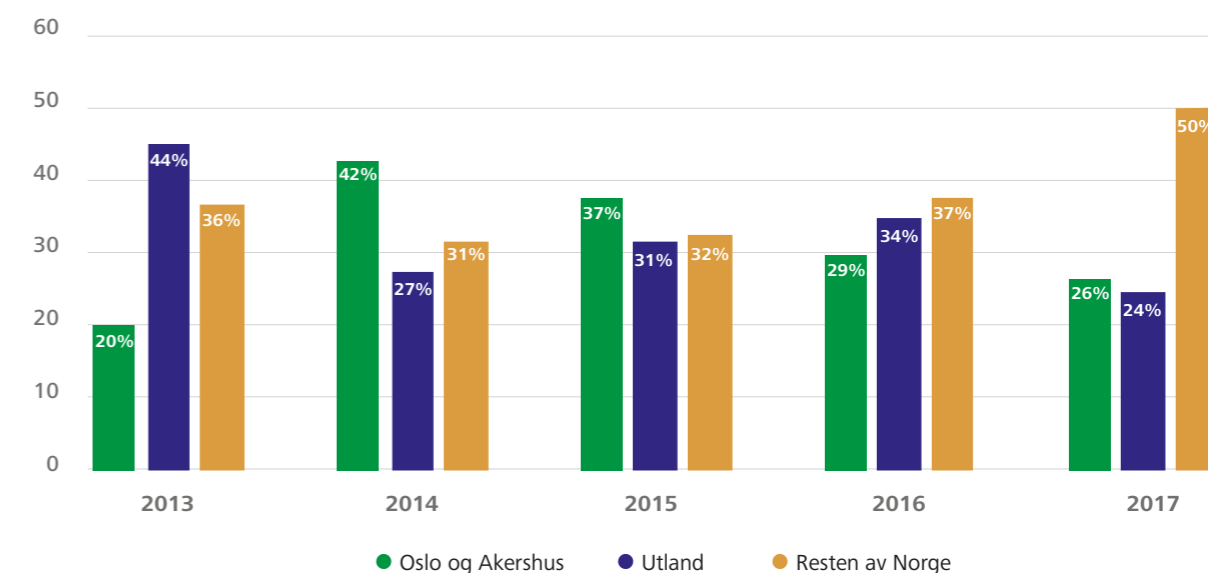
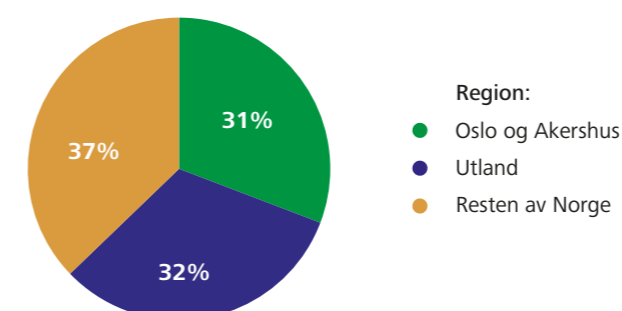
Statistikken over innspillingssteder i norske filmer med kinopremiere i 2017 er basert på informasjon fra filmenes produsenter. Den forteller oss både i hvilken grad filmene spilles inn i ulike regioner i Norge og hvor stor andel som spilles inn i utlandet. I 2017 ble 26 prosent av filmene

spilt inn i Oslo og Akershus, 24 prosent i utlandet og hele 50 prosent i resten av landet. Det betyr at tendensen fra fjoråret med økende regional andel fortsetter og stiger med 13 prosentpoeng fra 2016, mens antall innspillingsdager i utlandet går ned med ti prosentpoeng.

Figur 2 illustrerer en prosentvis fordeling av innspillingssteder for premiefilmer i perioden 2013 til 2017. Vi ser at den prosentvise andelen for Oslo og Akershus har gått jevnt nedover de siste tre årene, og i 2017 er den 16 prosentpoeng lavere enn i toppåret 2014. Andelen for utlandet har variert, men er i år den laveste målt i perioden,

nesten halvert sammenlignet med 2013. Andelen for resten av landet har økt jevnt og trutt, og i 2017 var den 19 prosentpoeng over nivået fra 2014. De relativt store endringene det siste året kan ha en sammenheng med svak krone, og at regionale finansieringsmuligheter er styrket.

Ser vi på premiefilmene fra de siste fem årene under ett, viser det seg at Oslo og Akershus ikke lenger er dominerende i forhold til resten av landet. Samlet sett i perioden 2013 til 2017 er 31 prosent av filmene spilt inn i Oslo og Akershus, 37 prosent i resten av landet og 32 prosent i utlandet, se figur 3.

FIGUR 2 Innspillingssteder for premiefilmer fra 2013–2017**FIGUR 3 Geografisk fordeling av innspillingsdager 2013–2017 sammenlagt**

I 2017 ble 15 av de 35 premierefilmene helt eller delvis spilt inn i utlandet, hvorav tre av filmene hadde alle sine innspillingsdager utenfor Norge. Det er imidlertid viktig å understreke at selv om en film spilles inn helt eller delvis i utlandet, betyr det ikke nødvendigvis at størstedelen av produksjonsbudsjettet benyttes utenlands. En gjennomgang av 14 av de 15 filmene med premiere i 2017 med innspillingsdager i utlandet, viser at størstedelen av produksjonsbudsjettene til ni av 14 filmer ble brukt i Norge. I gjennomsnitt fant 66 prosent av innspillingsdagene for disse filmene sted i utlandet, som er tilnærmet den samme andelen som i 2016 med 65 prosent. Filmene brukte

anslagsvis 32 prosent av produksjonsbudsjettene ute, som også er tilnærmet det samme som 2016-andelen på 33 prosent. Forholdet mellom fordeling av produksjonsbudsjett i inn- og utland synes relativt stabilt.

Det er en utfordring å føre en presis statistikk over innspillingssteder. I filmer som for eksempel bruker animasjon i deler av filmen, blir innspillingssted registrert i henhold til lokasjonen der animasjonen ble utført. Det betyr at mangfoldet i statistikken ikke nødvendigvis gjenspeiles på lerretet.

Kjønnsbalansen i norsk film 2017 – kort oppsummert:

Kinofilm: Kvinneandelen i prosjekter tildelt produksjonstilskudd til kinofilm (spillefilm og kinodokumentar) i 2017 er **33,6 prosent**. Dette er en økning fra 2016 da kvinneandelen var 31,7 prosent. Hvis vi tar bort kinodokumentar og ser kun på spillefilm er kvinneandelen 40,6 prosent. Dette er en sterk økning fra 2016 da kvinneandelen for spillefilm var 31,1 prosent.

Dokumentar: Kvinneandelen i prosjekter tildelt produksjonstilskudd til dokumentar i 2017 er **35,0 prosent**. Dette er en nedgang fra 2016 da kvinneandelen var 53,9 prosent.

Kortfilm: Kvinneandelen i prosjekter tildelt produksjonstilskudd til kortfilm i 2017 er **55,6 prosent**. Dette er en økning fra 2016 da kvinneandelen var 43,3 prosent.

Premierefilmer: Kvinneandelen i kinofilmer (spillefilm og kinodokumentar) med premiere i 2017 er **30,8 prosent**. Dette er en nedgang fra 2016 da kvinneandelen var 33,3 prosent. Ser vi kun på filmer med forhåndstilskudd fra NFI er kvinneandelen 35,7 prosent.

Premierefilmer: Kvinneandelen i hovedroller i spillefilmer med premiere i 2017 er **27,0 prosent**. Dette er en nedgang fra 2016 da kvinneandelen var 30,0 prosent.

Filmrekrutteringsstipend: Fire av fem filmrekrutteringsstipend gikk i 2017 til kvinnelige filmskapere.

Kvinnens betydning i filmhistorien: Våren 2017 presenterte Cinemateket et program som utelukkende bestod av filmer av kvinner eller med kvinner i fremtredende roller – for å synliggjøre kvinners betydning i filmhistorien.

Kjønnsbalansen i norsk film

Med full likestilling mener vi en bransje hvor filmskapere har frihet fra negative reaksjoner på bakgrunn av sitt kjønn, har like stor makt til påvirke uansett om de er kvinner eller menn – og at kvinner og menn opplever fullt ut å være likeverdige aktører i bransjen. NFI mener dette er nødvendig for å kunne oppnå en vedvarende og stabil kjønnsbalanse der det er like mange kvinner og menn i maktposisjoner, like mange kvinner og menn både foran og bak kamera – og et mangfold av filmer som forteller historier som både jenter og gutter, og kvinner og menn, kan identifisere seg med. NFIs mål er 50/50 innen 2020!

Andelen kvinner bak kamera og på lerretet er lavere enn det kjønnsbalansen i både befolkningen og arbeidsstokken skulle tilsi. Det later altså til at kvinner er systematisk underrepresentert i filmbransjen, og i fortellingene den produserer. De siste årene har man sett en forsiktig utvikling i positiv retning, som må opprettholdes og styrkes for å nå målet om kjønnsbalanse, jamfør Stortingets anmodningsvedtak i Innst. 83 S (2015-2016), Kulturdepartementets tildelingsbrev til NFI for 2017 og NFIs handlingsplan for bedre kjønnsbalanse fra juli 2016.

En rekke tiltak ble vedtatt i handlingsplanen i 2016, noen med mål om umiddelbar effekt og andre som forventes å virke på lengre sikt. Flere har gjort seg gjeldende i 2017. I tillegg til moderat kvotering i konsulentordningen, har NFI det siste året også praktisert moderat kvotering i markedsordningen, som tradisjonelt har vært den tilskuddsordningen med lavest kvinneandel.

For å sikre god kunnskap om situasjonen og oppfølging av arbeidet for å bedre kjønnsbalansen i norsk film, publiseres det fra og med 2017 årlige rapporter om kjønnsbalansen i norsk film. Områdene det rapporteres på er utvidet, og det er lagt ut mer detaljert statistikk i artikler på NFIs hjemmesider. Dette arbeidet fortsetter vi med i 2018.

Høsten 2017 arrangerte NFI et seminar, «Let's talk about sex! Hvordan kan vi oppnå en bedre kjønnsbalanse i norsk film?», som diskuterte konsekvensene av at store deler av befolkningen er underrepresentert i og på film, og hvilke virkemidler som bør tas i bruk for å gjøre noe med det.

Statistikk på kort og lang sikt

Når det gjelder statistikken over andel kvinner og menn i filmbransjen, er det nødvendig å presisere at det kan forekomme store svingninger fra år til år, uten at dette trenger å skyldes reelle eller varige endringer i filmbransjen som helhet. Det er et relativt lavt antall filmer som produseres i løpet av et år, og tallene er derfor svært sensitive for tilfeldig variasjon. I 2014 opplevde man på flere områder et foreløpig toppår for antall kvinner i nøkkelposisjoner, uten at det ser ut til å ha signalisert noen varig endring. Omvendt så vi i 2016 den laveste kvinneandelen i spillefilmer med produksjonstilskudd siden 2011, heldigvis uten at dette gjentok seg i 2017. Ser vi kun på dokumentarfilmer, derimot, er bildet omvendt: i 2016 var andelen kvinner i nøkkelposisjoner det høyeste vi har målt (53,9 prosent), mens det i 2014 var det laveste (36,4 prosent) for femårsperioden 2012-2016. Alle disse tallene kan bidra med verdifull informasjon hver for seg, men tall for et enkelt format eller år sier lite om hvordan situasjonen faktisk utvikler seg. For å nå målet om likestilling, må kjønnsbalansen bedres og opprettholdes over tid i både søknads- og tilskuddsmassen for alle formater.

Kvinneandelen i film måles på tre nivåer:

1. Prosentandel kvinner i nøkkelposisjonene regissør, manusforfatter og produsent i prosjekter som er tildelt produksjonstilskudd (til kinofilm, kortfilm og dokumentarfilm) det aktuelle året.
2. Prosentandel kvinner i nøkkelposisjonene regissør, manusforfatter og produsent i filmer med premiere det aktuelle året, og
3. Prosentandel kvinner med hovedroller i filmer med premiere det aktuelle året,

Kvinneandel blir talt for nøkkelposisjonene regissør, manusforfatter og produsent. Hver nøkkelposisjon får mellom 0 og 1 poeng. Ingen kvinner i nøkkelposisjonen gir 0 poeng, en eller flere kvinner gir 1 poeng, én kvinne og én mann gir 0,5 poeng osv. Når ikke annet er spesifisert, angir kvinneandel gjennomsnittet av prosentandel kvinner i de tre nøkkelposisjonene samlet.

Kvinneandel på tilskuddsnivå

Kinofilm

Kvinneandelen i kinofilmer som mottok produksjonstilskudd i 2017 var 33,6 prosent, opp fra i fjor og nærmere 2015-nivå, men langt under rekordåret 2014 (se tabell 7, 9 og 10). Andelen er omtrent den samme i søknadsmassen som i tilskuddsmassen. I motsetning til de fleste tidligere år, er andelen høyere for regissørrollen (37,5 prosent) enn produsentrollen (33,3 prosent), mens den er 30,0 prosent for manusforfattere. Ser vi bort fra kinodokumentarer, stiger den totale kvinneandelen i nøkkelposisjoner for kinofilm til 40,6 prosent, med 42,3 prosent kvinnelige regissører og 48,6 prosent kvinnelige produsenter. For manus er tallet fortsatt rundt 30 prosent.

Siden 2017 var det første året det ble praktisert moderat kjønnskvolterering som del av markedsordningen, blir det spesielt interessant å følge med på tallene for disse filmene fremover. For 2017 var kvinneandelen 37,4 prosent, som med god margin er det høyeste målt så langt for denne ordningen. Også i søknadsbunken var andelen over 30 prosent (se tabell 8). Samtidig som tallene er nesten dobbelt så høye som gjennomsnittet for tidligere år, er det verdt å huske på at det er svært få filmer det er snakk om. Det kan derfor være lurt å vente med å fastslå hvor godt tiltaket virker, selv om det umiddelbart ser lovende ut.

Dokumentar

For dokumentarfilmer er tallet det laveste siden 2011, med 35,0 prosent kvinner i nøkkelposisjoner. Tallet er betydelig høyere for filmene som mottok tilskudd enn for søknadsbunken, hvor kvinneandelen var 27,6 prosent.

Kortfilm

Kortfilm har derimot gode tall, med 55,6 prosent kvinner i nøkkelposisjoner for filmer som mottok produksjonstilskudd. Dette er tolv prosentpoeng høyere enn for søknadsbunken.

Kvinneandel i premiefilmer – hovedroller

2017 var det andre året man førte statistikk over kjønnsbalansen i hovedroller i norsk kinofilm. Som tabell 11 viser, er det ikke nevneverdig forskjell på de samlede tallene for 2016 og 2017. Statistikken bekrefter at det tidligere studier har funnet, nemlig at kvinner er underrepresentert også på lerretet, fortsatt gjelder. Av totalt 27 spillefilmer, har seks filmer kun kvinnelig hovedkarakter, mens ytterligere tre filmer har både kvinner og menn i hovedrollene. De øvrige 18 har kun menn i hovedroller.

For barnefilmer er bildet likevel noe bedre enn i 2016: tre av de åtte barnefilmene med kinopremiere i 2017 hadde en eller flere kvinnelige hovedroller, selv om ingen hadde kun kvinnelige hovedroller. Tre hadde kun mannlige hovedroller, mens de siste to filmene hadde fartøy med distinkte mannlige trekk som hovedkarakterer.

Tabell 7 Kvinneandel i søknader og tilskudd om produksjonstilskudd 2017

	Søknadsmassen	Tilskuddsmassen
Spillefilm og kinodokumentar*	33,1 %	33,6 %
markedsvurderte	32,6 %	37,4 %
kunstnerisk vurdert (inkl. pakke)	38,6 %	42,0 %
kinodokumentar	21,3 %	20,6 %
Dokumentar	27,6 %	35,0 %
Kortfilm	43,4 %	55,6 %

*Ikke inkludert minoritetssamproduksjoner

Tabell 8 Kvinneandel i markedsvurdert kinofilm

	2013	2014	2015	2016	2017
Søknad	18,4 %	17,4 %	25,0 %	15,7 %	32,6 %
Tilskudd	20,8 %	22,2 %	25,6 %	13,3 %	37,4 %

Tabell 9 Kvinneandel produksjonstilskudd 2017 fordelt på nøkkelposisjon

	Regi	Manus	Produsent	Totalt
Spillefilm og kinodokumentar	37,5 %	30,0 %	33,3 %	33,6 %
Spillefilm	42,3 %	30,8 %	48,6 %	40,6 %
Dokumentar	34,1 %	38,6 %	32,2 %	35,0 %
Kortfilm	55,2 %	51,7 %	59,8 %	55,6 %

Kvinneandel i premiefilmer – nøkkelposisjoner

Det er heller ikke store endringer å spore i tallene for andel kvinner i nøkkelposisjoner i premiefilm fra 2017, som finnes i tabell 12. Totalt ligger kvinneandelen på så vidt over 30 prosent, omtrent som i 2016. Trekker vi ut kinodokumentarer, synker tallet til 24 prosent. For filmer som mottok forhåndstilskudd fra NFI, er andelen fortsatt rundt ti prosentpoeng høyere enn for filmer uten forhåndstilskudd. For kinofilmer med forhåndstilskudd har tallet svingt mellom 35 prosent og 45 prosent de siste fem årene, mens det for filmer uten forhåndstilskudd har vært større utslag, hovedsakelig i negativ retning (tabell 13). Dette er å forvente, ettersom det er gjennom utdeling av forhåndstilskudd at NFI kan gjøre prioriteringer for å øke kvinneandelen. Det er betydelig flere kvinnelige produsenter enn regissører, som har vært tilfellet for premiefilm i foregående år, og som også gjaldt for prosjekter som mottok produksjonstilskudd i 2015 og 2016.

Tabell 10 Kvinneandel i prosjekter tildelt produksjonstilskudd 2010–2017

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Spillefilm og kinodokumentar	27,0 %	31,0 %	33,0 %	38,5 %	53,9 %	35,7 %	31,7 %	33,6 %
Dokumentar	45,0 %	32,0 %	41,0 %	48,9 %	36,4 %	37 %	53,9 %	35,0 %
Kortfilm	42,0 %	42,0 %	36,0 %	44,6 %	61,3 %	50 %	43,4 %	55,6 %

Tabell 11 Kvinneandel hovedrolle i spillefilm med premiere 2017

	2016	2017
Spillefilmer, alle	30 %	27 %
Spillefilmer med forhåndsstøtte	25 %	28 %
Spillefilmer uten forhåndsstøtte	33 %	25 %
Barnefilmer	0 %	17 %

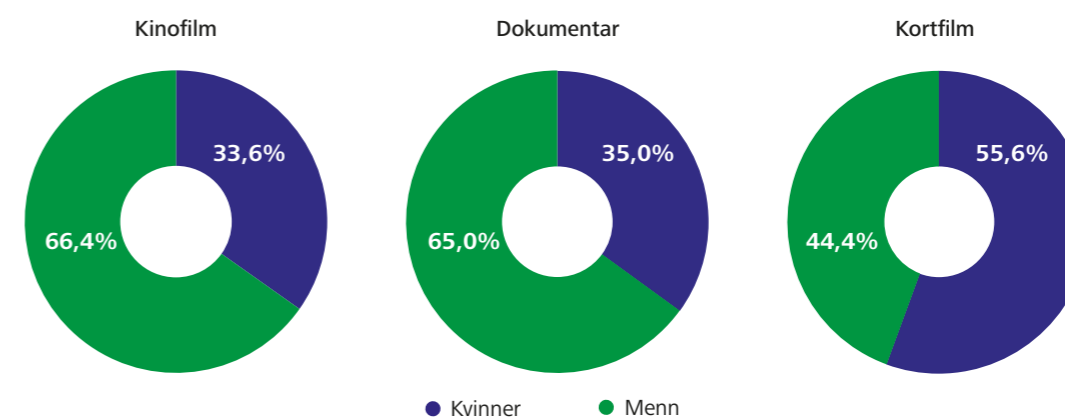
Tabell 12 Kvinneandel kinofilmer med premiere i 2017

	Regi	Manus	Produsent	Totalt
Med forhåndstilskudd (alle)	33,3 %	27,0 %	46,8 %	35,7 %
Uten forhåndstilskudd (alle)	10,7 %	25,0 %	35,0 %	23,6 %
Spillefilm	16,7 %	15,4 %	40,1 %	24,1 %
Spillefilm og kinodokumentar	24,3 %	26,2 %	42,1 %	30,8 %

Tabell 13 Prosentandel kvinner i nøkkelposisjoner i premiefilmer 2011–2017 (inkl. kinodokumentar)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Med forhåndstilskudd	30 %	35 %	35,0 %	40 %	45,2 %	36,4 %	35,7 %
Uten forhåndstilskudd	20 %	17 %	0,0 %	11 %	9,5 %	27,7 %	23,6 %
Alle	25 %	26 %	27,7 %	30 %	34,3 %	33,3 %	30,8 %

FIGUR 4 Kjønnsbalanse for produksjonstilskudd 2017

Variasjonen i format og sjangre i filmer med tilskudd fra NFI

Resultatindikator: Variasjonen i formater, sjangre, produksjonsbudsjett og tematikk i filmer med støtte fra NFI.

Resultatkrav: NFIs fordeling av fondsmidler skal bidra til bredde og variasjon i filmene som produseres.

NFI gir tilskuddsmidler til filmprosjekter av ulikt format, som i denne sammenheng kan bety dokumentar, spillefilm, kortfilm, dramaserier, dataspill med flere. Det gis også ulike typer tilskudd, som er inndelt etter formål: utvikling, produksjon, tilskudd til lansering i Norge, lansering i utland og etterhåndstilskudd. Tabell 14 viser hvordan tilskuddsmidlene for 2017 er fordelt på format og type, og tabell 15 viser antall søknader og tilskudd etter samme inndeling. Merk at disse tallene ikke omfatter tilskudd til manuskript- eller idéutvikling, men at statistikk for disse og andre tilskuddsordninger som ikke går via produsentselskap presenteres separat (se tabell 19).

Det ble i 2017 mottatt 428 søknader om tilskudd til utvikling, og 56 millioner kroner ble fordelt på de 173 søknadene som fikk tilskudd. 41 prosent av søknadene fikk altså tilskudd. Av de 347 søknadene om produksjons-tilskudd, ble 86 innvilget, som tilsvarer 25 prosent av søknadene. Disse mottok til sammen 208 millioner kroner. Videre ble det utdelt 27 millioner til lansering i Norge, og 8,5 millioner til lansering av norske produksjoner i utlandet. For disse ordningene ble henholdsvis 86 prosent og 90 prosent av søknadene om tilskudd innvilget.

Etterhåndstilskudd gis til kinofilmer som oppnår besøkstall over bestemte nivå. Filmer som kvalifiserer kan potensielt hente ut midler opptil tre år etter premiere-datoen. Det ble i 2017 utdelt etterhåndstilskudd til 39 ulike filmer, hvorav tolv dokumentarfilmer og en minoritets-samproduksjon. Ni av filmene hadde ikke mottatt forhåndstilskudd fra NFI.

Tabell 14 Fordeling av tilskuddsmidler på format og tilskuddstype

	Utvikling	Produksjon	Lansering Norge	Lansering utland	Etterhåndsstøtte	Totalt
Kunstnerisk vurdert spillefilm (inkl. pakke)	10 402 700	60 260 250	6 085 000	2 433 898	15 310 710	94 242 558
Nye Veier til lange filmer	1 600 000	5 540 000	540 950			7 680 950
Spillefilm, markedsvurdering		44 000 000	9 250 000	803 654	55 144 208	109 197 862
Kinodokumentar	3 399 000	7 190 000	3 790 550	295 206	11 411 747	26 086 503
Minoritetssamproduksjoner		7 653 296	244 750	40 000	5 402 356	13 340 402
Spillefilm og kinodokumentar uten forhåndsstøtte			7 810 000	182 590	42 985 981	50 978 571
Kortfilm	404 000	14 331 000		864 908		15 599 908
Nye veier til korte filmer		4 227 500				4 227 500
Dokumentar, enkeltstående	10 050 000	14 590 000		1 917 944		26 557 944
Nye veier til dokumentar	620 000	3 002 500				3 622 500
Dokumentarserier	825 000	700 000		19 673		1 544 673
Dramaserier	9 035 000	46 600 000		478 578		56 113 578
Nye veier til serier	777 500					777 500
Dataspill	19 020 000		892 549	1 724 696		21 637 245
Sum	56 133 200	208 094 546	28 613 799	8 761 147	130 255 002	431 857 694

Tabell 15 Fordeling av tilskuddsmidler på format og tilskuddstype

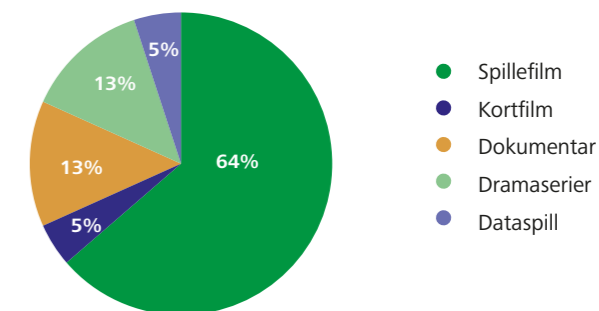
	Utvikling		Produksjon		Lansering Norge		Lansering utland	
	Søknader	Tilskudd	Søknader	Tilskudd	Søknader	Tilskudd	Søknader	Tilskudd
Kunstnerisk vurdert spillefilm (inkl. pakke)	80	52	41	8	9	8	19	17
Nye Veier til lange filmer	23	2	1	1	1	1		
Spillefilm, markedsvurdering			29	4	5	5	5	5
Kinodokumentar	27	11	19	7	6	6	3	3
Minoritetssamproduksjoner			16	6	2	1	2	2
Spillefilm og kinodokumentar uten forhåndsstøtte					13	13	5	5
Kortfilm	19	4	131	25			30	27
Nye veier til korte filmer			4	4				
Dokumentar, enkeltstående	135	40	73	17			31	28
Nye veier til dokumentar	7	1	3	3				
Dokumentarserier	6	4	5	2			2	2
Dramaserier	39	34	24	9			7	7
Nye veier til serier	8	2						
Dataspill	84	23			9	5	31	25
Sum	428	173	347	86	45	39	135	121

Fordeling på format

Tilskudd til spillefilm utgjorde 64 prosent av fondsmidlene fordelt i 2017. Dette er den laveste andelen målt de siste fem årene. Dramaserier og dokumentar fikk 13 prosent hver, mens kortfilm og dataspill begge fikk fem prosent av den samlede potten (se figur 5).

Tabell 16 viser hvordan denne fordelingen har artet seg i perioden 2013 til 2017. Her ser vi at andelen stort sett har vært stabile, med unntak av i 2014 hvor spillefilm fikk nesten ti prosent mer av midlene enn gjennomsnittet for de øvrige årene, og det motsatte gjaldt for dramaserier. Dette skyldes at etterhåndstilskudd i 2014 la beslag på en uvanlig stor del av fondsbudsjettet, og flere tilskudd til dramaserier ble satt på vent til 2015. Betrakter vi de siste ti årene under ett, er dramaserier det formatet som, sammen med dataspill, har opplevd størst vekst, mens spillefilm har fått en gradvis mindre del av kaken.

FIGUR 5 Fordeling av midler på format 2017

Tabell 16 Prosentvis fordeling av tilskuddsmidler på format 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Spillefilm	67 %	76 %	66 %	69 %	64 %
Kortfilm	6 %	4 %	5 %	5 %	5 %
Dokumentar (inkl kinodok.)	11 %	13 %	11 %	11 %	13 %
Dramaserier	11 %	2 %	13 %	9 %	13 %
Dataspill	5 %	5 %	5 %	6 %	5 %

Fordeling på tilskuddstype

I 2017 utgjorde tilskudd til produksjon litt under halvparten av de samlede tilskuddene til produksjonsselskap, mens etterhåndstilskudd utgjorde 30 prosent. Vi ser en liten økning i andelen som går til etterhåndstilskudd sammenlignet med tidligere år, mens fordelingen for øvrig er omtrent lik (se tabell 17).

NFIs tilskudd til film for barn og unge

NFI skal være med og sikre barn og unge god tilgang på gode filmopplevelser, med bredde og mangfold. Det ble i 2017 utdelt 45 millioner kroner til produksjon av spillefilm og kinodokumentar for barn, altså rundt en femtedel av de totale tilskuddene til produksjon, fordelt på fem prosjekter (se figur 6). Samtlige av spillefilmene mottok tilskudd etter markedsvurdering¹, og dreier seg rundt kjente skikkelser og konsepter, som *Askeladden* og *Kaptein Sabeltann*. Ulike barnefilmer mottok også nesten 100 millioner kroner i etterhåndstilskudd, som utgjør i overkant av 75 prosent av midlene gitt i etterhåndstilskudd. Ser vi på tilskudd til produksjon, utvikling, lansering og etterhåndstilskudd sammenlagt, gikk rundt 50 prosent av midlene til barnefilmer.

¹ Alle produksjonstilskuddene som ble utdelt etter markedsvurdering i 2017, gikk altså til barnefilm.

Tabell 18 viser hvor stor andel av tilskuddene til produksjon av kinofilm som har gått til barnefilmer de siste fem årene. Figur 5 illustrerer denne utviklingen. Samlet ser vi at rundt en tredjedel av pengene har gått til produksjon av barnefilm, samtidig som det kan variere ganske kraftig mellom enkelte år.

I tillegg til barnefilmer, kan det telles en del prosjekter som først og fremst retter seg mot unge, uten at det av den grunn behøver å kategoriseres som «ungdomsfilm». Eksempler på dette er den sjangeroverskridende *Adjø Montebello*, som mottok tilskudd til produksjon og lansering i 2017, og ungdomsfilmen *Psychobitch* som mottok produksjonstilskudd.

Dataspill er en viktig del av barn og unges kultur- og mediehverdag. Markedet domineres av importerte spill, og det er derfor viktig at det også utvikles spill basert på norsk språk og kultur. NFI støtter utvikling og lansering av dataspill for barn og unge innenfor alle sjangre og til alle plattformer. I 2017 ble det gitt utviklingstilskudd til 20 dataspill på til sammen 19 millioner kroner. Seks av spillene er for barn. NFI kan gi tilskudd til spill med et mer voksent publikum, men ikke til spill som forventes å ha høyere aldersgrense enn 16 år.

Tabell 17 Fordeling av fondsmidler på tilskuddstype 2013–2017 (inkluderer alle formater)

	2013	2014	2015	2016	2017
Produksjon	51 %	47 %	53 %	49 %	48 %
Utvikling	14 %	11 %	13 %	13 %	13 %
Lansering Norge	8 %	7 %	8 %	7 %	7 %
Lansering utland	2 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Etterhåndstilskudd	25 %	33 %	24 %	29 %	30 %

Tabell 18 Prosentandel av produksjonstilskudd kinofilm til barnefilm

År	Prosentandel barn
2013	41,9
2014	27,5
2015	42,6
2016	10,1
2017	39,6 %
2013–2017	31,9 %

Andre tilskuddsordninger

NFI forvalter også en rekke andre ordninger, som gjøres rede for i tabell 19. Tilskudd til filmformidling presenteres separat, under hovedmål 2 (se tabell 25).

NFI har siden 2014 hatt ansvaret for utbetaling, kontroll og oppfølging av tilskudd til regionale filmsentre og fond. I 2017 ble det fordelt om lag 75 millioner kroner til ti forskjellige sentre og fond etter fastsatte kriterier. Viken Filmsenter ble tildelt 13 millioner kroner, Vestnorsk Filmsenter elleve millioner kroner, Nordnorsk Filmsenter og Mediefondet Zefyr ni millioner kroner hver, seks millioner kroner til Filminvest 3 og Filmkraft Fond, fem millioner kroner til Midnorsk filmsenter – og fire millioner kroner til henholdsvis Filmfond Nord, Østnorsk Filmsenter og Sørnorsk Filmsenter.

Insentivordningen for film og serieproduksjoner

Insentivordningen for film og serieproduksjoner trådte i kraft 1. januar 2016, og hadde da en ramme på 45 millioner kroner. Ordningen ble videreført og styrket i 2017, med en ramme på 57 millioner. Dette er en refusjonsbasert ordning der produksjoner som kvalifiserer til gitte kriterier kan søke om tilskudd på inntil 25 prosent av godkjente kostnader i Norge. Ordningen skal bidra til å øke

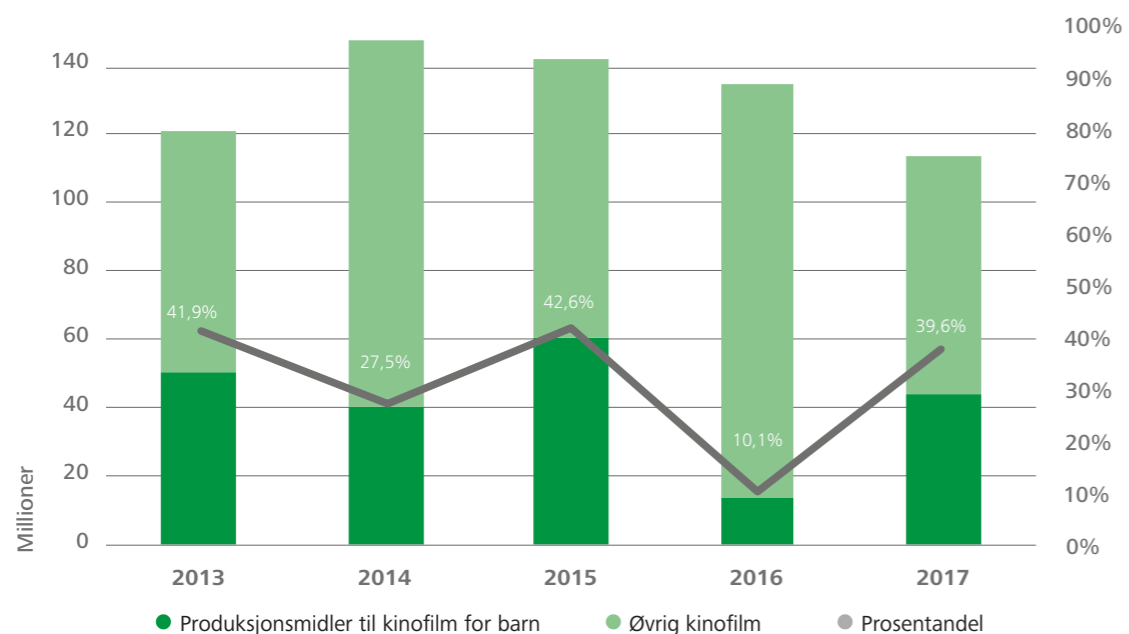
antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge for å fremme norsk kultur, historie og natur. Ordningen skal også bidra til økt erfaring og kunnskap i den norske filmbransjen, stimulere til vekst, en bærekraftig norsk filmnæring og økt internasjonalt samarbeid. Basert på budsjettene oppgitt i søknadene som fikk tilskudd, estimerer vi at om lag to tredeler av pengene det gis refusjon for, går tilbake til norsk filmnæring i bred forstand.

Manuskriptutvikling

Formålet med ordningen er å stimulere til utvikling av manuskript av høy kunstnerisk kvalitet. I motsetning til midlene i tabell 14 og 15, som går til produksjonsselskap, retter ordningen seg mot forfattere. Det kan bli gitt tilskudd gjennom hele utviklingsprosessen frem mot et revidert førsteutkast av manuskriptet. Ordningen skal bidra til kontinuitet og produktivitet i manuskriptarbeidet, og sikre et bredt og mangfoldig repertoargrunnlag for alle målgrupper. Ordningen kan gi tilskudd til manus til spillefilm, dokumentar, dramaserier og dataspill.

I 2017 ble det utdelt 7,3 millioner kroner til utvikling av 59 forskjellige prosjekter.

FIGUR 6 Andel av tilskudd til produksjon av kinofilm som gikk til barnefilm

Felles lanseringstiltak på internasjonale arenaer

Fellestiltakene gjennomføres av eller i nært samarbeid med norske produsenter og har gitt stor synlighet for norske produksjoner og norsk bransje. I 2017 ble det gitt tilskudd for lanseringstiltak ved blant annet IDFA i Amsterdam (dokumentarfilm), Nordisk Panorama i Malmø (dokumentar og kortfilm), Annecy i Frankrike (animasjonsfilm), New Nordic Films i Haugesund (spillefilm) og Nordic Game Conference i Malmø (spill). Ordningen var ny i 2015.

MEDIA-programmet

MEDIA-programmet er EUs program til tilskudd for den audiovisuelle sektor i Europa. Tilskuddene går til utvikling av norske spillefilmer, dokumentarer, animasjonsfilmer og dataspill, til distribusjon av europeiske filmer på kino i Norge og norske filmer i Europa, og til publikumsrettede tiltak og markedsaktiviteter. NFI tildeler ikke tilskudd, men informerer om mulighetene og gir rådgiving ved eventuell søknad om midler.

I 2017 gikk over 37 millioner kroner fra MEDIA-programmet i Kreativt Europa til den norske audiovisuelle bransjen. Det er et veldig godt resultat, og det nest beste året for norske deltagere i hele programmets historie.

To selskap mottok til sammen nesten ti millioner kroner i produksjonstilskudd til dramaserier, og seks selskap mottok til sammen ca. 6,8 millioner kroner til utvikling av tolv filmer eller serier. To norske filmer gikk også veldig bra i utlandet, mer enn åtte millioner kroner ble tildelt distributører for å sette opp *Thelma* og *Snekker Andersen og Julenissen* i henholdsvis 27 og 13 land utenfor Norge.

Eurimages

Eurimages ble opprettet i 1989 som et fond for finansiering av europeiske samproduksjoner. Eurimages er tilknyttet Europarådet med 37 av rådets 47 medlemsstater som deltakere, i tillegg til Canada. Norge deltar aktivt i programmet. I 2017 ga Eurimages tilskudd til én film med norsk minoritetsprodusent. Ser man på statistikken for fondet de siste årene, har antallet søknader og støttede prosjekter gått opp, mens gjennomsnittlig tilskudd til prosjektene, og prosjektenes gjennomsnittlige budsjetter, har gått ned. Norge er høykostland, og norske produsenter søker gjerne om forholdsvis store tilskuddsbeløp til store prosjekter. Dette kan være noe av forklaringen på at Norge har oppnådd mindre støtte fra Eurimages i 2017 enn tidligere i år.

Tabell 19 Andre tilskuddsordninger

Tilskuddsordning	2013		2014		2015		2016		2017	
	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd	Antall	Tilskudd
Insentivordning film- og serier							2	3 780 000	9	62 975 000
Sørfond*	6	3 000 000	5	2 000 000	7	3 000 000	9	3 500 000	8	4 000 000
Manuskriptutvikling**	43	4 920 000	49	8 295 000	45	8 000 000	29	7 720 000	59	7 300 000
VIP-stipend	7	1 400 000	6	1 200 000	6	1 200 000	6	1 200 000	6	1 200 000
Idéutvikling Nye veier (langfilm)***	4	400 000	4	300 000	4	400 000	4	400 000	4	400 000
Stipend til kurs i utlandet****	152	1 267 850	159	1 531 600	157	1 732 847	137	1 377 600	91	1 353 550
Filmrekrutteringsstipend	2	100 000	4	200 000	3	150 000	2	100 000	5	250 000
Filmkulturelle tiltak	30	2 729 728	34	2 830 000	56	2 850 500				
Regionale filmtiltak barn og unge			49	5 000 000	49	5 000 000				
Felles lanseringstiltak internasjonale arenaer*****					13	2 196 280	6	872 751	8	1 900 645
Totalt	244	13 817 578	310	21 356 600	340	22 333 347	195	52 970 351	190	79 379 195

* Inkluderer ikke midler til Sørfond+.

** Antall = prosjekt i ordningen.

*** Det gis også midler til andre formater, på ytterligere 800 000 kroner.

****I 2017 overførte NFI kr. 550.000 fra tilskuddspotten til «Stipend til kurs i utlandet» til de regionale filmsentrene. Dette var en prøveordning, og midlene skulle benyttes til stipend til kurs i utlandet. Disse midlene er ikke inkludert i tabellen, og forklarer nedgangen i antall og totalbeløp i 2017.

*****Inkluderer ikke midler til "Kreative næringer".

Styringsparameter 1.2: Kvaliteten på norske filmer

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 1.2

Kvalitet er vanskelig å måle, spesielt på kort sikt. Hvordan NFIs virksomhet bidrar til et bredt og variert tilbud av høy kvalitet krever omfattende analyser over tid. Ved hjelp av følgende indikatorer vil vi likevel forsøke å si noe om hvor norsk film står i 2017 med tanke på kvalitet: Norsk films deltakelse på internasjonale og anerkjente festivaler, norske filmers omdømme, anmelderes terningkast og norske produksjoners plass i samfunnsdebatten, samt tilskudd til filmer basert på originalmanus og NFIs tilskudd over talentordninger.

Norske filmer i alle formater mottok i 2017 til sammen fem priser på de viktigste festivalene for kinofilm, dokumentarfilm og kortfilm. Sammenlignet med 2016 er det en klar nedgang i priser til kortfilm, men ellers helt på det jevne. Norske dramaserier vant seks priser og har hatt stor suksess i 2017. *Mammon 2* mottok en international EMMY for beste dramaserie og *Nobel* vant priser som Rose D'or og Prix Europa i konkurranse med de aller beste seriene i verden. Norske spill fortsetter å utmerke seg internasjonalt, med ti internasjonale priser i 2017, som er det høyeste antall priser som er mottatt.

Anmeldernes gjennomsnittlige terningkast for premierefilmene i 2017 ligger på et stabilt og relativt høyt nivå, med 3,7 i snitt. Det er verdt å merke seg at det gjennomsnittlig terningkastet er vesentlig høyere for filmer med forhåndstilskudd fra NFI (4,1) enn filmer uten forhåndstilskudd (3,1). En rekke filmer var dessuten sentrale i samfunnsdebatten. Nesten 64 prosent av det norske kinopublikummet forteller at de liker norsk film godt eller svært godt, noe som er på nivå med tidligere år.

75 prosent av de kunstnerisk vurderte og ingen av de markedsvurderte kinofilmene som fikk produksjonstilskudd i 2017, er basert på originalmanus. Sammenlagt gir dette en andel på 50 prosent originalmanus, som er en markant nedgang fra de to foregående årene, men fortsatt høyere enn 2013 og 2014. NFI har også i 2017 gitt tilskudd til spillefilm, dokumentar, dramaserier og kortfilm over Nye veier-ordningen, som gir mer rom for utforskning og eksperimentering når det gjelder form og innhold.

Selv om det er vanskelig å måle kvalitet etter objektive kriterier, tilsier en helhetsvurdering av våre fastsatte kriterier at norske filmer holder et jevnt høyt kvalitativt nivå.

Norsk films posisjon internasjonalt

Resultatindikator: Norske produksjoners deltakelse på festivaler, nominasjoner og priser.

Resultatkrav: Norske produksjoner skal holde høy internasjonal standard, tas ut til anerkjente internasjonale festivaler, og bli nominert til og vinne anerkjente priser.

Det er et kvalitetsstempel når norske filmer inviteres til anerkjente internasjonale festivaler, vinner priser og blir nominert. Det vitner om at filmene holder internasjonal standard og er av høy kunstnerisk kvalitet. Festivaler er kuraterte arenaer der filmene velges ut med bakgrunn i deres kunstneriske og kulturelle kvalitet, i hard konkurranse med internasjonale produksjoner. Antallet filmer som blir sendt inn til vurdering for offisielt program i de største konkurransene er høyt, og nåløyet for festivaldeltakelse er smalt. Det anses derfor som en stor anerkjennelse å bli invitert til å delta på viktige festivaler. Dette gjelder både for kinofilm, kortfilm og dokumentarfilm. Når en film deltar på en av disse festivalene, forventes det ofte at filmene har verdenspremiere eller internasjonal premiere på festivalen. Det vil si at om en film deltar på en av disse festivalene, utelukker det deltagelse i konkurranse på en av de andre festivalene. Dette reduserer antall aktuelle filmer til de prioriterte festivalene.

Tabell 20 viser antall ganger norske spillefilmer og kinodokumentarer, kortfilmer og dokumentarfilmer deltok på anerkjente, internasjonale filmfestivaler i årene 2013 til 2017, og antall priser og nominasjoner som ble gitt til norske spillefilmer og kinodokumentarer, kortfilmer, dokumentarer, dramaserier og dataspill.

Spillefilm og kinodokumentar¹

2017 startet bra for norsk spillefilm, med *Hjertestart* (Arild Andresen) i millionkonkurransen i Göteborg, og tre spillefilmer på festivalprogrammet i Berlin: *Kongens nei* (Erik Poppe, 2016) i Panorama Special, *Fra balkongen* (Ole Giæver) i Panorama og *Oskars Amerika* (Torfinn Iversen) i Generation-programmet. Norske filmer var også godt synlig i Toronto hvor både *Hva vil folk si* (Iram Haq) og *Skyggenes dal* (Jonas Guldbrandsen) hadde verdenspremiere i konkurranseprogrammet, og med internasjonal premiere for *Thelma* (Joachim Trier).

¹ Med anerkjente, internasjonale festivaler legger vi til grunn de ti viktigste festivalene i verden for kinofilm: Rotterdam, Sundance, Berlin, Cannes, Venezia, Toronto, Karlovy Vary, Locarno, Busan og San Sebastian.

Tabell 20 Deltakelse på festivaler, nominasjoner og priser

		2013	2014	2015	2016	2017
Spillefilm og kinodokumentar	Deltakelse ved anerkjente, internasjonale festivaler	7	9	8	3	6
	Priser ved anerkjente, internasjonale festivaler	0	2	1	0	0
	Antall kinofilmer nominert til de mest prestisjefylte prisene	3	2	2	1	2
	Antall viktige barnefilmfestivaler/programmer i Europa norske filmer deltar på	2	3	5	5	6
Kortfilm	Deltakelse ved anerkjente, internasjonale festivaler	13	31	15	26	20
	Priser ved anerkjente, internasjonale festivaler	3	5	2	8	2
	Antall kortfilmer nominert til de mest prestisjefylte prisene	0	1	1	1	2
Dokumentar	Deltakelse ved anerkjente, internasjonale festivaler	17	18	26	24	30
	Priser ved anerkjente, internasjonale festivaler	4	1	3	4	3
	Antall dokumentarfilmer nominert til de mest prestisjefylte prisene					5
Dramaserier	Antall internasjonale priser	2	9	9	7	6
	Antall internasjonale nominasjoner	4	4	3	1	11
Dataspill	Antall internasjonale priser			7	8	10
	Antall nominasjoner					5

I 2017 deltok til sammen 46 norske spillefilmer og kinodokumentarer totalt 239 ganger på 135 filmfestivaler over hele verden. Hvis vi sammenligner med fjoråret, ser vi at antall spillefilmer har gått mye ned fra 71 deltagende filmer i 2016, samtidig som samlet deltagelse har gått noe opp fra 225 i 2016. Det betyr at 2017 har hatt færre forskjellige festivalfilmer, men at disse har hatt en langt høyere deltakelse på flere internasjonale festivaler (124 i 2016). Ved årets avslutning hadde 13 filmer mottatt 24 internasjonale priser, men ingen av disse er definert som de ti viktigste festivalen for kinofilm (se fotnote).

Det er flere festivaldeltagelser som er verdt å merke seg. *Thelma*, som var åpningsfilm ved Filmfestivalen i Haugesund, har deltatt på totalt 29 festivaler. Filmen vant åtte priser i 2017. *Oskars Amerika*, som hadde verdenspremiere i Berlin, deltok på 18 filmfestivaler, og ble med det fjorårets mest etterspurte norske barnefilm. Fjorårets norske Oscar® kandidat, *Hva vil folk si*, fikk sin europeiske premiere i Berlin, og deltok på til sammen 13 filmfestivaler. Filmen vant publikumsprisen på tre av de åtte festivalene filmen ble vist på i 2017. *Hjertestart* deltok på totalt ni festivaler, mens Ole Giævers tredje spillefilm *Fra balkongen*, ble vist på åtte filmfestivaler.

Fluefangeren (Izer Aliu) gjorde stor suksess i 2016 og fortsatte festivalturneen til 14 festivaler i 2017, i tillegg til å være nominert til Nordisk Råds Filmpris. *DRIB* (Kristoffer Borgli) hadde verdenspremiere på SXSW i Texas, før den ble vist på dokumentarfilmfestivalen i København, CPH:DOX, og endte med deltagelse på 13 festivaler i 2017. *Dyrene i Hakkebakkeskogen* (Rasmus Sivertsen, 2016) fikk sin internasjonale premiere på verdens største animasjonsfilmfestival i Annecy, før visning i Shanghai og på til sammen elleve barne- og animasjonsfilmfestivaler.

Kortfilm²

Norske kortfilmer deltok på anerkjente, internasjonale festivaler 20 ganger i 2017. Det er en svak tilbakegang fra 2016. For første gang siden 2012 deltok en norsk barne-kortfilm, *Odderetegg* (Kristin Ulseth), i konkurranse ved filmfestivalen i Berlin. Fire filmer deltok ved den internasjonale kortfilmfestivalen i Aspen, og samme antall filmer deltok ved den internasjonale kortfilmfestivalen i Palm Springs. Fem filmer deltok ved barnefilmfestivalen i Chicago. I 2017 har 74 kortfilmer deltatt på 206 små og store filmfestivaler i 45 land. USA er det landet hvor det vises flest norske

² Med anerkjente, internasjonale festivaler legger vi til grunn de ti viktigste festivalene i verden for kortfilm: Sundance, Rotterdam, Clermont-Ferrand, Berlin, Aspen, Cannes, Annecy, Palm Springs, Locarno, Venezia, Chicago og Chicago Children.

kortfilmer, tett etterfulgt av Tyskland og Frankrike. De 74 titlene representerer alle sjangre – animasjonsfilmer, barnefilmer, dokumentarfilmer, fiksjonsfilmer og mer eksperimentelle filmer.

Blant alle disse filmene og festivalene er det verdt å merke seg animasjonsfilmene *Odd er et egg* og *The Absence of Eddy Table* (Rune Spaans). *Odd er et egg* deltok som nevnt i barnefilmkonkurransen ved filmfestivalen i Berlin, og filmen vant også prisen for beste animasjonsfilm ved Tribeca filmfestival i New York. Den ble vist på i alt 30 forskjellige festivaler. *The Absence of Eddy Table* ble vist på i alt 35 forskjellige festivaler, og vant prisen beste korte animasjonsfilm filmfestivalen i Guanajuato International Film Festival. Prisen kvalifiserte filmen for påmelding til Oscar® for beste animerte kortfilm.

Dokumentar³

Den internasjonale fremgangen for norsk dokumentarfilm fortsatte i 2017. *Nowhere to Hide* (Zaradast Amhed), som vant hovedprisen ved dokumentarfilmfestivalen i Amsterdam i 2016, har i 2017 blitt vist på 46 internasjonale filmfestivaler og har vunnet ti internasjonale priser. Filmen ble lansert på kino i USA sommeren 2017. Også *Ambulance* (Mohamed Jabaly) og *69 minutter av 86 dager* (Egil Håskjold Larsen) har møtt et stort internasjonalt publikum gjennom de mange festivalene de har blitt vist på.

Helt på tampen av året kom den gledelige nyheten om at den korte dokumentarfilmen *Kayayo – de levende handlekurvene* (Mari Bakke Riise) var en av ti filmer som ble kortlistet til Oscar® for beste korte dokumentarfilm.

Norske dokumentarfilmer deltok på anerkjente, internasjonale festivaler 30 ganger i 2017, som er en oppgang fra 24 i 2016. Seks norske filmer deltok på IDFA, som er verdens største dokumentarfilmfestival og fire filmer var representert ved Hot Docs i Toronto, som er Nord-Amerikas største festival for dokumentarfilm.

Hvis vi ser på en utvidet liste over prioriterte filmfestivaler, ser vi at til sammen 43 dokumentarfilmer har deltatt på 159 små og store filmfestivaler i 51 land. Også her er det USA som utmerker seg som det landet som viser flest norske dokumentarfilmer, med Tyskland, Storbritannia, Nederland og Frankrike tett etter.

³ Med anerkjente, internasjonale festivaler legger vi til grunn de ti viktigste festivalene i verden for dokumentar: Sundance, Göteborg, Berlin, Praha (One World), Warszawa, Sheffield, Venezia, Toronto (TIFF), København (ikke arrangert i 2016) og Amsterdam (IDFA).

Dramaserier

Det har vært et godt år for norske dramaserier. I tillegg til at *Mammon 2* vant den høythengende International EMMY®-prisen, for beste dramaserie, har *Nobel* hanket inn priser som Rose D'or og Prix Europa i konkurranse med de aller beste internasjonale seriene, som Netflix' *The Crown* og BBC's *Night Manager*. *Monster* ble nominert til Prix Europa og vant "The 2017 European Script Award for Most Innovative Script of the Year by a newcomer".

Norske serier gjør suksess i Norge og internasjonalt, og noen gjør faktisk større suksess ute enn hjemme, for eksempel *Okkupert*. I snitt ble hver episode av *Okkupert* sett av en million franskmenn, mens serien går på lufta i beste sendetid på lørdager i Belgia. Kabelkanalen Starz, tilgjengelig for 31 millioner husstander i USA, har kjøpt *Monster*, som også er solgt til land som Australia, Frankrike, Russland, Sveits og andre land i Norden. *Valkyrien* var med i Channel 4s program *Walter Presents* i England, som gir betydelig eksponering. *Match*, med premiere på NRK 1 i januar 2018, hadde internasjonal premiere på Serie Series i Fontainebleu 2017, mens *Valkyrien* var åpningsserie på samme festival i 2016. Store internasjonale aktører kjøpslår for tiden om rettighetene til både readymades og remakes av norske serier, deriblant *Melk*, *Match* og *Zombielars*. På kvalitetskanaler og strømmetjenester i den vestlige verden er det nå gode sjanser for at det dukker opp i en norsk dramaserie. Følgende norske serier er nå tilgjengelig på Netflix: *Nobel*, *Okkupert*, *Frikjent*, *Maniac*, *Norsemen*, *Dag* og *Varg Veum*.

Internasjonale medier som The Guardian og New York Times har rosende omtaler av norske serier. *Norsemen*, som er den internasjonale versjonen av *Vikingane*, ble nylig ranket på 29. plass, rett bak den britiske serien *Broadchurch*, på den anerkjente britiske avisa The Guardians liste over de 50 beste tv-showene i 2017. I tillegg har samme serie fått en anbefaling i NY Times Watching.

2017 viser at det fortsatt en stor internasjonal interesse for norske dramaserier. Dette merkes spesielt når NFI gjør felles profileringstiltak på viktige festivaler og salgsmarkeder i utlandet sammen med bransjen. Gode eksempler på dette er festivalen Series Mania i Paris og salgsmarkedet MIPCOM i Cannes, hvor det var fulle hus og stor pågang i etterkant. I juni samarbeidet NFI med de nordiske tv-kanalene og distributørene om *Scandinavian Screenings* på Island, som er en presentasjon av norske serier og tv-dokumentarer for 80 internasjonale innkjøpere.

Dataspill

Norske spill fortsetter å utmerke seg internasjonalt i 2017. Mange spill ble lansert med stor suksess, både

blant kritikere og salgsmessig. Det deles ut flere priser og nominasjoner på de store messene for spillbransjen, selv om det ikke finnes spillfestivaler på lik linje med filmfestivaler. *Owlboy* (D-Pad Studio) er en av de største suksessene og vant prisen for beste spill på den anerkjente Voice Single Player i South By South West i 2017, samt juryens spesialpris under Nordic Game. I november feiret spillet ett år, samtidig som det lå på topp på den internasjonale spillplattformen Steam. Selskapet D-pad Studio solgte over 250 000 kopier av spillet til PC i 2017. I februar 2018 kommer *Owlboy* også på Nintendo Switch, Xbox og PS. De aller fleste norske spillene henter størstedelen av inntektene i utlandet, noe som også er tilfellet med *Owlboy*. Spillet har solgt godt i USA og Japan, og mottok den japanske prisen Media Highlight of the year (Bitsummit, Kyoto).

Milkmaid of the Milky Way (Machineboy) er et annet spill som har gjort seg kraftig bemerket nasjonalt og internasjonalt. Spillet ble blant annet utnevnt som 'New Games we love' av Apple, og mottok Pocket Gamer's Silver Award. Metacritic (USA) plasserte spillet på 17. plass i sin rangering av årets Best Reviewed iOS Games of 2017. Spillet *Fun Run* fra Dirtybit rundet 100 millioner nedlastninger i mai, noe som er en publikumsoppslutning svært få norske kulturprodukter kan vise til. Spillutviklingselskapet Hyper Games vant årets Indie Sensation på Nordic Game med spillet *Mørkredd*. Konkurransen foregår slik at ti nordiske spill, som fremdeles er i utvikling, plukkes ut av en jury og får stille ut på Nordic Game. Publikum tester og stemmer fram sin favoritt, som da ble *Mørkredd*. Dette spillet ble utviklet under NFIs arrangement NM i Gameplay, som går av stabelen på Filmens hus.

Adaptasjoner og utviklingen av produksjoner til nye format og plattformer er en viktig del av spillbransjen. *Eggggg - the platform puker*, også utviklet av Hyper Games, ble utnevnt som App of the week i AppStore i mai 2017. En slik global anerkjennelse kan ha mye å si, og medførte topp-plassering i flere land det første døgnet. Spillet er løst basert på den norske spillefilmen *Gilberts grusomme hevn* (2016). I 2017 kom også nyheten om at Johnny Depps produksjonsselskap Ininitum Nihil hadde inngått en avtale om å adaptere universet fra Funcoms spill fra 2012, *The Secret World*, til tv-serie.

Pilotprosjektet *Spill ut i verden* er et samarbeid mellom Kulturdepartementet, Norsk filminstitut og Innovasjon Norge. Målet for programmet er gjennom kunnskap og kapital, å bidra til at norske spill får en økt omsetning internasjonalt. Prosjektet skulle avsluttes våren 2017, men ble forlenget ut 2017. Prosjektet skal evalueres i 2018, samtidig som NFI har fått tildelt fem millioner til en videreført internasjonal satsing på dataspill i statsbudsjettet for 2018.

Kvalitetsvurdering av norsk film

Resultatindikator: Norsk monitors omdømmemålinger, anmelderes terningkast og norske produksjoners plass i samfunnsdebatten.

Resultatkrav: Norske produksjoner skal skildre og fortolke den kultur og det samfunn vi lever i, bearbejde kulturelle fenomener og sosiale konflikter, og gjøre det på en slik måte at publikum blir engasjert, underholdt og begeistret.

Norsk monitors omdømme-målinger

NFI måler i samarbeid med Kantar TNS publikums vurdering av nyere norsk kinofilm to ganger i året gjennom Norsk filmmonitor. Sett over tid kan omdømmemålingene gi en indikasjon på utviklingen av kvalitetsnivået til norsk film.

I følge omdømme-målingene for 2017, liker 13,9 prosent av det norske kinopublikumet norsk film svært godt. 49,9 prosent sier de liker norsk film godt og samlet for disse to kategoriene ligger målingen på 63,8 prosent. Det betyr at nesten 64 prosent av det norske kinopublikumet er fornøyd med norske filmer.

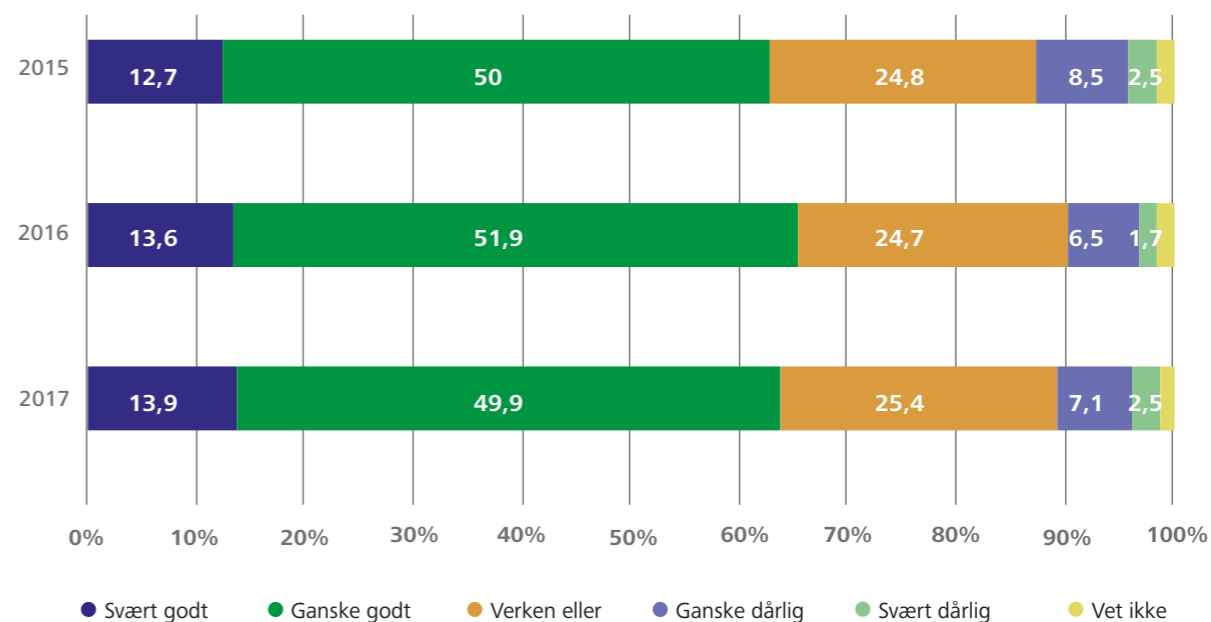
Figur 7 viser at de siste tre årene har omdømmet til norsk film ligget på et stabilt høyt nivå, hvor mer enn 60 prosent av publikum svarer at de liker norsk film godt eller svært godt.

Andelen som svarer at de verken liker eller ikke liker norsk film er på 25,4 prosent i 2017, mens andelen som liker norsk film ganske dårlig eller svært dårlig ligger i underkant av ti prosent. Det betyr at det er marginale endringer fra 2015 og 2016, og svært stabile målinger.

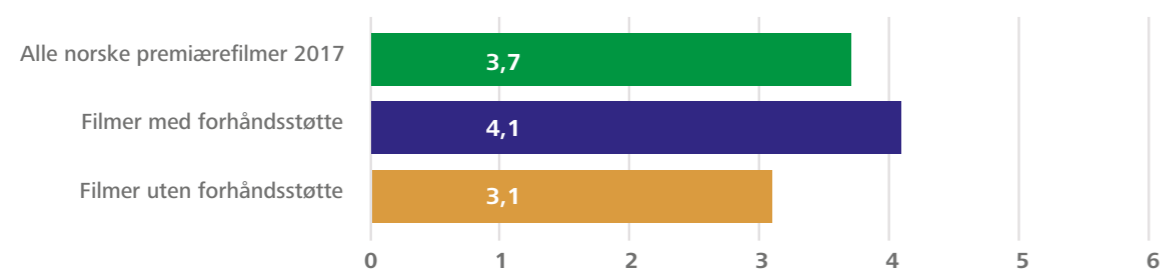
Gjennomsnittlig terningkast for norske filmer på kino

Anmelderes vurdering av norske filmer er både en lett tilgjengelig og mye brukt indikator på filmenes kvalitet. Det kan også forventes å være det målet på kvalitet flest publikummere møter. Terningkast bør derfor være med når vi vil studere kvalitetsnivået til norsk film. Samtidig er det ikke nødvendigvis lurt å vektlegge gjennomsnittlig terningkast for mye, hverken for et enkelt år eller over tid. Gjennomsnittet kan enkelt bli fire i det som ellers er svært ulike år. Så mens det selvsagt er interessant dersom det skjer store endringer, særlig over tid, er det kanskje mest lærerikt å sammenligne interne forskjeller og identifisere hvor mange som gjør det svært godt eller svært dårlig. Statistikken baserer seg her på anmeldelser fra seks nasjonale og regionale aviser, samt NRK P3, i tidsperioden 2014 til 2017. Avisene er representert ved Aftenposten, VG, Dagbladet, Bergens Tidene, Adresseavisen og Dagsavisen.

FIGUR 7 Tilfredshet med norsk film (fra FilmMonitor)

FIGUR 8 Gjennomsnittlig terningkast for premierefilm 2017

Gjennomsnittlig terningkast for premierefilmene i årene 2014 til 2017 varierer lite og ligger på et stabilt og relativt høyt nivå mellom 3,7 (2017), 3,8 (2014) og 3,9 (2015 og 2016). Det er verdt å se på andre faktorer som kan påvirke resultatet, som for eksempel et høyt antall premiere-filmer. I 2017 hadde så mange som 35 norske filmer premiere, hvorav 14 filmer ikke mottok forhåndstilskudd fra NFI. Som figur 8 viser, er det gjennomsnittlig terningkastet vesentlig lavere for filmer uten forhåndstilskudd (3,1) enn filmer med forhåndstilskudd, som får et gjennomsnittlig terningkast på 4,1.

Ser vi nærmere på anmeldernes vurdering av de 35 ulike norske filmene med kinopremiere i 2017, er det enkelte filmer som peker seg ut med svært gode anmeldelser. Festivalvinnerne *Thelma* og *Hva vil folk si* er klare vinnere også blant norske anmeldere. Lavbudsjett- og Nye veier-filmene *Hoggeren* og *The rules for everything* blir også svært godt mottatt hos anmelderne, sammen med dokumentaren *Ishavsblod*, den sterke fiksjons- og animasjonsfilmen basert på virkelige hendelser *Natta pappa henta oss* og publikumsfavoritten *Adjø Montebello*. Disse filmene representerer også en del av bredden og mangfoldet i norsk film, både hva angår tematikk, formater og sjangere. Barnefilmer kommer derimot noe dårligere ut enn resten: her er gjennomsnittet 3,4. Rundt halvparten av anmeldelsene gir terningkast tre til barnefilmene, og det er langt mindre spredning enn for voksenfilmer.

Norske produksjoners plass i samfunnsdebatten

I Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* fremheves det at filmbransjen er en vesentlig arena for

ytring og del av demokratiets infrastruktur. Dokumentarfilm, kortfilm, spillefilm og dramaserier evner på ulike måter å speile samfunnet vi lever i. De ulike formatene har alle betydning for hvordan vi fortolker oss selv, vår samtid og vår historie. Synligheten til norske produksjoner i samfunnsdebatten er derfor en viktig indikator på hvilken relevans norsk film har i vår samtid.

Iram Haqs film *Hva vil folk si* er et viktig bidrag til debattene om flerkulturell identitet og integrering. Historien om 16 år gamle Nisha bygger på Haqs egen oppvekst og historie. Adresseavisa (14. Okt. 2017) skriver blant annet under overskriften *Sosial kontroll hindrer integrering* at «Vi må snakke mer om æreskultur og sosial kontroll når det gjelder integrering. Det rammer særlig unge kvinner i innvandrerfamilier, som kan komme i klem mellom to kulturer [...] Iram Haqs kinoaktuelle film *Hva vil folk si* setter problemstillingen under debatt på en god måte».

Grensene mellom dokumentar og fiksjon, hva som er virkelig, ekte og falsk er mye omtalt og ofte diskutert. I dramaserien og Emmy-vinneren *Mammon 2*, blir den norske ytringsfriheten satt under press. Vi følger journalisten Petter Verås' etterforskning av mordet på en kjent politisk kommentator. Den politiske elitens kamp om makten er seriens bakteppe, og den framstår både relevant og troverdig i 2017. Diskusjoner i dagspresse og andre medier oppstod i forkant og etterkant av *Mammon 2*. Det gjaldt også andre produksjoner, blant annet *Kings Bay* og *Den 12. Mann*, som begge tar utgangspunkt i virkelige hendelser. Debattene dreide seg rundt hvor mye som stemte overens med historiske hendelser, hvor mye

som var fiksjon og i hvilken grad produksjonene speiler dagens Norge. Virkelighet versus fiksjon er selve kjernen i spillefilmdebuten til regissør Kristoffer Borgli. *DRIB* forteller historien om hvordan norsk-iraneren Amir påstår å ha lurt seg med i en amerikansk reklamekampanje for en energidrikk i 2014. En gatevoldsvideo fra Oslo skal ha gjort han til et internettfenomen i USA, og han headhunted til Los Angeles. Filmen fremstilles som en rekonstruksjon av virkelige hendelser i et fiksjonsformat og omtales som et «Underholdende lærestykke i kritisk tenkning» (Bergens Tidene, 12. mai 2017).

Mange av årets kinodokumentarer gir oss innblikk i og belyser hjemlige fenomener, fra barnehagelivet (*Barnedom*, Margreth Olin), barne- og ungdomsikonene Marcus og Martinus (*Marcus & Martinus - Sammen om drømmen*, Daniel Fahre), til gamle norske tradisjoner som skjæring av fisketunger (*Tungeskjæringene*, Solveig Melkeraaen) og selfangst (*Ishavsblod*, Trude B. Ottersen og Gry E. Mortensen), mens andre korte og lange dokumentarer snarere knytter verden tettere sammen. «Norge er ikke så homogent som samfunnsdebatten kan gi inntrykk av, noe Solveig Melkeraaens nye dokumentar er en påminnelse om (Bergens Tidene 10. mars 2017): «Det er langt fra en oppvekst på Torshov i Oslo til tungeskjæring på Øksnes i Vesterålen». Bredden i norsk dokumentar blir åpenbar når norsk og nordisk dokumentar samtidig framstår som samfunnsdebattens nye premissleverandører (Dagsavisen, 28. Mars 2017): «En ny bølge dokumentarfilm retter klargjørende blikk mot et ugjenomtregelig verdensbilde. Noen av de fremste filmene produseres i Norden [...] Nye finansieringsprogrammer fra blant annet Norsk

filminstitutt og vekst i de regionale filmsentrene har ført fram, samtidig som norske filmprodusenter er blitt mer internasjonalt orientert». Av dokumentarfilmer som bringer oss historier og rapporter som journalistikken vanskelig kan gjøre alene, nevnes i denne sammenheng Anniken Hoels film *Dødsårsak: Ukjent* og Egil Håskjold Larsens flyktningefilm *69 minutter av 86 dager*.

Originalt og nytt

Ifølge Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* handler kvalitet både om kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Det er først og fremst de originale verkene som estetisk og fortellermessig er med på å utvikle og fornye filmspråket og som utfordrer, beriker og gir rom for ettertanke. Samtidig kan både adaptasjoner og filmer som er basert på kjente univers bidra til å skildre og fortolke den kultur og det samfunn vi lever i, og gjøre det på en slik måte at publikum blir engasjert, underholdt og begeistret. NFIs produksjonstilskudd skal bidra til produksjon av filmer som innehar ulike kvaliteter, og det er summen av ulike tilbud som gir bredde og variasjon i norske filmer.

Resultatindikator: Norske kinofilmer tildelt produksjonstilskudd fra NFI som er basert på originalmanus, samt NFIs tilskudd til filmer over talentordninger (som f.eks. Nye veier-programmet).

Resultatkrav: Norske produksjoner skal omfatte originale verk som estetisk og fortellermessig er med på å utvikle og fornye filmspråket og som utfordrer, beriker og gir rom for ettertanke.

NFIs tilskudd til produksjoner basert på originalmanus

50 prosent av produksjonstilskuddene som ble gitt til spillefilm i 2017 gikk til prosjekter med originalmanus. Det er en nedgang på 37 prosent fra 2016. 75 prosent av prosjektene som fikk produksjonstilskudd etter kunstnerisk vurdering hadde originalmanus, mens ingen av alle filmene som fikk tilskudd over markedsordningen, hadde originalmanus. Alle de fire filmene i markedsordningen er barnefilmer og basert på kjente konsepter. Dette er en betydelig nedgang i andel originalmanus i markedsordningen fra 2016, hvor andelen lå på 60 prosent. Som illustrert i figur 9, viser den samlede oversikten at prosentandelen av tilskudd til kinofilm basert på originalmanus varierer ganske kraftig over de siste fem årene. Den samlede andelen av tilskudd som går til kinofilm med originalmanus er da på det laveste nivået siden 2014.

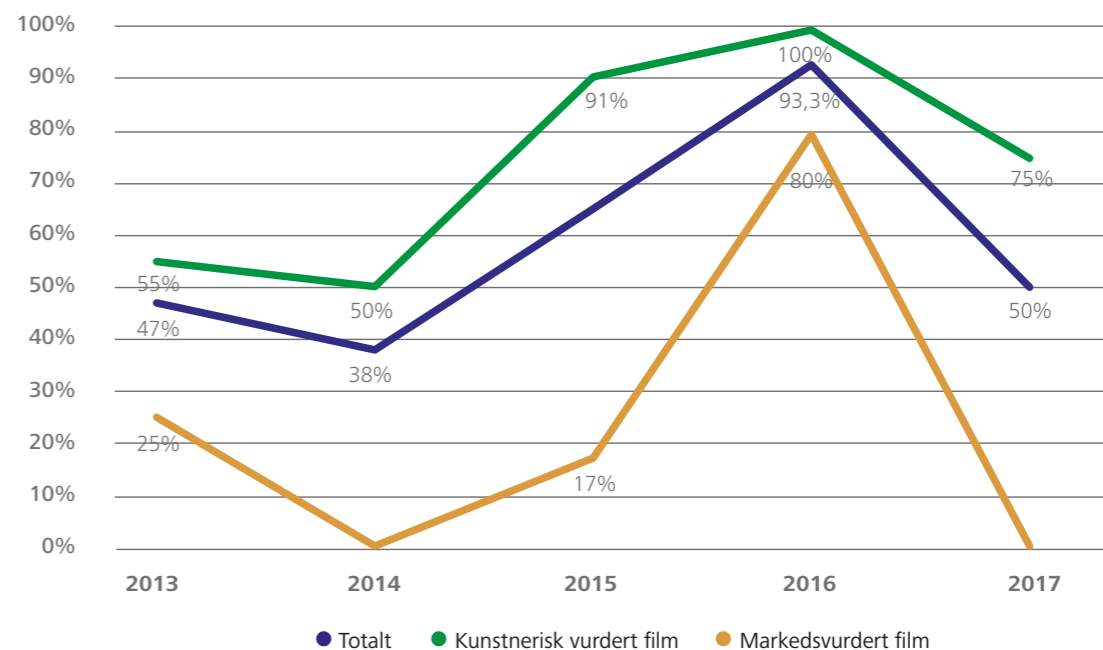
Merk at manuskripter basert på kjente konsepter ikke regnes som originalmanus, selv om disse ikke er rene adaptasjoner.

NFIs tilskudd over talentordninger

Talentutvikling er viktig for å stimulere til kunstnerisk kvalitet i norsk film. Satsningen på talent sørger for at flere filmkunstnere kommer opp og fram, og bidrar til nyskaping i norsk film. Siden 2006 har NFI gitt tilskudd til dokumentarfilm og kortfilm gjennom talentprogrammet Nye veier. Fra 2012 kunne også spillefilm og kinodokumentarer motta utviklings- og produksjonstilskudd gjennom talentprogrammet. Programmet har som formål å styrke talentutviklingen i norsk film, fremme kunstnerisk vågemot og bidra til utvikling av den norske filmens formspråk og fortelling, samt gi regissører og produsenter bedre mulighet til kunstnerisk fordykning og utprøving av nye ideer. Antall produksjoner med tilskudd fra Nye veier-programmet sier noe om i hvilken grad NFI legger til rette for talenter, som med sine originale verk kan bidra til å utvikle og fornye filmspråket.

I 2017 ble det gitt utviklingstilskudd til fem nye filmprosjekter i Nye veier-programmet (se tabell 23). Når dette tallet er en del lavere enn for de fleste foregående år, skyldes det at Nye Veier-programmet i fjor byttet ut kortfilm med dramaserier. Prosjekter som får godkjent søknadene henter ofte ut produksjonstilskuddet sitt et eller to år etter vedtaket fattes, så hvor mange tilskudd som utbetales kan variere fra år til år. To tilskudd ble gitt til kinofilm, to til dramaserier og en til dokumentarfilm over 60 minutter. Det ble også utløst åtte produksjonstilskudd til filmer som allerede hadde fått utviklingstilskudd i Nye veier, og hvor utviklingsfasen var gjennomført. I tillegg mottok tolv prosjekter 100 000 kroner hver til ideutvikling, fordelt på fire prosjekter i hver av kategoriene spillefilm, dokumentar og dramaserie.

FIGUR 9 Andel originalmanus blant produksjonstilskudd

Tabell 23 Antall tilskudd over Nye veier-programmet, 2014–2017

	2014		2015		2016		2017	
	Utvikling	Produksjon	Utvikling	Produksjon	Utvikling	Produksjon	Utvikling	Produksjon
Kinofilm	1	3	2	2	3	2	2	1
Dokumentar	3	5	5	0	2	4	1	3
Kortfilm	5	1	4	4	5	4		4
Dramaserie							2	
Totalt	9	9	11	6	10	10	5	8

Tabell 21 Prosentandel originalmanus i søknadsbunken og tilskuddsbunken 2017

	Kunstnerisk		Marked		Totalt	
	Søknadsbunken	Tilskuddsbunken	Søknadsbunken	Tilskuddsbunken	Søknadsbunken	Tilskuddsbunken
Adaptasjoner/kjent univers	26 %	0 %	72 %	100 %	45 %	50 %
Originalmanus	74 %	75 %	28 %	0 %	55 %	50 %

Tabell 22 Prosentandel av produksjonstilskudd kinofilm til film basert på originalmanus, 2013–2017

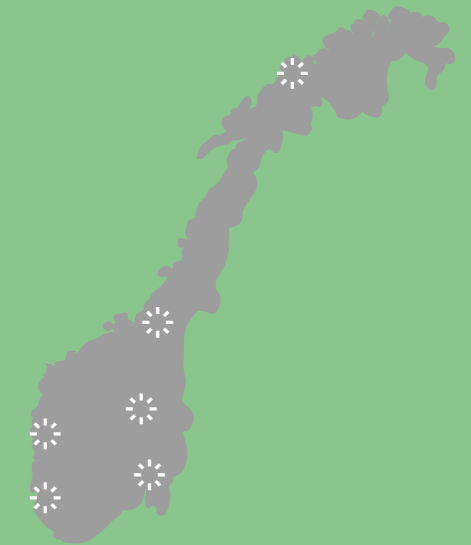
	2013	2014	2015	2016	2017
Totalt	47 %	38 %	65 %	93,3 %	50 %
Kunstnerisk vurdert film	55 %	50 %	91 %	100 %	75 %
Markedsvurdert film	25 %	0 %	17 %	80 %	0 %

Hovedmål 2:

God formidling og tilgjengeliggjøring for publikum

48 mill.

48 millioner kroner ble gitt i tilskudd for å styrke formidling og tilgjengeliggjøring av filmkultur i hele landet.

Sammenlagt besøk ved cinematekene var 130 000.

VOD 87%

TVOD 85%

SVOD 19%

ULOVLIG 43%

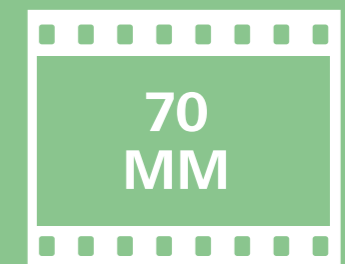
87% av alle norske kinofilmer med premiere i perioden 2012 til 2016 var tilgjengelig på minst én VOD-plattform sommeren 2017. 85% var tilgjengelige gjennom TVOD, og 19% gjennom SVOD. Samtidig var 43% å finne på ulovlige fildelitetjenester.

18 millioner kroner ble tildelt filmfestivaler i hele landet.

Cinematket satt besøksrekord for femte år på rad, med mer enn 74 000 besøkende.

70MM-festivalen på Cinematket ble en stor publikumssuksess med over 4000 besøkende.

Et av hovedmålene i norsk filmpolitikk er å sikre god formidling og tilgjengeliggjøring av film. Formidling handler om å sette filmen inn i en større sammenheng, i et kulturelt og pedagogisk perspektiv. Dette kan gjøres for eksempel ved å legge til rette for visninger av filmklassikere og kvalitetsfilmer i en filmhistorisk og tematisk ramme. I en tid med et massivt tilbud av filmer fra hele verden, på en rekke ulike plattformer, blir slik kuratering viktigere også for nye filmer.

Styringsparameter 2.1: Publikums tilgang til filmer av kunstnerisk eller kulturell verdi

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 2.1

Alle grupper i samfunnet skal ha tilgang til gode kunst- og kulturopplevelser. Det er et mål at alle norske filmer som mottar statlig støtte er tilgjengelige i markedet, slik at publikum har mulighet til å se dem. Norske filmer bør generelt være tilgjengelige for alle målgrupper, på kort og lang sikt, og på relevante plattformer. Det er spesielt viktig å gjøre barn og unge til reflekterte og kritiske brukere av norsk film.

I 2017 var 87 prosent av norske kinofilmer med premiere mellom 2012 og 2016 tilgjengelig i minst én VOD-tjeneste. 85 prosent var å finne som digital leiefilm, mens bare 19 prosent kunne sees gjennom strømmetjenester. Tilgangen på ny norsk kinofilm er altså relativt god, samtidig gjør den lave andelen av norsk filmer på de mest populære tjenestene at publikum i liten grad eksponeres for nyere norsk film når de skal velge hva de skal se. Hele 43 prosent av filmene var for øvrig å finne på minst en ulovlig fildelingstjeneste, altså langt høyere enn for lovlige strømmetjenester.

Gjennom innkjøpsordningen for film ble det i 2017 kjøpt inn totalt 65 filmer, derav 40 kortfilmer og 25 dokumentarfilmer, for til sammen 2,4 millioner kroner. 18 av filmene var barnefilmer. Gjennom innkjøpsordningen for spill ble det kjøpt inn 18 dataspill for ulike målgrupper for til sammen 2,2 millioner kroner. NFIs innkjøpsordning bidrar med andre ord til at ulike formater, inkludert dataspill, gjøres tilgjengelig for publikum via norske folkebibliotek.

Publikums tilgang til norsk film

Resultatindikator: Norske produksjoners tilgjengelighet på ulike visningsplattformer.

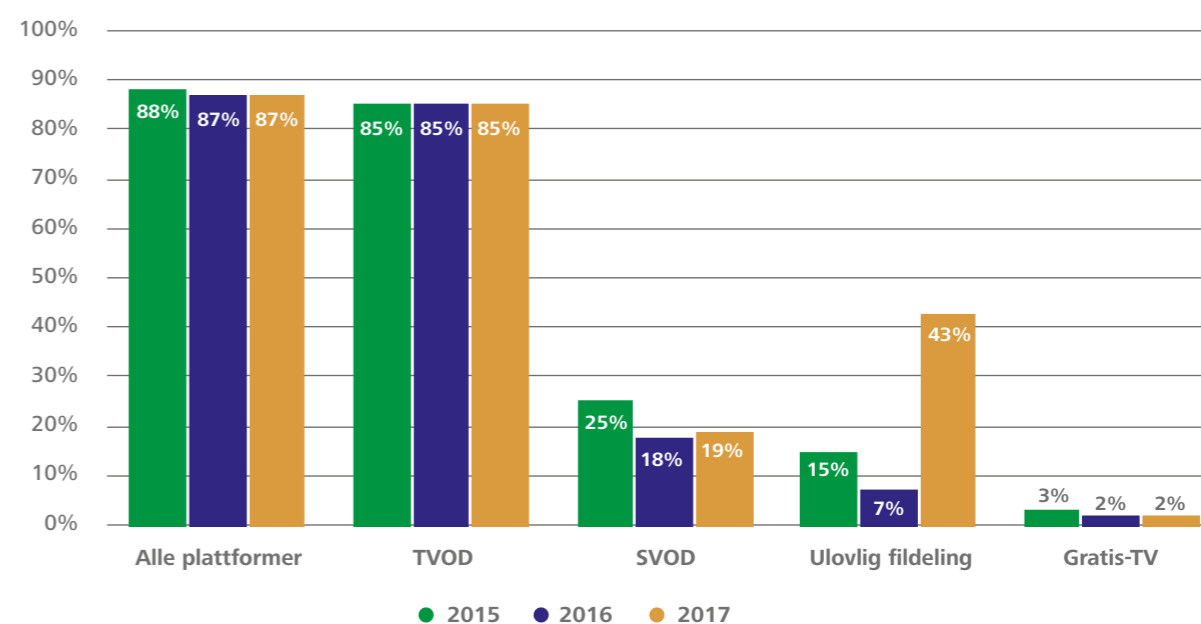
Resultatkrav: Norske filmer skal være tilgjengelige på relevante plattformer, og tilgjengeligheten skal over tid styrkes.

NFI har de siste tre årene gjennomført en undersøkelse av norsk films tilgjengelighet gjennom VOD-plattformer. Blant tjenestene som er undersøkt finner vi både tjenester som tilbyr digital leiefilm (blant andre Canal Digital Kabel-TV, Altibox filmleie, Get filmleie, Canal Digital GO og iTunes) og tjenester som tilbyr abonnementsbasert strømming (blant andre C More Play, Netflix og HBO Nordic). Undersøkelsen viser også filmenes tilgjengelighet på den ulovlige fildelingstjenesten Popcorn Time, og fra og med 2017 også The Pirate Bay.

Undersøkelsene viser at tilgjengeligheten til nyere norske kinofilmer samlet sett er relativt god på plattformene i

det norske markedet, men at den er betraktelig høyere for digitale filmleietjenester (TVOD) enn hos strømmetjenestene (SVOD). I 2017 var 87 prosent av norske filmer med premiere mellom 2012 og 2016 tilgjengelig i minst en VOD-tjeneste (se figur 10). 85 prosent var å finne som digital leiefilm, mens bare 19 prosent kunne sees gjennom strømmetjenester. Hele 43 prosent var å finne på minst en ulovlig fildelingstjeneste, altså langt høyere enn for lovlige strømmetjenester. Selv om dette kan skyldes begrensninger i metoden brukt for å måle tilgjengelighet, gir dette egentlig god mening: jo dårligere tilgangen er gjennom strømmetjenester, jo mer attraktivt blir det å oppsøke ulovlige tjenester. Jo nyere filmene er, jo lavere er også tilgjengeligheten – spesielt på SVOD-tjenestene. Dette er naturlig ettersom forretningsmodellen til bransjen er å tilby eksklusivitet i ett tidsvindu før lansering i et nytt vindu. SVOD-tjenester har økt kraftig i popularitet de siste årene, og den relativt lave tilgjengeligheten av norske produksjoner på disse tjenestene, kan ha en del å si for hvor mye publikum eksponeres for norsk film.

FIGUR 10 Tilgjengelighet på VOD-plattformer

Resultatindikator: Fordelingen av type produksjoner som er tilgjengelige gjennom innkjøpsordningen for film og spill.

Resultatkrav: Et mangfold av norske produksjoner skal være tilgjengeliggjort gjennom innkjøpsordningen for film.

Tilgjengeliggjøring gjennom innkjøpsordningene for film og spill.

NFI administrerer innkjøpsordningene for film og spill. I 2017 ble det bevilget 4,6 millioner kroner gjennom ordningene, hvorav 2,4 millioner ble gitt til innkjøp av film og 2,2 millioner ble gitt til innkjøp av spill.

Innkjøpsordningen for film

Innkjøpsordningen for film gjelder innkjøp av nye og eldre norske kort- og dokumentarfilmer for barn og voksne innenfor en kostnadsramme som blir fastsatt hvert år. Filmene velges etter søknader, vurdert av et utvalg oppnevnt av NFI og basert på nominasjoner fra Norsk filmforbund, Virke Producentforening, Norske Dramatikeres forbund, Norske filmregissører og Nasjonalbiblioteket. Kriterier for søknadene er at filmene er produsert innenfor de to siste årene, i tillegg til å ha hatt offentlig visning i Norge. Utvalget kan i tillegg innstille til kjøp av filmer av eldre dato. Filmene som kommer med i ordningen blir gjort tilgjengelig på strømmetjenesten Filmbib.

I 2017 mottok NFI 73 søknader til innkjøpsordningen, hvorav 20 falt utenfor kravet om produksjon innen de siste to årene. 53 filmer (27 kort- og 26 dokumentarer) ble vurdert av utvalget, hvorav 39 filmer (22 kortfilmer og 17 dokumentarfilmer) ble innstilt for innkjøp etter søknad. I tillegg ble det fra utvalget lagt inn tre prisvinnere fra Kortfilmfestivalen 2017, samt 23 filmer (16 kortfilmer og syv dokumentarfilmer) av eldre dato, fra 2015 og bakover i tid. Totalt ble det kjøpt inn 65 filmer i 2017, hvorav 40 kortfilmer og 25 dokumentarfilmer. 18 av disse var barnefilmer, som utgjør en prosentandel på 28 prosent. NFI disponerte til sammen 2,4 millioner kroner til innkjøp av dokumentarfilm (1 380 000 kroner) og kortfilm (991 500 kroner) i 2017.

Eksempler på filmer som ble kjøpt inn i ordningen for 2017 er dokumentarfilmene *69 minutter av 86 dager*, *Tungeskjærrerne*, *Kayayo – de levende handlekurvene* og den animerte kortfilmen *Odd er et egg*.

Innkjøpsordningen for spill

NFI administrerer innkjøpsordningen for spill og tilrettelegger for at bibliotekene skal kunne tilby spill til sine brukere. Ordningen gjelder innkjøp av nye norske spill for barn, ungdom og voksne innenfor en kostnadsramme som blir fastsatt hvert år. Innkjøpte spill kan kostnadsfritt lastes ned av bibliotekene til PC/Mac, iPad/nettbrett, slik at lånetakere kan spille og bli kjent med det mangfoldet av dataspill som produseres i Norge.

I 2017 mottok NFI 16 søknader som omhandlet 18 spill, og alle de 18 spillene ble innstilt for innkjøp. 16 spilltitler ble kjøpt inn som en digital lenke for nedlasting til PC og/eller nettbrett, og tre spilltitler ble kjøpt inn som et fysisk spill for utlån. Én spilltittel ble kjøpt inn i både fysisk og digital versjon. NFI disponerte til sammen 2,2 millioner kroner til spill i 2017.

Eksempler på spill som inngår i ordningen og som også kan brukes under arrangementer i bibliotekregi, er det kritikerroste *Owlboy* (D-Pad Studio, 2016), *Poio* (Poio, 2017) som hjelper barn å knekke lesekode, og eventyrspillet *Milkmaid of the Milky Way* (Machineboy, 2017).

Filmbib

Filmbib er NFIs tjeneste for distribusjon av filmer til innkjøpsordningen, og retter seg mot låntakere ved norske bibliotek. Standard vederlag til rettighetshavere er utarbeidet i samarbeid med fagforeningene på feltet, og fordeles 60/40 mellom rettighetshaver og Filmvederlagsfondet.

Ved utgangen av 2017 omfatter Filmbib 371 filmer. Av disse er 150 kortfilm og 121 dokumentarfilm. 80 filmer ble lagt ut i tjenesten i løpet av 2017, hvorav 42 kortfilmer og 38 dokumentarer. Antall filmer egnet for barn (under tolv år) som ble tilgjengelig i tjenesten, utgjorde 18 titler, eller en andel på 22,5 prosent av antallet filmer i 2017.

Det vil alltid være en viss diskrepans mellom antall filmer vedtatt for innkjøp og det som publiseres i Filmbib. Dette skyldes tiden det tar å klarere rettigheter og materiale for publisering. Det betyr at for 2017 var det et etterslep av filmer vedtatt kjøpt i 2016, samtidig som noen av filmene kjøpt i 2017 først er klare for publisering i 2018.

Styringsparameter 2.2: Gode møtepunkter mellom filmen og publikum

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 2.2

Formidling av film og filmkultur handler om flere ting: For det første om å tilrettelegge for økt tilgang til norske og utenlandske filmer utover det som er økonomisk lønnsomt og som håndteres av det private markedet, for det andre om å formidle filmhistorie og kunnskap om norsk og internasjonal film, og for det tredje om å sette enkeltfilmer inn i et større kulturelt og samfunnsmessig perspektiv. Dette gjøres blant annet ved å tilrettelegge for visninger av filmer med høy kunstnerisk eller kulturell verdi på kino, festivaler og på andre relevante plattformer, innenfor en filmkulturell kontekst. Filmformidlingsarbeid kan også være av en mer pedagogisk art, og skal blant annet bidra til at barn og unge blir reflekterte og kritiske brukere av levende bilder.

NFIs virksomhet bidrar til at alle disse aspektene ved formidling av filmkultur blir ivarettatt, både gjennom aktiviteter på Cinemateket, gjennom tilskudd til cinematek- og filmklubbvirksomhet, gjennom tilskudd til distribusjon, og gjennom tilskudd til filmkulturelle tiltak over hele landet.

Cinemateket i Oslo satt i 2017 besøksrekord for femte år på rad, med mer enn 74 000 besøkende. I tillegg deltok mer enn 10 000 elever på visninger for skoler og barnehager. Besøket på de norske cinematekene i 2017 var på til sammen 132 000, fordelt på de ulike cinematekene. Det ble bevilget 7,3 millioner kroner i tilskudd til cinematek- og filmklubbvirksomhet i Norge i 2017.

Det ble gitt tilskudd til 152 formidlingstiltak og 111 filmtitler på til sammen 43,7 millioner kroner. Den geografiske fordelingen av antall tilskudd til arrangementer viser at Nord-Norge mottok flest tilskudd, etterfulgt av Oslo og Akershus, Østlandet, Vestlandet, Midt-Norge og Sørlandet.

NFIs Filmkulturelle tilbud

Resultatindikator: Cinematekets filmkulturelle tilbud.

Resultatkrav: NFI skal tilby filmklassikere og kvalitetsfilm for ulike målgrupper i en filmhistorisk, pedagogisk og tematisk ramme

NFI har ansvar for driften av det nasjonale cinemateket i Oslo og tilbyr gjennom dette et variert program av filmklassikere og kvalitetsfilm for ulike målgrupper i en filmhistorisk, pedagogisk og tematisk ramme.

Cinemateket

Cinemateket er NFIs publikumsrettede virksomhet for visning av film i historisk og kulturell kontekst. Ansvarsområdene inkluderer også tiltak for barn i barnehage, tilbud gjennom DKS Oslo og tiltak for elever i den videregående skole.

De norske cinematekene arbeider for å stimulere interessen for den norske filmarven gjennom filmvisninger og arrangement. Årlig presenteres et utvalg restaurerte norske klassikere i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. I 2017 viste Cinemateket nyrestaurerte *Olsenbanden*-filmer, filmer med Wenche Foss og Aud Egede-Nissen, og flere andre norske klassikere.

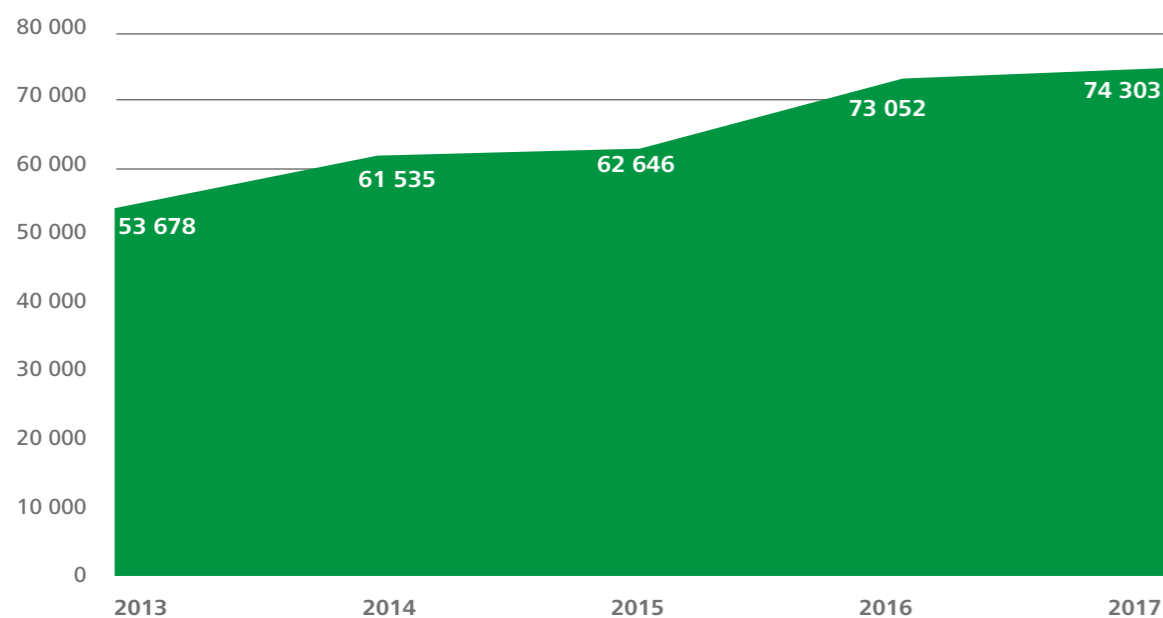
Cinemateket satte i 2017 besøksrekord for femte år på rad. Som vist i figur 11, kom det mer enn 74 000 besøkene på oppsatte forestillinger. I tillegg deltok 10 138 elever på visninger for skoler og barnehager.

Økningen i besøk er resultatet av en langsiktig satsing på kvalitet og diversitet i programtilbudet ved Cinemateket, hvor et godt tilbud til barn og unge, samt ulike former for samarbeid med eksterne aktører har vært prioritert.

Cinemateket merker konkurransen om publikums oppmerksomhet. Det skal mer til for å få publikum til å bevege seg ut av stua for å se film. Vi ser at de forestillingene som er helt unike for Cinemateket og som knytter seg spesifikt til filmfaglig historie, er de best besøkte. Dette er også de forestillingene det er mest ressurskrevende å jobbe fram. Den største utfordringen for cinematekdriften per i dag er at tilgangen på internasjonale filmer er fallende, og at kostnadene for leie av filmkopier og visningsrettigheter er stigende.

Blant årets satsninger har vi blant annet prioritert å jobbe med *stumfilm* med levende musikk, for voksne og barn. *Science fiction* har vært en annen prioritering, som inkluderte en stor filmserie med en rekke spesialarrangement gjennom hele året. Den tolvte utgaven av Cinematekets *70mm-festival* var den mest populære noensinne.

FIGUR 11 Cinematekets besøkstall 2013–2017

Et viktig prosjekt har vært å synliggjøre *kvinnens betydning i filmhistorien*: I mai og juni 2017 presenterte Cinemateket et program som utelukkende bestod av filmer av kvinner, eller med kvinner i fremtredende roller.

Cinematekene i Norge

Det er cinematekvirksomhet i seks byer utenfor Oslo. NFI forvalter den faglige kompetanse på cinematekfeltet og angir retningslinjer for cinematekdrift i Norge. NFI forvalter også tilskuddsordningen til cinematekdrift. I 2017 ble 7,34 millioner kroner gitt i tilskudd til cinematek- og filmklubbvirksomhet. NFI er ansvarlig for et godt faglig og praktisk samarbeid mellom de norske cinematekene, og organiserer ukentlige filmvisninger på cinematekene i sju byer.

Besøket på de norske cinematekene i 2017 var på til sammen 132 012, fordelt på de ulike cinematekene som vist i tabell 24.

Tabell 24 Cinematekenes besøkstall

	Ordinære visninger:	Barn/unge:	Samlet:
Cinemateket i Oslo	74 303	10 138	
Cinemateket i Bergen	8 451	2 692	
Cinemateket i Trondheim	4 640	224	
Cinemateket i Tromsø	22 840	1 002	
Cinemateket i Kristiansand	2 867	3 159	
Cinemateket i Stavanger	1 347		
Cinemateket i Lillehammer	349		
Totalt besøk:	114 797	17 215	132 012

Filmkulturelle aktiviteter som NFI gir tilskudd til

Resultatindikator: Filmkulturelle aktiviteter NFI gir tilskudd til.

Resultatkrav: NFIs tilskuddsordninger skal bidra til et filmkulturelt tilbud til ulike målgrupper over hele landet.

Formålet med NFIs tilskuddsordninger for filmformidling er å bidra til økt kvalitet og bredde i filmtilbudet, og stimulere filmkulturen i Norge. Tilskuddene skal også gi økt tilgang til kvalitetsfilm for barn og voksne på kino og på andre plattformer. De skal bidra til formidling av filmhistorie og kunnskap om norsk og utenlandsk film, og til et profesjonelt miljø for filmformidling i Norge.

I 2017 utgjorde tilskuddene 43,7 millioner kroner, som ble fordelt på ulike ordninger for å styrke distribusjon av kunstnerisk verdifull film og film av høy kvalitet, samt styrke filmformidling gjennom ulike arrangementer i hele landet. Det ble gitt tilskudd til 152 formidlingstiltak og 111 filmtitler på til sammen 43,7 millioner kroner, jamfør tabell 25.

Tabell 25 Tilskudd til filmformidling

Tiltak	Søknader	Avslag	Tilskudd	Tilskudd kr
Tilskudd til arrangement	205	65	136	24 203 000
Filmfestivaler	41	10	31	17 980 000
Filmfestivaler (ekstraordinært vedtak)	3	0	3	2 700 000
Lokale kinotiltak	72	12	60	1 793 000
Filmkulturelle tiltak	85	43	42	1 730 000
Tilskudd til cinematek- og filmklubbvirksomhet	7		7	7 340 000
Cinematek utenfor Oslo	6	0	6	4 540 000
Norsk filmklubbforbund (NFK)	1	0	1	2 800 000
Tilskudd til markedsføring	14	5	9	2 530 000
Nasjonale kampanjer	2	1	1	1 500 000
Utgivelser tidsskrift	12	4	8	1 030 000
Tilskudd til kompetansehevende tiltak	3	0	3	3 069 000
Bransjetiltak/Seminar	2	0	2	2 219 000
Film- og kinoteknisk rådgivning	1	0	1	850 000
Tilskudd til distribusjon	251	140	111	6 573 000
Antall filmtitler gitt tilskudd til kinodistribusjon	50	20	30	3 165 000
Antall filmtitler avsatt underskuddsgaranti	28	19	9	1 317 000
Versjonering av barnefilm	9	4	5	671 000
Videodistribusjon	164	97	67	1 420 000

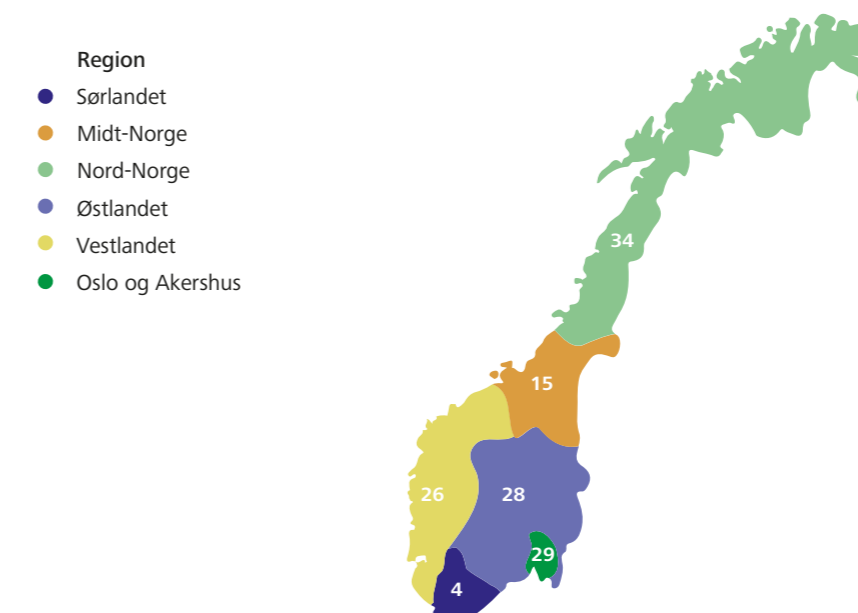
26 festivaler mottar til sammen 20,7 millioner kroner, blant annet Kortfilmfestivalen i Grimstad, BIFF, Den norske filmfestivalen, TIFF, Film fra Sør, Amandusfestivalen, Barnefilmfestivalen i Kristiansand og Kosmorama. Blant festivalene som mottok midler over 2017-budsjettet fikk TIFF, HUMAN (Human right/Human Wrong) og Minimalen kortfilmfestival tilskudd både for 2017 og 2018. Dette for å skape bedre forutsigbarhet for aktører som arrangerer sine festivaler tidlig i året. Det gjør at beløpet totalt sett er 2,7 millioner kroner høyere enn det vil være i normal-år der hver festival kun får ett tilskudd årlig. Sammenliknbart tall for tilskudd til festivaler er altså 18 millioner kroner.

I tillegg ble det gitt tilskudd til 60 lokale kinotiltak og 42 filmkulturelle tiltak i hele landet.

Norsk filminstitutt har som mål å sørge for en god infrastruktur for filmformidling i Norge, og en landsomfattende satsing på filmformidlingstiltak ved å styrke de regionale cinematekene, styrke kinoen som kulturell aktør lokalt, bygge opp under de største filmfestivalene og sørge for at Filmklubbforbundet blir en viktig aktør for norske filmklubber. Tilskudd til mindre filmkulturelle arrangementer og lokale kinotiltak har bidratt til at publikum over hele landet har fått gode møter med film.

Figur 12 viser den geografiske fordelingen av antall tilskudd til arrangementer, herunder filmfestivaler, cinematek utenfor Oslo og lokale film- og kinotiltak. Flest tilskudd gikk til Nord-Norge, og tilskuddene er generelt godt spredd utover landet.

FIGUR 12 Geografisk fordeling av antall tilskudd til arrangementer og festivaler

Hovedmål 3:

Solid publikumsoppslutning

Hovedmål 3

Det var 35 norske premierefilmer i 2017.

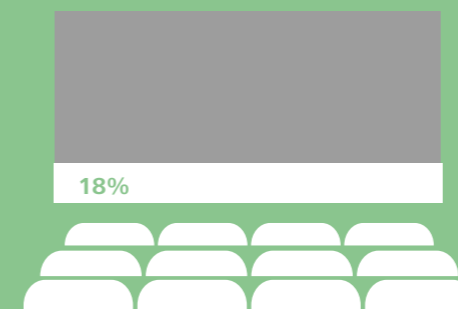
Norskandeler av seertall på lineær tv var 42% for dokumentarer, 9% for serier og 5% for filmer.

Norskandelen av innhold sett på VOD-plattformer var 11,2% for dramaserier og 6,7% for filmer.

Danmark var det landet hvor det ble solgt flest kinobilletter til norsk film i forhold til innbyggertall.

Norsk kinofilm hadde en markedsandel på 18%.

Eksportverdien av premierefilmene fra 2015 ble i 2017 målt å være 87 millioner kroner, som er rekord.

MX

Mexico var det landet flest mennesker så norsk film utenfor Norge.
Bølgen gjorde det veldig godt her, og *Louder than Bombs* ble sett av dobbelt så mange som her hjemme.

Det tredje hovedmålet for norsk filmpolitikk er solid publikumsoppslutning. I Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidrettet filmpolitikk* utdypes målsettingen: Norskproduserte filmer og serier skal velges av publikum i Norge og internasjonalt. Det er viktig at flest mulig filmer kan realisere sitt publikumspotensial, samtidig som det forventes høyere publikumstall for brede, kommersielle

filmer enn for smale, kunstneriske filmer. Det legges opp til en mer plattformnøytral filmpolitikk, og det er viktig at norske filmer og serier formidles på de plattformene som blir brukt av folket. Tilskuddssystemet skal i størst mulig grad legge til rette for at norsk film og dramaserier er tilstede på de relevante plattformene, samtidig som kino fortsatt er en svært viktig plattform for norsk film.

Styringsparameter 3.1: Publikumsoppslutning om film i Norge

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 3.1

Det er en målsetting at den høye norskandelen i kinomarkedet opprettholdes, og at norskandelen på andre plattformer økes. De samlede besøkstallene for norske filmer på kino var i 2017 de laveste på flere år, og rundt 30 prosent lavere enn toppåret 2016 og 15 prosent under gjennomsnittet for de siste ti årene. Norskandelen av det samlede kinobesøket var seks prosent lavere enn i 2016, men bare tre prosent under gjennomsnittet for de siste ti årene. Antall norske premierefilmer var samtidig rekordhøyt, med 35 filmer i ordinær distribusjon. Hovedårsaken bak nedgangen i 2017 er mangelen på de virkelig store norske publikumssuksessene, og ikke at flertallet av filmer var dårligere besøkt enn forventet.

Som for tidligere år, ser vi at mens norske produksjoner bare utgjør noen få prosent av det samlede antall sendinger for serier og dokumentarer, når de langt større andel av seertallene. I 2017 var under to prosent av sendingene i kategorien serie norskprodusert, men de stod for rundt ni prosent av seertallene. Også for dokumentarer ser man omtrent en firedobling av andel av seertall sammenlignet med andel av sendinger. Over 40 prosent av seertallene for dokumentarer kommer fra norske produksjoner, som bekrefter at norskprodusert dokumentar gjør det bra, og står langt sterkere i kampen om seerne enn andre formater. For filmer ligger både andel av viste titler og seertall rundt fem-seks prosent. Alt i alt er tallene for lineær tv i 2017 sammenlignbare med tallene fra 2016, både i størrelse og forhold.

Norskandelen blant filmer og serier norsk publikum ser gjennom de mest populære strømmetjenestene, er for det meste svært lav, med unntak for NRK og TV2 Sumo. Samlet sett er andelen på omtrent seks prosent for film og elleve prosent for serier, og i begge tilfellene er det NRK og TV2 Sumo som står for nesten hele norskandelen. Alle tallene for 2017 er noen prosentpoeng lavere enn for 2016, men ikke mer enn at dette kan forklares med at årets undersøkelse er gjort i vår- og sommermånedene, mens de i 2016 ble foretatt om høsten.

Samlet sett var 2017 et svakt kinoår, mens norskandelen er relativt stabil på tv og VOD-plattformer. Dokumentar utmerker seg igjen, men både filmer og dramaserier utgjør nokså lave andeler av innholdet folk møter på tv og gjennom strømmetjenester.

Resultatindikator: Norske produksjoners markedsandel på kino, TV og VOD-plattformer.

Resultatkrav: Markedsandelen på kino og tv skal holdes på et stabilt høyt nivå.

Resultatkrav: Markedsandelen på VOD-plattformer skal over tid økes.

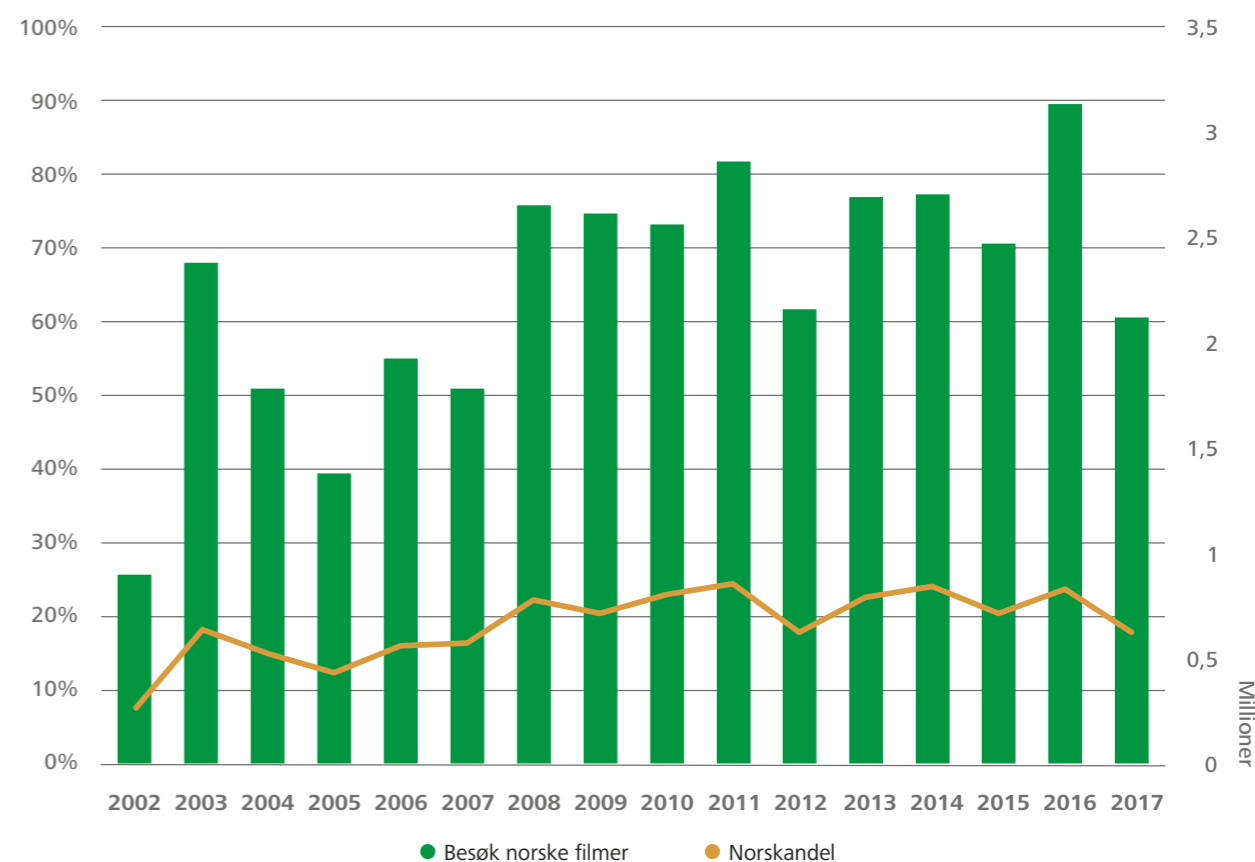
Kino – besøkstall og markedsandel i Norge

Norske filmer hadde i 2017 et kinobesøk på norske kinoer på 2,1 millioner, som vist i figur 13. Dette er en markert nedgang fra fjorårets 3,1 millioner besøk. Det er verdt å merke seg at 2016 hadde det høyeste besøket for norsk film siden 1975, og at 2017 er nærmere et normalår for norske filmer på kino, hvis vi ser på perioden 2002 til 2017. Besøket gikk ned med over 30 prosent fra toppåret 2016, men knappe 15 prosent sammenlignet med 2015 og er på samme nivå som besøket i 2012. Av de 2,1 millioner solgte billettene på norske kinoer i 2017, var 18,1 prosent til en norsk film. Dette gir en nedgang for norskandelen fra 23,9 prosent i 2016 på 5,8 prosentpoeng. Det er den laveste norskandelen siden 2012.

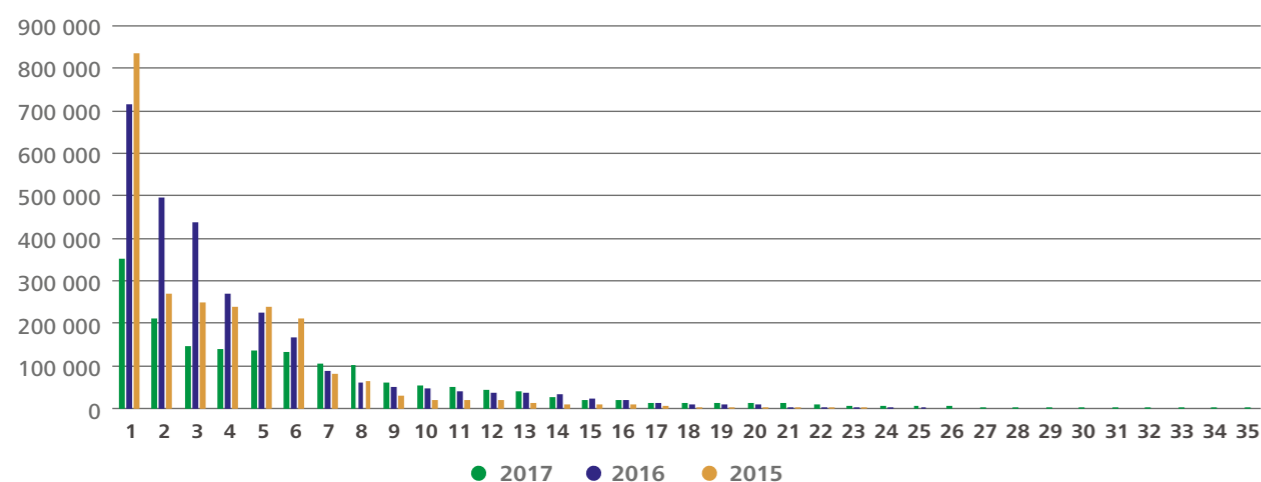
Hovedårsaken bak nedgangen i 2017 er mangelen på de store norske publikumssuksessene, og ikke at flertallet av filmer var dårligere besøkt enn forventet. Spesielt tre av det foregående årets premierefilmer gjorde det godt og bidro til å trekke opp besøkstallene for norsk film. *Kongens nei* sto for 714 000 besøkende, *Snekker Andersen* og *Julenissen* hadde 497 000 besøkende og *Børning 2* hadde 438 000 besøk på kino, og var de tre mest besøkte filmene på norske kinoer. Til sammenligning er eventyrfilmen *Askeladden – I Dovregubbens hall* den eneste norske filmen i 2017 på listen over de ti mest sette filmene, med et besøkstall på 354 000. På den andre siden gjorde kunstnerisk og tematisk nyskapende filmer det bedre enn forventet, blant annet ble Iram Haqs *Hva vil folk si* sett av over 100 000. *Den 12. mann følger* på listen over de mest sette norske filmene i 2017 med 214 000 besøk, jamfør tabell 26. Med premieredato helt på tampen av året, 25. desember 2017, får denne filmen mesteparten av sitt besøk i 2018. I skrivende stund er besøkstallet godt over 600 000.

I figur 14 rangeres premierefilmene fra 2015 til 2017 med høyest besøkstall, år for år, ved siden av hverandre.

FIGUR 13 Kinobesøk norske filmer og norskandel 2002–2017

FIGUR 14 Premierfilmer rangert etter besøkstall

Figuren viser at de seks best besøkte filmene i 2017 har gjort det langt dårligere enn både 2016- og 2015-filmene. I 2017 var det hele 35 filmer med premiere på norske kinoer, ti flere enn i 2016. Snittbesøket⁴ i 2017 er det laveste siden 2002. Dette skyldes et usedvanlig høyt antall norske premierfilmer, uten noen virkelig store suksesser som trekker opp snittet. Samtidig vet vi at et høyt antall filmer alene ikke trenger være avgjørende for nedgang eller oppgang i det samlede besøkstallet for norsk film, men at et fåtall filmer ofte er avgjørende.

⁴ Merk at det i totalbesøket for 2017 inngår besøk fra filmer med premiere i 2016 som fortsatt gikk på kino i 2017. På samme måte vil flere av premierfilmene fra 2017 generere besøkstall for 2018. Det samlede besøkstallet er dermed ikke utelukkende generert av premierfilmene i 2017, og inkluderer heller ikke endelige besøkstall for filmene fra 2017.

Samproduksjoner der norske produksjonsselskaper er minoritetsprodusent samt norske filmer med kinooppsetning uten ordinær distribusjon⁵ inngår ikke i oversikten over årets norske kinofilmer. Minoritetsproduksjoner presenteres separat i tabell 27. Tabellen viser at filmer med norske minoritetsprodusenter hadde et samlet besøk på om lag 99 000 fordelt på tre filmer. Animasjonsfilmen *Richard the stork* står for nærmere 97 000 av dette besøkstallet og er årsaken til et langt høyere besøkstall for minoritetssamproduksjoner i 2017 sammenlignet med 2016 (41 000) og 2015 (66 000).

⁵ Hvorvidt en film kan sies å ha ordinær kinodistribusjon beror på en samlet vurdering av antall kinoer, og størrelsen og inntektspotensialet til kinoen sammenholdt med filmens sjanger og filmens målgruppe. Enkelte filmer blir satt opp på kino uten å ha ordinær distribusjon. Disse filmene blir kun satt opp på enkelte kinoer og har derfor ofte lokal forankring.

Tabell 26 Premierfilmer 2017

Filmtittel	Produksjonsselskap	Regissør	Premiere	Besøk	Omsetning
Askeladden - I Dovregubbens Hall	Maipo	Mikkel Sandemose	29/09/2017	354 196	34 721 500
Den 12. mann	Nordisk Film	Harald Zwart	25/12/2017	214 353	25 114 234
Ekspedisjon Knerten	Paradox	Andreas J. Riiser	17/11/2017	146 450	12 656 856
Marcus & Martinus Sammen om drømmen -	Fenomen Tv, film og Scene	Daniel Fahre	20/01/2017	141 543	13 780 726
Karsten og Petra - Ut på tur	Cinenord Kidstory	Arne Lindtner Næss	10/03/2017	136 532	12 709 649
Trio - Jakten på Olavsskrinet	Nordic Stories	Eva Dahr	17/02/2017	135 155	12 703 788
Hva vil folk si	Mer Film	Iram Haq	06/10/2017	107 908	10 126 123
Karsten og Petra lager teater	Cinenord Kidstory	Arne Lindtner Næss og Aurora Langaas Gossé	27/10/2017	103 757	8 736 583
Thelma	Motlys	Joachim Trier	15/09/2017	63 008	6 829 636
Elias og Storegaps hemmelighet	Animando	Simen Alsvik & William Ashurst	06/10/2017	56 224	4 974 171
Adjø Montebello	EinarFilm	Thea Hvistendahl	08/12/2017	52 151	7 489 368
Barndom	Speranza Film	Margreth Olin	03/03/2017	44 679	4 426 375
Preb&Dennis - the Movie	North Sea Productions	Kaspar Synnevåg	11/08/2017	41 489	4 093 178
Kings Bay	Filmkameratene	Stig Svendsen	27/01/2017	27 850	2 874 936
Kurt Josef Wagle og mordmysteriet på hurtigruta	Tappeluft	Tommy Wirkola og Stig Frode Henriksen	24/11/2017	23 499	2 547 875
Gråtass redder gården	Cinenord Kidstory	Peder H. Næss	07/04/2017	22 494	1 912 153
Oskars Amerika	Original Film	Torfinn Iversen	24/03/2017	16 386	1 077 736
Hjertestart	Motlys	Arild Andresen	24/02/2017	16 136	1 641 873
Tungeskjæerne	Medieoperatørene	Solveig Melkeraaen	10/03/2017	15 141	897 084
Gjengangere	Wanted Mola Film Productions	Leon Bashir	27/10/2017	14 815	1 461 321
Hoggeren	Mer Film	Jorunn Myklebust Syvertsen	07/04/2017	14 768	1 462 601
Ishavsblod	Koko Film	Trude Berge Ottersen og Gry Elisabeth Mortensen	17/03/2017	13 241	992 193
Natta pappa henta oss	IndieFilm	Steffan Strandberg	13/10/2017	9 044	763 752
Hjemsoekt	Woodworks Film Company	Carl Christian Raabe	24/11/2017	8 648	863 008
The rules for everything	Motlys	Kim Hiorthøy	27/01/2017	7 441	706 937
Fluefangeren	Storyline Productions	Izer Aliu	21/04/2017	7 122	377 387
Fra balkongen	Mer Film	Ole Giæver	30/06/2017	5 836	494 847
Det norske hus	Beacon Isle Productions	Jan Vardøen	17/02/2017	4 856	432 639
Juleblod	Sanctum Film	Reinert Kiil	03/11/2017	4 429	331 013
Skyggenes dal	Film Farms	Jonas Guldbrandsen	20/10/2017	4 031	332 385
Karenina & I	Orto Polare	Tommaso Mottola	24/02/2017	3 367	289 678
Dødsårsak: Ukjent	Manifestofilm	Anniken Hoel	24/03/2017	3 161	277 010
DRIB	Bacon OSL	Kristoffer Borgli	12/05/2017	3 041	292 796
Lyst	Eske og Horn Filmproduksjon	Severin Eskeland	21/04/2017	3 014	300 724
Kometen	DNF/Master-programmet	Bård Røssevold	08/12/2017	980	80 043

Tabell 27 Minoritetssamproduksjoner 2017

Filmtittel	Produksjonsselskap	Regissør	Premiere	Besøk
Richard the Stork	Den siste skilling	Reza Memari og Toby Genkel	05/05/2017	96 612
Rivalene	Hummel & Nimbus	Charlotte Sieling	25/08/2017	2 093
Law of the Land	Sweet Films AS	Jussi Hiltunen	17/11/2017	369

Tilbud og seeropplutning: Norsk spillefilm, dokumentar og dramaserier på lineær tv

Med utgangspunkt i tv-metertall utarbeidet av Kantar TNS har NFI kartlagt norskandelen på lineær tv. TV-mettermålingene gjennomføres på oppdrag fra tv-kanalene, dekker over 100 tv-kanaler og foregår elektronisk ved hjelp av et landsrepresentativt panel på over 1000 husstander. Undersøkelsen er veletablert og tallene kan forventes å gi et godt utgangspunkt for å si noe om både programinnhold og seervaner.

Tabell 28 viser de viktigste funnene fra undersøkelsen for 2017. Av de 600 seriene i utvalget, var 41 norskproduserte. Dette utgjør en andel på 6,8 prosent. Hver produksjon består typisk av flere episoder, og hver episode blir sendt i reprise et gitt antall ganger. Til sammen utgjorde de norskproduserte seriene 1993 sendinger. Summerer man antall seere for samtlige av disse sendingene får man totalt 93 750 000 seere. Norskandelen på antall sendinger med

dramaserier er 1,7 prosent, mens de står for 8,7 prosent av det samlede seertall for alle seriene i utvalget.

Tallene viser igjen at norskproduserte dokumentarer når svært mange seere, og har en langt sterkere posisjon enn de andre formatene i konkurransen mot utenlandske produksjoner. En av tre dokumentarer var norskproduserte, og mens de bare utgjorde ti prosent av sendingene stod de for over 40 prosent av seertallene.

Norske filmer utgjør litt under seks prosent av filmene i utvalget, og står for under fem prosent av seertallene.

Tabell 29 viser at det ikke er store variasjoner i norskandelene for film og dramaserier på norsk fjernsyn fra år til år, men at andelen av seertall fluktuerer rundt ti prosent for serier, fem prosent for filmer og 40 prosent for dokumentarer.

Tabell 28 Antall produksjoner, sendinger og samlede seertall registrert i tv-mettermålingene for 2017

TV-serier	Norske	Totalt	Norskandel
Antall	41	600	6,8 %
Sendinger	1 993	115 159	1,7 %
Seertall (1000)	93 750	1 074 269	8,7 %
Filmer	Norske	Totalt	Norskandel
Antall	169	2 958	5,7 %
Sendinger	503	18 289	2,8 %
Seertall (1000)	16 648	353 472	4,7 %
Dokumentarer	Norske	Totalt	Norskandel
Antall	522	1 576	33,1 %
Sendinger	8 508	82 181	10,4 %
Seertall (1000)	299 613	721 589	41,5 %

Tabell 29 Norskandeler lineær tv 2014–2017

TV-serier	2014	2015	2016	2017
Antall produksjoner	4,6 %	5,4 %	5,0 %	6,8 %
Antall sendinger	0,5 %	1,2 %	2,4 %	1,7 %
Samlet antall seere	9,6 %	12,4 %	11,1 %	8,7 %
Filmer				
Antall produksjoner	6,9 %	4,3 %	4,3 %	5,7 %
Antall sendinger	2,5 %	2,1 %	2,9 %	2,8 %
Samlet antall seere	5,0 %	4,2 %	4,7 %	4,7 %
Dokumentar				
Antall produksjoner			27,8 %	33,1 %
Antall sendinger			13,2 %	10,4 %
Samlet antall seere			43,5 %	41,5 %

Tilbud og seeropplutning av norsk innhold på VOD-plattformer

Mens vi har god oversikt over norsk markedsandel på kino og lineær tv, er det knyttet stor usikkerhet til norskandelen på de nye digitale plattformene. Under styringsparameter 2.1 ble det vist at norske filmers tilgjengelighet på VOD-plattformer er relativt god, men da hovedsakelig på TVOD-plattformene, mens de i langt mindre grad er tilgjengelige på SVOD-plattformene.

I hvilken grad norsk film og tv-drama blir sett på VOD-plattformene, er informasjon som ikke er offentlig tilgjengelig. Fra de ulike selskapene er det varierende åpenhet rundt denne typen informasjon. For å få et bilde av norskandelen på VOD-tjenestene har NFI derfor i samarbeid med Kantar TNS utarbeidet en konsumentundersøkelse. Ved hjelp av et onlinepanel har 1800 respondenter svart på spørsmål rundt bruk av VOD-tjenester (inkludert nrk.no), og i hvilken grad de har sett norske/internasjonale filmer og dramaserier. Med bakgrunn i dette har det blitt utarbeidet estimater for norskandelen for film og dramaserier på VOD-plattformene. Undersøkelsen ble første gang utført høsten 2015. Resultatet ble relativt høye norskandeler (12

prosent for film og 27 prosent for dramaserier). For 2016 ble derfor undersøkelsen tilpasset og respondentene ble også spurt etter navnet på de norske filmene og tv-seriene de hadde sett. Svar som ikke var relevante ble så utelukket fra undersøkelsen. Dette har gitt lavere og mer troverdige norskandeler. I 2016 var de 1800 respondentene fordelt på månedene juni, september, oktober og november. I 2017 er besvarelsene, fra rundt 2600 respondenter, fra mars, april, mai, juni og august. Dette kan forventes å påvirke tallene noe: for 2016 var tallene for juni mye lavere enn for høstmånedene.

Samlet er norskandelen for de fire månedene på 6,7 prosent for film og 11,2 prosent for dramaserier. Beregningene er svært sårbar for enkeltproduksjoner. I oktober 2016 hadde *Skam* (sesong 3) og *Vikingane* premiere, mens *Nobel* hadde premiere i november. Disse dramaseriene trakk den gang norskandelen kraftig opp i disse månedene. For 2017 oppgir vi også samlet tall for serier fratrukket *Skam*, og får da en norskandel på syv prosent, jamfør tabell 30.

Tabell 30 Norskandel VOD mar–aug 2017

Norskandel	Mar	April	Mai	Juni	Aug	Samlet
Film	9,6	10,4	2,2	2,7	4,3	6,7
Serier	11,4	13,1	14,1	11,6	4,9	11,2
Serier fratrukket Skam						7,0

Tabell 31 viser norskandelen for de mest populære VOD-tjeneste. Som i fjor er det NRK og TV2 Sumo som er avgjørende for den samlede norskandelen. Netflix, HBO Nordic og Viaplay har alle svært lave, om ikke neglisjerbare norskandeler. Ettersom det ifølge undersøkelsen sees ti ganger flere filmer på Netflix enn på NRK, trekker dette norskandelen betydelig ned. Jo mer en bryter ned resultatene på eksempelvis visningstjeneste og andre parametre desto mer usikre blir resultatene. Enkelte visningstjenester hadde så få observasjoner i data at estimatene for norskandel ble veldig usikre. Disse visningstjenestene er derfor ikke tatt med i tabell 31, som dermed bare gir et bilde av norskandelen på de mest brukte strømmetjenestene.

Det er viktig å understreke at estimatene i undersøkelsen er sårbare for metodiske svakheter i et selvrappporterende utvalg. Konsumentundersøkelser av denne typen trenger ofte å gå seg til over tid, med prøving og feiling i blant annet valg av spørremåte. Samtidig er det verdt å merke seg at forholdet mellom norskandel film og norskandel dramaserier har vært i samme størrelsesorden på lineær tv og VOD-tjenester, både for 2016 og 2017. Dette kan være et tegn på at undersøkelsen er på rett vei. Ved å kontrollere for navnet på hver enkelt produksjon er det mye som tyder på at undersøkelsen har fått sikrere estimater på norskandelen.

Tabell 31 Norskandel i de mest brukte strømmetjenestene

Norskandel	Film	Serier
I alt	6,0	11,2
HBO Nordic	0,0	0,0
Netflix	2,2	0,2
NRK.no	59,2	46,9
TV2 Sumo	12,9	43,5
Viaplay	0,9	1,3

Styringsparameter 3.2: Publikumsopplutning om norsk film i utlandet

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 3.2

Norskprodusert film skal velges av publikum internasjonalt. 2017 var et godt år for norsk film i utlandet. NFIs eksportundersøkelse viser at 23 norske filmer med kinopremiere i 2015 ble solgt til utlandet, og eksportverdien beregnes til 87,3 millioner kroner. Dette er rekord, både i antall filmer og i verdi. Over 1,2 millioner mennesker utenfor Norge løste kinobillett til disse filmene, og dette sto for nesten en tredjedel av filmenes samlede besøkstall. Det er verdt å merke seg at besøkstallene var usedvanlig høye for flere latinamerikanske land, hvor enkeltfilmer gjorde det veldig godt.

NFIs eksportundersøkelse måler kun verdien av kinofilm (spillefilm og kinodokumentar). Flere norske dramaserier og dokumentarer har stor suksess i utlandet og høy eksportverdi. Dette reflekteres imidlertid ikke i undersøkelsen.

Norsk spillbransje later til å være i fortsatt sterk vekst, og omsatte i 2017 for over 350 millioner kroner. Rundt 90 prosent av inntektene hentes fra utlandet.

Alt i alt tilsier våre indikatorer at norsk film velges av publikum internasjonalt, og at norsk film det siste året nådde en stor del av sitt publikum utenfor Norges grenser.

Resultatindikator: Norske produksjoners oppslutning i utlandet.

Resultatkrav: Norske produksjoner skal velges av publikum internasjonalt, og oppslutningen i utlandet skal over tid økes.

Tilbud og oppslutning om norsk film i utlandet

Figur 15 angir eksportverdien til de norske premierefilmene i ordinær kinodistribusjon fra det aktuelle året. Eksportverdien for spillefilmer og kinodokumentarer som hadde premiere i 2015 blir beregnet i 2017 for å få med flest mulig salg, og dermed være mest mulig korrekt. Eksportverdien gir et bilde av inntekter fra utlandet (monetær eksportverdi), men kan også brukes som en indikator på tilgjengeliggjøring og publikumsopplutning internasjonalt (kulturell eksportverdi). Når en film blir solgt vil en som regel ha intensjoner om å sette den opp for et publikum på en eller flere plattformer. Jo mer den blir solgt for, desto større publikum er det grunn til å tro at den vil få.

Den samlede eksportverdien til de 23 norske kinofilmene med premiere i 2015 er beregnet til å være 87,3 millioner kroner. Eksportverdien registrert for 2015-filmene er dermed 18 millioner kroner høyere enn for filmene fra

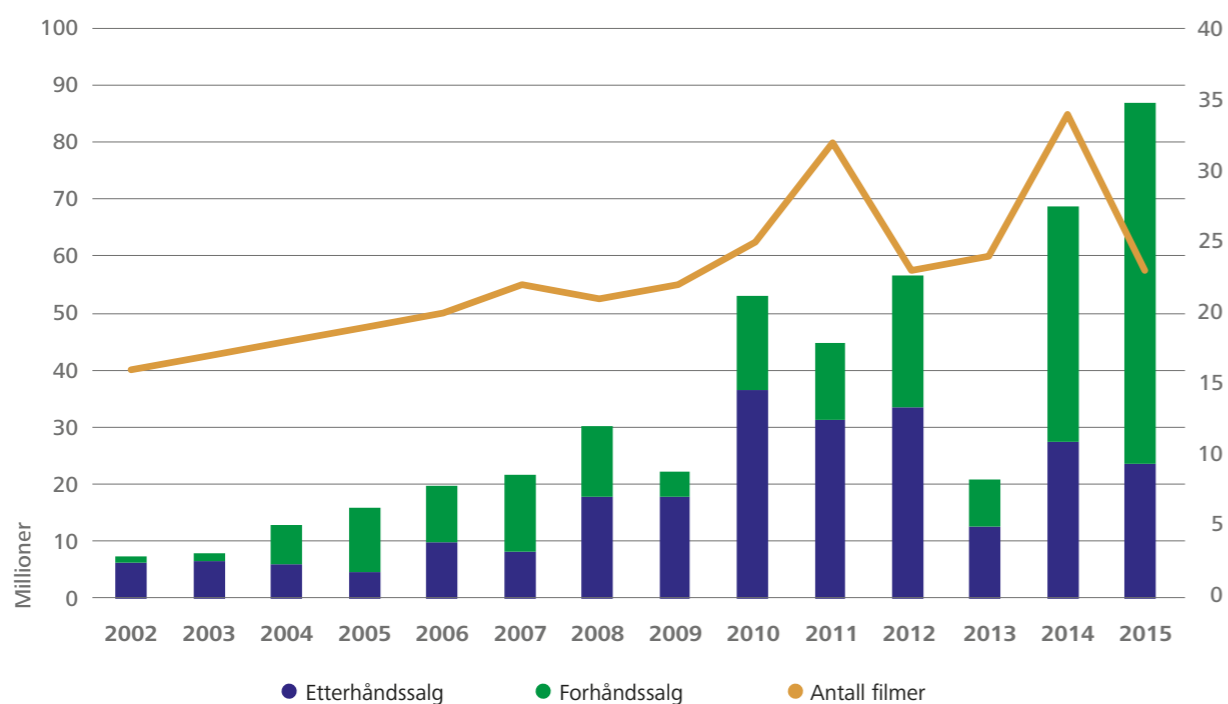
2014, som igjen var tolv millioner høyere enn det tidligere toppåret 2012. Dette utgjør en økning på 26 prosent fra året før. Av de 23 filmene med premiere i 2015 ble 18 solgt til utlandet. De tre filmene som hadde høyest eksportverdi solgte for 67,3 millioner kroner til utlandet. Det er altså rimelig å si at veksten i samlet eksportverdi skyldes at et fåtall filmer har solgt meget godt. Det er generelt viktig å være oppmerksom på at gitt et relativt lite utvalg filmer hvert år blir eksportverdien sensitiv for slike «tilfeldige» variasjoner fra år til år.

NFIs eksportundersøkelse måler kun verdien av *kinofilm* (spillefilm og kinodokumentar). Flere norske dramaserier og dokumentarer har stor suksess i utlandet og høy eksportverdi. Dette reflekteres imidlertid ikke i undersøkelsen.

For å måle publikumsopplutning i utlandet, bruker vi tall fra European Audiovisual Observatorys database, Lumière Pro. Her samles statistikk fra samtlige europeiske markeder, samt tolv andre nasjonale markeder⁶. Disse tallene oppdateres med noe latens, og det er derfor ikke formålstjenlig å se på statistikk for det siste året. Figur 16 viser besøksutviklingen fra 2002 og frem til 2015.

⁶ Mexico, Argentina, Brasil, Chile, Colombia, Venezuela, Sør-Korea, Kina, Australia, New Zealand, USA og Canada.

FIGUR 15 Eksportverdi for norske spillefilmer og kinodokumentarer

Om vi ser på besøkstall fra 2015 og 2016⁷, er Mexico det landet utenom Norge hvor flest mennesker så norsk film. Dette skyldes i all hovedsak at *Bølgen* hadde godt over en halv million besøkende der, og filmen var også godt besøkt i flere andre latinamerikanske land. *Louder than bombs* gjorde det bra i Frankrike og Mexico: i begge land var besøkstallene for filmen rundt dobbelt så høye som de var i Norge. Av andre filmer som står for mye av besøkstallene kan det nevnes *Tusen ganger god natt*, *Welcome to Norway*, og barnefilmer om Kaptein Sabeltann, Doktor Proktor og Solan og Ludvig (som faktisk figurerer i to av de mest sette filmene).

På listen over de ti landene med høyest besøkstall, finner vi en blanding av land hvor norsk film tradisjonelt finner mange av sine seere (Tyskland, Frankrike, Nederland, Polen) og en del land hvor tallene i større grad skyldes at enkeltfilmer har gjort det svært godt (Mexico, Colombia, Venezuela), men ingen av våre nærmeste naboland. Her er landene bare rangert etter totalt antall besøk, og ikke

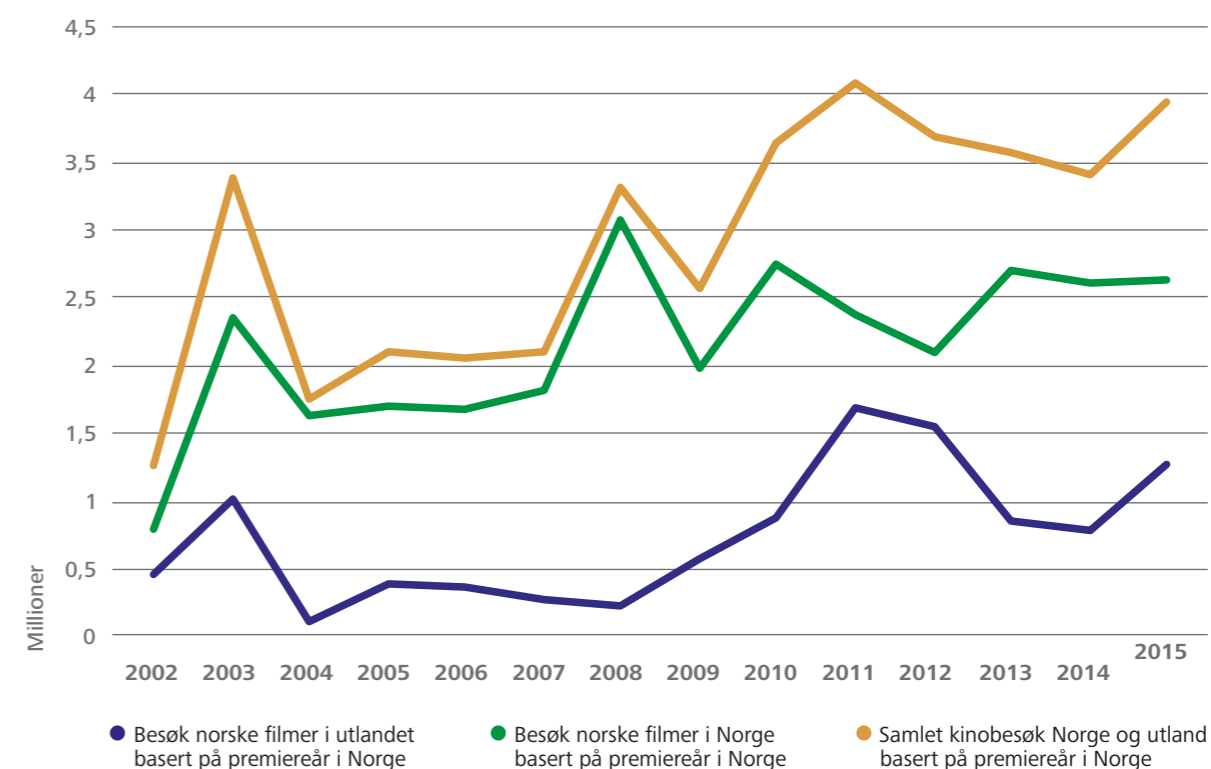
⁷ Per januar 2018. Det forventes at tallene for 2016 kan fortsette å endre seg noe, grunnet latens i oppdatering av databasen.

justert for innbyggertall. Gjør vi det, hopper Danmark til topps med syv billetter per 1000 innbyggere, men ellers forandres lite: Frankrike, Mexico, Tyskland, Polen og Nederland er fortsatt på topp med rundt fem besøk per 1000 innbyggere.

Omsetning for norske dataspill

Rapporten *Spillbransjen 2017*, utgitt av Virke Produsentforening, vitner om fortsatt vekst for norsk spillutvikling. Omsetningen ble anslått å være over 358 millioner kroner, hvorav bare ti prosent skjedde i Norge. Hovedmarkedet for salg av norske spill er altså i utlandet, og omvendt er norskandelen i spillmarkedet her hjemme ganske lavt (nordmenn kjøpte i 2015 spill for rundt en halv milliard kroner). Antall bedrifter som lager spill i Norge nærmer seg 180, hvorav rundt 20 har mer enn ti ansatte. I rapporten fremheves tilskudd til spillutvikling fra NFI som en forutsetning for å holde det høye nivået vi ser i norsk spillbransje i dag.

FIGUR 16 Kinobesøk for norsk film i utlandet basert på premiereår

Hovedmål 4:

En profesjonell filmbransje med sunn økonomi

Siden 2011 er det gitt produksjonstilskudd til 103 spillefilmer. Tilskuddene er fordelt på 31 ulike produksjonsselskap, hvorav ti har fått mellom fire og 16 tilskudd.

Gjennomsnittlig produksjonsbudsjett for markedsvurdert film med premiere i 2017 var rundt 34 millioner kroner. For kunstnerisk vurdert film var tallet 15 millioner kroner.

Betalings-tv og nettbaserte filmleietjenester bidro ikke med finansiering av noen av premierefilmene fra 2017 som mottok støtte fra NFI. Abonnementsbaserte strømmetjenester sto for 0.1% av finansieringen.

Gjennom insentivordningen fikk 8 utenlandske prosjekter tilskudd og legger deler av innspillingen til Norge

52 kurs og seminarer ble arrangert i regi av NFI:LAB og gjennom tilskudd og samarbeid med andre aktører.

Det fjerde hovedmålet for norsk filmpolitikk er en profesjonell filmbransje med sunn økonomi. Målet er utdypet i Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidsrettet filmpolitikk*: Regjeringen vil i større grad vektlegge film som næring, og vil legge til rette for at filmbransjen har kompetanse og økonomi til å drive på en god måte. Sunn økonomi i filmbransjen er en forutsetning for å utnytte potensialet for sysselsetting og innovasjon.

Det er et mål for Regjeringen at den private finansieringen av filmsektoren opprettholdes og på sikt økes. En sunnere bransjeøkonomi og mer målrettede tilskuddsordninger vil kunne redusere risikoen ved å investere i norske filmer og serier, og dermed øke investeringsviljen fra private aktører. Det skal legges til rette for sterke regionale fagmiljøer på filmområdet og internasjonal produksjon i Norge.

Styringsparameter 4.1: Kompetansenivået i bransjen

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 4.1

Produksjonsmetodene og forretningsmodellene i filmbransjen er i rask endring, og norsk film har derfor et kontinuerlig behov for profesjonalisering, omstilling og reorientering, nasjonalt og internasjonalt. NFI prioriterer arbeidet med å utvikle et relevant tilbud av kurs, verksteder og seminarer, og har ulike virkemidler for å bidra til kompetanseheving og profesjonalisering av bransjen. NFI forvalter en egen tilskuddordning for kompetansehevende tiltak for norsk filmbransje.

I 2017 ble det gjennomført 52 kurs, verksted, seminarer og konventer i regi av NFI:LAB, eller med tilskudd fra NFI. Tilbakemeldingene fra bransjen er gjennomgående gode.

Med innføringen av insentivordningen for film og serier, ønsker Regjeringen å styrke kompetanse og erfaring hos norske filmskapere og filmarbeidere gjennom samarbeid med utenlandske aktører. Dette er en refusjonsbasert tilskuddsordning der produksjoner som kvalifiserer kan søke om tilskuddsramme på inntil 25 prosent av godkjente kostnader i Norge. Flere store internasjonale produksjoner på norsk jord har ført til etterspørsel etter kompetente filmarbeidere. NFI får tilbakemeldinger om at det er stor konkurranse om disse filmarbeiderne, og at flere produksjoner derfor har ansatt folk med mindre erfaring. Vi antar at dette fører til økt kompetanse hos flere filmarbeidere i Norge, noe som er positivt for norsk film. Det er imidlertid en fare for mangel på kompetent arbeidskraft dersom antallet internasjonale produksjoner øker kraftig.

Insentivordningen skjøt for alvor fart i 2017. Ni produksjoner fikk tilskudd over ordningen, hvorav åtte utenlandske. Den samlede norskandel i budsjettene ble estimert til å være 245 millioner kroner, og vi anslår at rundt to tredjedeler går til norske filmarbeidere og norsk utstyrsutleie. Som et grovt estimat, ser det foreløpig ut til at ordningen også har bidratt direkte til sysselsetting med rundt 80 årsverk. Det estimeres videre at over 700 lønnstakere var involvert i prosjektene, hvorav 600-650 på utenlandske produksjoner. Alle tallene som baserer seg på de budsjetter oppgitt i søknaden er usikre, og faktisk utbetaling avstemmes mot levert regnskap.

NFI har bidratt til å ivareta og øke kompetansen i norsk filmbransje, både gjennom kursvirksomhet og ved å tilrettelegge for kontakt og utveksling med internasjonale filmmiljøer.

Resultatindikator: Kurs og seminarer i regi av NFI.

Resultatkrav: NFI skal bidra til at det finnes et relevant tilbud av kurs, seminarer og verksteder som er etterspurt av bransjen.

NFI:LAB

NFI:LAB er NFIs enhet for kurs- og kompetanseutvikling, og har som formål å bidra til kvalitetsheving og profesjonalisering av filmbransjen. NFI:LABs tilbud utformes i dialog med bransjen, og forsøker å ivareta ulike behov og aktuelle problemstillinger. NFI:LAB tilrettelegger for kompetanseheving gjennom konventer og bransjedager, prosjektrettede verksted, mesterklasser, seminarer, samarbeid og nettverksbygging – både nasjonalt og internasjonalt. Virksomheten retter seg mot profesjonelle filmskapere innen spillefilm, kortfilm, dramaserier, dokumentar og spill, og temaene kan omfatte alle ledd i filmens livsløp, fra utvikling og produksjon til lansering og distribusjon.

I henhold til NFIs handlingsplan for kjønnsbalanse legger NFI stadig større vekt på dette i arbeidet med kurs- og kompetanseutvikling i bransjen, og NFI:LAB jobber for å tiltrekke seg kvinnelige forbilder som foredragsholdere. De jobber dessuten målrettet for å sikre kjønnsbalanse blant deltakere på kurs, seminarer og verksteder.

NFI:LAB utvikler verksteder og kurs tilpasset behovene til forskjellige prosjekter i utvikling. Kursene blir til gjennom dialog med filmbransjen. De fleste prosjektene som velges ut til å delta har fått tilskudd fra NFI eller en annen offentlig aktør. Eksempler på verksteder og kurs som NFI:LAB arrangerte i 2017 er *Sørfond pitchkurs*, *One Vision-møter med Frans Baunsgaard*, *One-on-one med Laurie Hutzler* og *Nye Veier Pitchverksted*.

NFI:LAB samarbeider med en rekke internasjonale aktører, gjennom å inngå faglige og økonomiske partnerskap. Formålet er å legge til rette for nettverksbygging, økt internasjonal finansiering og samproduksjon. Partnerskapene gir norske prosjekter innpass på anerkjente og relevante programmer i utlandet – som igjen bidrar til økt kvalitet og kompetanse i prosjektene. Eksempler på partnerskap i 2017 er *Production Value*, *Structural Constellations*, *Cinekid Script LAB*, *IDFAcademy*, *Young Nordic Producers Club* og *CPH:LAB/CPH:DOX*.

Hvert år arrangeres det egne konventer for formatene

spillefilm, spill, kortfilm, dokumentar og dramaserier. Formålet med konventene er å samle og inspirere bransjen, og å oppdatere hverandre på kommende produksjoner og trender. Konventene for spillefilm og spill arrangeres av NFI:LAB i samarbeid med en programkomité bestående av representanter fra bransjen. TV-drama-, dokumentarfilm- og kortfilmkonventet arrangeres av henholdsvis Virke Produsentforeningen, Vestnorsk filmsenter og Midtnorsk filmsenter, alle i samarbeid med og med tilskudd fra NFI.

NFI:LAB arrangerer hvert år ulike mesterklasser, fagdager og seminarer med utgangspunkt i aktuelle og relevante behov og problemstillinger. Det kan være mesterklasser med anerkjente filmskapere, manusseminarer og seminarer om distribusjonsformer og ny teknologi. I 2017 arrangerte NFI:LAB blant annet *Mesterklasse* med Paul Greengrass, *Lanseringsdagen*, *Bransjedag DOK*, *NM i Gameplay* og *Amerikansk fiksjonsfix*. NFI:LAB samarbeider også med bransjeorganisasjonene om enkeltarrangementer for ulike fagfunksjoner, som for eksempel NFI:LAB *Regidagen* i samarbeid med Norske filmregissører (NFR) og Mesterklasse med Marie-Helene Dozo i samarbeid med Norske Filmklippere (NFK).

Tilskuddsordning for kompetansehevende tiltak og Filmrekrutteringsstipend

NFI forvalter en egen tilskuddordning for kompetansehevende tiltak for norsk filmbransje, hvor virksomheter som arrangerer felles tiltak for kompetanseheving av filmbransjen kan søke. Formålet med ordningen er å bidra til økt profesjonalisering og kompetanseheving i filmbransjen. I 2017 ble det tildelt til sammen 1,1 millioner kroner over ordningen til ca. 20 ulike tiltak, blant annet *Nordic Docs*, *Women in Film and Television* (WIFT), BIFF-nasjonalt dokumentarseminar, *Animasjonsfilmfestivalen - Nordisk Forum og Bransjeseminar*, Filmforbundets HMS-kurs og *Konsollkonferansen*.

NFI tildeler også stipend til kurs i utlandet til profesjonelle fagarbeidere i filmbransjen. Formålet med ordningen er å bidra til talent- og kompetanseutvikling av fagarbeidere. I 2017 ble det tildelt i alt 96 stipend til kurs i utlandet på til sammen 1,4 millioner kr. Blant kursene det bel gitt tilskudd til å delta på var EAVE 2017, DOK Inkubator 2017, Berlinale Co-Production Market – Visitor's Programme, GDC – Game Developers Conference og co-produksjonsmarkedet When East Meets West.

NFI forvalter ordningen med filmrekrutteringsstipend, hvor profesjonelle fagarbeidere kan søke om tilskudd til faglig og kunstnerisk utvikling gjennom hospitering hos en mer erfaren fagarbeider på spillefilm, kinodokumentar eller dramaserie. I 2017 ble det gitt fem filmrekrutteringsstipend på til sammen kr. 250.000.

Hospitantordningen skal, i henhold til NFIs handlingsplan for kjønnsbalanse, prioritere kvinner høyt. Å bli tatt opp i ordningen kan gi kvinnelige filmskapere nyttige erfaringer og innpass i deler av bransjen som ellers er dominert av menn. I 2017 var fire av fem (80 prosent) av filmarbeiderne i ordningen kvinner.

NFI:LAB evaluerer de fleste arrangementene ved hjelp av spørreundersøkelser i QuestBack, og tilbakemeldingene er gjennomgående at bransjen er tilfreds med NFI:LABs tilbud og opplever det som relevant for sin virksomhet.

Resultatindikator: Antall norske filmarbeidere i internasjonale produksjoner, samt innspillingsdager i Norge, som følge av insentivordningen.

Resultatkrav: NFIs tildelinger skal bidra til internasjonal utveksling og utvikling av kompetanse.

Insentivordningen for film- og serieproduksjoner

Insentivordningen for film- og serieproduksjoner trådte i kraft 1. januar 2016, og hadde i 2017 en ramme på 55,8 millioner kroner. I tillegg ble 7,2 millioner kroner overført fra 2016.

Ordningen skal bidra til å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge for å fremme norsk kultur, historie og natur. Ordningen skal også bidra til økt erfaring og kunnskap i den norske filmbransjen, stimulere til vekst, en bærekraftig norsk filmnæring og økt internasjonalt samarbeid. For å få tilbud om tilskuddsramme gjennom insentivordningen er det et krav at produksjonen skal ha minimum 30 prosent internasjonal finansiering, samt bred internasjonal distribusjon. Ordningens formål gir grunnlaget for rangeringen av søknadene, som gjøres på grunnlag av produksjonenes størrelse, hvor mye kostnader som benyttes i Norge, produksjonens internasjonale potensial, i hvilken grad prosjektet vil bidra til en reell økning i produksjonsaktiviteten i Norge og hvorvidt den norske budsjettandelen vil styrke den norske filmbransjen ved å skape vekst, økt erfaring og kunnskap.

Søknader og tilskudd i 2017

I 2017 ble det utlyst to søknadsfrister for insentivordningen:

I første søknadsrunde mottok NFI åtte søknader, hvorav én søker trakk seg. Det ble innvilget en tilskuddsramme på totalt 49,2 millioner kroner. Prosjektene som fikk innvilget søknadene: *The Postcard Killings*, *Grenseland*, *Viking Skool*, *Shetland 4*, *The Bird Catcher*, *Lost in Norway* og *Snømannen* (restopptak). Sistnevnte rammetilskudd kom ikke til anvendelse og beløpet ble tilbakeført til tilskuddspotten.

I andre søknadsrunde mottok NFI seks søknader, og det ble innvilget en tilskuddsramme på totalt 24,4 millioner kroner. *Mission Impossible 6*, *Norway* og *The Innocents* fikk innvilget søknadene sine.

Det var ytterligere tre prosjekter som kvalifiserte for tilskudd, men som ikke fikk innvilget søknaden fordi potten var tom. Dette viser at ordningen har et betydelig større potensiale, gitt en større tilskuddsramme.

Den faktiske utbetalingen til prosjektene beregnes basert på godkjent regnskap for arbeid utført i Norge.

Det maksimale beløpet som kan gis i refusjon til prosjektene i ordningen i 2017, er 63 millioner kroner. De totale budsjetterte kostnadene i Norge for prosjektene var på til sammen 245 millioner kroner. Dette er penger som går direkte tilbake til den norske økonomien.

Prosjektene fra 2017

Prosjektene i insentivordningen i 2017 hadde god spredning på format og opphavsland. Den britiske spillefilmen *The Postcard Killings* er basert på en krimroman av Liza Marklund. *Grenseland* er en norskprodusert dramaserie. *Viking Skool* er et animasjonsprosjekt og en samproduksjon mellom et irsk og et norsk produksjonsselskap. Den britiske dramaserien *Shetland* spiller inn deler av sin fjerde sesong i Norge. Spillefilmene *The Bird Catcher* og *Lost in Norway* er produsert av henholdsvis britisk og kinesisk produksjonsselskap. Spillefilmen med arbeidstittelen *Norway* er en britiskprodusert film om terrorangrepet på Utøya og i regjeringskvartalet 22. juli 2011. Amerikanske *Mission Impossible* valgte Preikestolen som location for den sjetten filmen i serien. Den britiske dramaserien med arbeidstittel *The Innocents* la deler av opptakene til Modalen.

Andel til filmbransjen, sysselsetting og antall lønnstakere

Vi anslår at rundt to tredjedeler av den samlede tilskuddsrammen, altså godt over 40 millioner kroner, går til norske filmarbeidere og norsk utstyrsutleie. Som et grovt estimat, ser det foreløpig ut til at ordningen har bidratt direkte til sysselsetting med rundt 80 årsverk⁸. Det estimeres videre at over 700 lønnstakere var involvert i prosjektene, hvorav 600-650 på internasjonale produksjoner.

8 Alle tallene som baserer seg på budsjetter oppgitt i søknaden er usikre. I tillegg har det for tre av budsjettene ikke vært anledning til å identifisere antall timer forventet sysselsetting. Ved en nøye gjennomgang av budsjettene til de resterende seks prosjektene, som til sammen mottar tilskuddsrammer på 37,5 millioner, har vi identifisert sysselsetting tilsvarende 55 årsverk. Dette gir i snitt 1,5 årsverk per million gitt i tilskuddsramme. Med utgangspunkt i dette, de gjenværende prosjektenes budsjettstørrelser og estimert andel som går til norsk filmbransje for hvert budsjett, har vi beregnet at samlet antall årsverk som kan forventes å genereres av alle prosjektene vil ligge et sted mellom 80 og 100. Gitt de to kildene til usikkerhet, har vi valgt å oppgi nokså forsiktige estimater på antall årsverk. Det presiseres igjen at faktiske refusjonsbeløp vil avstemmes mot levert regnskap.

For 2016 ble det utarbeidet en detaljert studie av de økonomiske ringvirkningene av insentivordningen, *Olsberg-rapporten*, som fant at den indirekte sysselsettingen kunne forventes å være av samme størrelsesorden som den direkte sysselsettingen.

De åtte utenlandske produksjonene har til sammen budsjettert med rundt 170 innspillingsdager i Norge. I tillegg kommer dager med øvrig produksjon, som forventes å utgjøre et betydelig høyere antall enn selve innspillingsdagene.

Styringsparameter 4.2: Bærekraft i norske produksjonsmiljø

Vurdering av måloppnåelse styringsparameter 4.2

NFI skal bidra til å legge til rette for at filmbransjen har økonomi til å drive på en god måte. Selv om det eksisterer større produksjonsselskaper med stabil økonomi, framstår den norske bransjen som relativt fragmentert med overvekt av små og økonomisk svake selskaper. En sunnere bransjeøkonomi og mer målrettede tilskuddsordninger vil kunne redusere risikoen ved å investere i norske filmer og serier. Det klart viktigste virkemiddelet NFI har til rådighet for å påvirke situasjonen er forhåndstilskudd til utvikling og produksjon. Gjennom fordeling av disse kan NFI bidra til å skape kontinuitet i fagmiljøene, og redusere risikoen i de mest kritiske fasene av filmproduksjon. Vi rapporterer på hvordan slike tilskudd fordeles på ulike produksjonsselskaper, og hvor stor del de utgjør av prosjektenes totalbudsjett. Det er imidlertid vanskelig å uttale seg om utviklingen i bransjen bare på dette grunnlaget. Summen av norskproduserte filmer utgjør en nokså variert masse, med svært forskjellige økonomier. For å kunne si noe sikkert om hvilken retning den samlede økonomien i norsk filmbransje utvikler seg i, trengs en mer omfattende evaluering.

Mens det i tallene for de siste syv årene fortsatt er en klar overvekt av små produksjonsselskaper med få produksjoner under beltet, er det flere selskaper som har mottatt tilskudd til et større antall produksjoner enn ved tidligere måltinger. Øverst på listen over selskaper som har mottatt produksjonstilskudd til flest prosjekter, finner vi de samme fem selskapene som i fjor, som altså har opprettholdt aktivitetsnivået, samtidig som det er en jevn tilstrømning av nye selskaper.

Gjennomsnittlig andel privat finansiering av de 35 norske premierefilmene fra 2017 var på linje med tallene for 2016, mens andelen produksjons- og lanseringstilskudd i snitt var noe lavere. Det er fortsatt markedsfilm som har de klart største produksjonsbudsjettene, mens kinodokumentarer har de laveste. Filmer som mottar tilskudd etter kunstnerisk vurdering hadde i 2017 de laveste gjennomsnittlige produksjonsbudsjettene på flere år. For filmer i de øvrige kategoriene er gjennomsnittlig størrelse på budsjettene omtrent lik som for tidligere år. Generelt ser vi en trend mot færre, men større markedsfilmer, og flere kunstneriske filmer med mindre produksjonsbudsjetter.

Gjennom fordelingen av produksjonsmidler bidrar NFI både til å opprettholde de eksisterende, sterke produksjonsmiljøene, og samtidig gi en rekke nyere, mindre selskaper anledning til å etablere seg. NFI er en av de klart største kildene til finansiering av spillefilm, og bidrar til å redusere risikoen ved å investere i filmer gjennom både forhånds- og etterhåndstilskudd. Samtidig ser vi at det stadig blir mer utfordrende å skaffe tilstrekkelig finansiering, og filmer som får støtte etter kunstnerisk vurdering har de siste årene opplevd både mindre produksjonsbudsjett og lavere offentlig andel.

Rapporten *Åpen fremtid – en utredning om pengestrømmene og økonomien i filmbransjen* (ideas2evidence, 2014) viser at investering i filmproduksjon innebærer høy risiko, og for å tiltrekke seg private investorer er det nødvendig med en høy andel offentlig finansiering. Rapporten *Utredning av pengestrømmene i verdikjeden for norske filmer og serier* (Menon Economics og BI, 2018) slår fast at produksjon av norske spillefilmer, dramaserier, dokumentarfilmer og dokumentarserier har blitt mer kostbart i perioden fra 2010 til 2016, og dramaseriene har hatt den klart sterkeste kostnadsveksten. Videre viser rapporten at Norsk filminstitutt er den viktigste finansieringskilde for norsk spillefilm, etterfulgt av distributørene, noe som også fremgår av vår egen analyse (se figur 22). For norske serier, er det TV-kanalene som er de viktigste investorene, med nesten to tredjedeler av investeringene. Selv om de fleste norske film- og serieprosjekter som settes i produksjon, ifølge rapporten, synes å gi god soliditet, har mange utfordringer knyttet til likviditeten. Selv for solide fullfinansierte film- og serieprosjekter er likviditeten en utfordring – og selskapene kan få betalingsproblemer.

At kostandene knyttet til produksjon av film har økt, er ikke nødvendigvis dårlig nytt: en av forklaringene til økningen er at det lages større og mer påkostede produksjoner, noe som særlig er beskrivende for utviklingen til dramaserier. For filmbransjen kan dette bety større produksjonsvolum, og økt privat og utenlandsk finansiering. Samtidig kan det gjøre det vanskeligere for mindre og smalere produksjoner å konkurrere. Det samme kan forventes for spillefilm, hvor man lenge har snakket om såkalt «blockbustifisering» - få, men store markedsfilmer og flere kunstnerisk vurderte filmer med små produksjonsbudsjett. Denne omstillingen i filmmarkedet kan bety smalere tider for de smalere filmene, noe vi allerede ser tegn til. Når bevilgningsnivået er uendret, tilgangen på både privat og offentlig finansiering synker, og det forsøkes å opprettholde antall filmer som lages, gir det utslag i mindre produksjonsbudsjetter for disse filmene.

I det følgende beskrives NFIs tiltak for å skape kontinuitet i bransjen, og dermed bidra til filmfaglig styrke, og vi viser utviklingen i hvordan NFIs produksjonstilskudd fordeles på ulike produksjonsselskaper. Videre er det et mål at NFIs tildelinger skal redusere risikoen ved å investere i norske produksjoner, og over tid bidra til økt produksjonsaktivitet. Vi ser derfor på hvordan norske premierefilmer er finansiert, utviklingen i produksjonsbudsjettene størrelse og hvor stor andel av produksjonsbudsjettene som dekkes av ulike tilskuddsordninger forvaltet av NFI.

Disse indikatorene er imidlertid ikke nok til å konkludere om bransjens økonomiske bærekraft: Hvorvidt det å produsere film faktisk er en bærekraftig virksomhet, avhenger til syvende og sist av om prosjektene går i pluss eller ikke. Vi vet at mange prosjekter ikke er lønnsomme, og at særlig prosjekter som ikke får forhåndstilskudd i gjennomsnitt er tapsprosjekter. Slik har det vært i flere år, og det er lite som tilsier at trenden er i ferd med å snu. Summen av norske spillefilmer utgjør en svært lite homogen masse, med store forskjeller fra prosjekt til prosjekt, og det vil kreve grundigere analyser av blant annet inntektsrapporter og intern økonomi for de enkelte prosjektene for å kunne gi et helhetlig bilde av den økonomiske situasjonen for norsk filmbransje.

Resultatindikator: Hvordan produksjonstilskuddene fordeler seg på ulike produksjonsselskap.

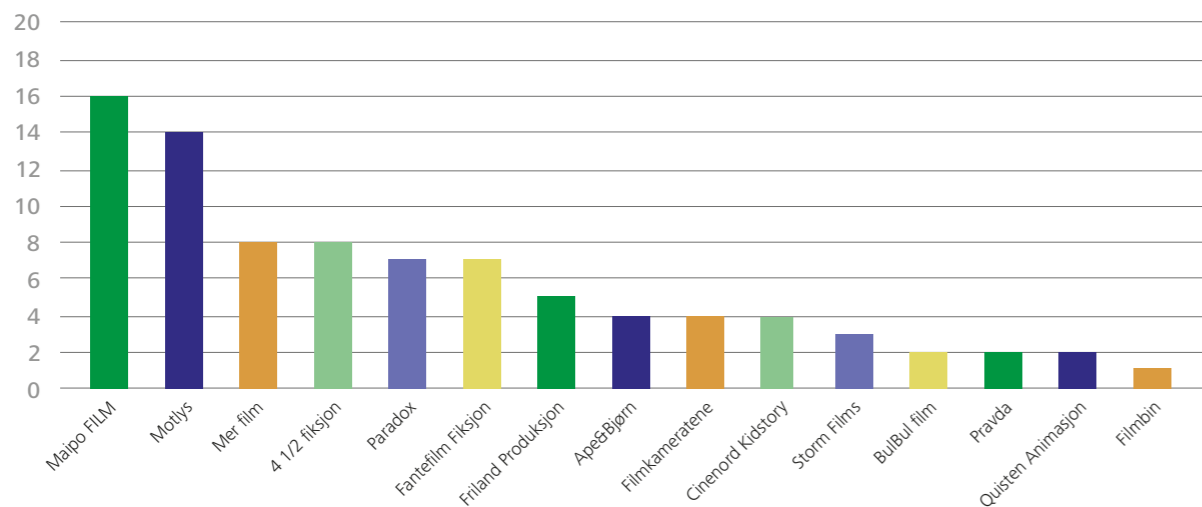
Resultatkrav: NFI skal bidra til kontinuitet i bransjen ved tildelingen av fondsmidler.

Fordeling av tilskudd til produksjon av spillefilm på ulike selskap

Hvordan produksjonstilskuddene fordeler seg på ulike produksjonsselskap gir et bilde av produksjonsmiljøenes faglige styrke og kontinuiteten som er i bransjen i dag. De siste syv årene er det tildelt 103 produksjonstilskudd til spillefilm (eks. minoritetssamproduksjoner). Tilskuddene har fordelt seg på 31 forskjellige produksjonsselskap. Som figur 17 viser, utmerker de to selskapene Maipo FILM og Motlys seg med henholdsvis 16 og 14 produksjonstilskudd i perioden, etterfulgt av Mer Film og 4 1/2 fiksjon som begge har fått åtte produksjonstilskudd. Seks ulike selskap har fått tilskudd til mellom fire og syv prosjekter. Figur 18 er en frekvensfordeling, og viser hvor mange selskap som har mottatt forskjellige antall tilskudd de siste syv årene: et selskap har fått tilskudd til tre prosjekter, tre selskap har fått tilskudd til to prosjekter, og 17 selskap har fått tilskudd til kun ett prosjekt.

Kort oppsummert ser vi at det eksisterer en kjerne av norske produksjonsselskap som er mer eller mindre kontinuerlig involvert i produksjon av kinofilm (som mottar forhåndstilskudd fra NFI). Spesielt to selskap peker seg ut med opptil flere produksjonstilskudd i året, mens et stort antall selskap kun har fått forhåndstilskudd til en eller to kinofilmer den siste syvårsperioden.

FIGUR 17 Produksjonstilskudd til spillefilm fordelt på produksjonsselskap

Resultatindikator: Fordelingen av risiko i finansieringen av norske produksjoner.

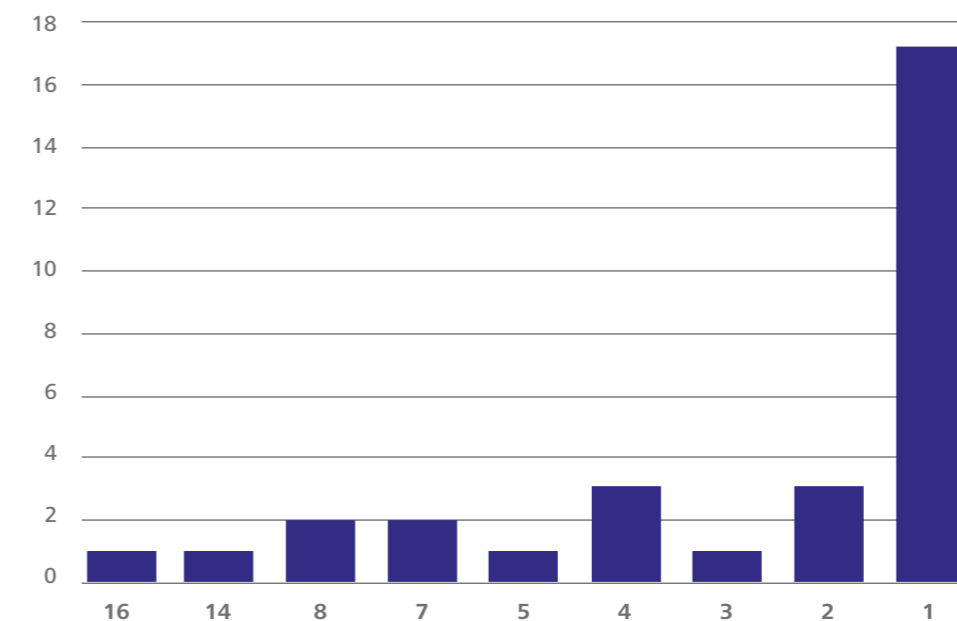
Resultatkrav: Norske produksjoner skal realiseres ved hjelp av et mangfold av finansieringskilder.

Utvikling i finansieringssammensetning og budsjett

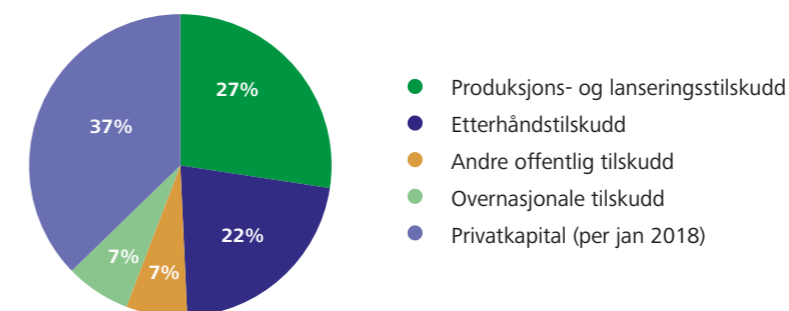
Figur 19 viser hvordan budsjettene til de 35 premierefilmene i 2017, per januar 2018, er dekket av privatkapital, tilskudd fra NFI (produksjonstilskudd, lanserings tilskudd, og etterhåndstilskudd), samt offentlig støtte fra Norge og EØS. Privatkapitalen består her av produksjonsselskapenes innskudd i produksjonen, privat sponing og investering.

Per januar 2018 utgjør nasjonale offentlig tilskudd 56 prosent av det totale budsjettet til premierefilmene. Tallene er foreløpige: Kinofilm som oppnår besøkstall over fastsatte grenser og har fått innvilget etterhåndstilskudd kan potensielt hente ut midler tre år etter premieredatoen. I beregningen er det tatt utgangspunkt i utbetalt etterhåndstilskudd samt estimat for gjenstående utbetalinger. Får å få et bilde av hvordan finansieringen fordelte seg på de ulike kildene ved premieredato, altså hvordan risikoen fordelte seg, kan man slå sammen etterhåndstilskudd med privatkapital. Dette viser at rundt 60 prosent av budsjettene var dekket av privatkapital før filmene kvalifiserte til etterhåndstilskudd. Om 2017-filmene kvalifiserer til maksimal utbetaling av etterhåndstilskudd vil forholdet reverseres, og den offentlige andelen av finansieringen til slutt kunne stige til litt over 60 prosent.

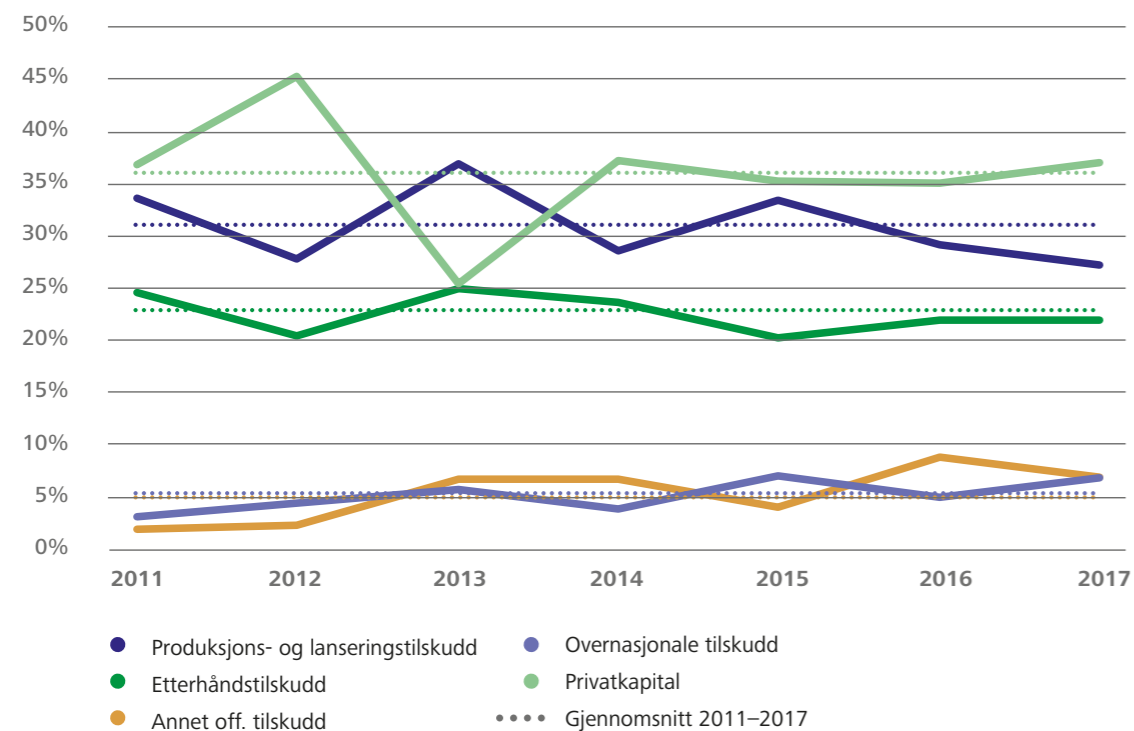
FIGUR 18 Frekvenstabell for antall produksjonstilskudd til spillefilm per selskap

FIGUR 19 Fordeling av budsjett for norske premierefilmer 2017

FIGUR 20 Budsjettdandeler for norske premierefilmer 2011–2017

Figur 20 viser hvordan finansieringen av premierefilmene er fordelt for de seks årene fra 2011 til 2017. Forholdet mellom offentlig støtte og egenkapital er avhengig av hvert års sammensetning av premierefilmer. Generelt er det slik at det er lav offentlig andel i de årene det er mange filmer uten forhåndstilskudd – som er tilfelle i 2017. Om en tar gjennomsnittet av tallene for de siste seks årene, som det er gjort i figur 20 (stiplede linjer) ser en at andelen produksjons- og lanseringstilskudd for 2017 ligger noe lavere enn gjennomsnittet, men i det store og hele ligger andelen nokså nærme snittverdiene.

Størrelse på produksjonsbudsjett i kinofilm – på tilskuddsnivå og i premierefilm

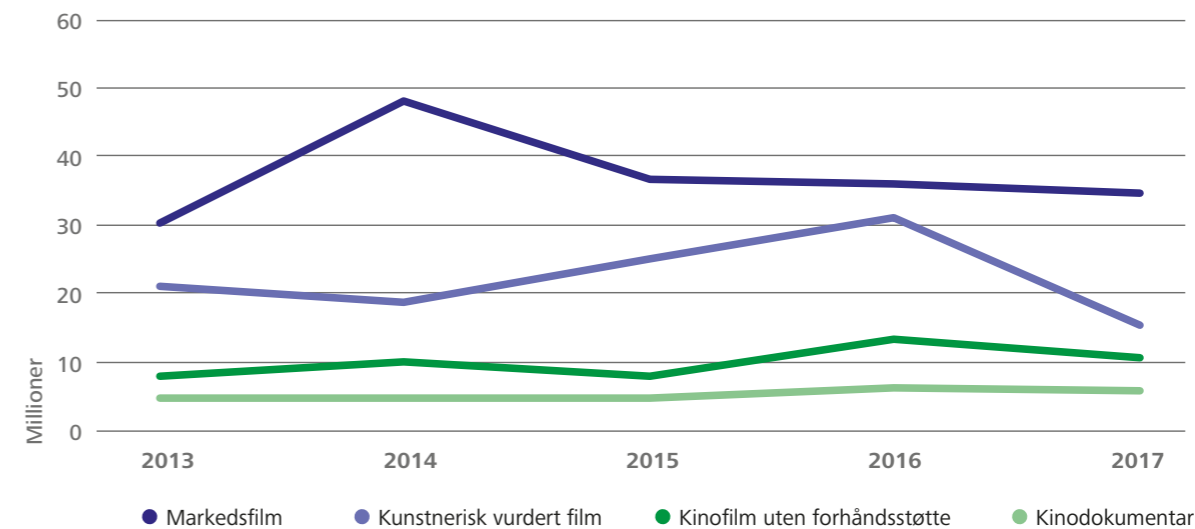
I 2017 ble det gitt 110 millioner kroner i produksjonstilskudd til 13 spillefilmer (kinodokumentar og minoritetssamproduksjoner regnes ikke med her), hvor størrelsen på tilskuddene varierer mellom 950 tusen kroner og 15 millioner kroner. Budsjettene for filmene strekker seg fra fire til 60 millioner kroner, og samlet budsjett for de tolv filmene er rundt 380 millioner kroner, noe som gir et gjennomsnittsbudsjett på 29 millioner kroner. Snittbudsjettet for de fire filmene som har fått tilskudd over markedsordningen er rundt 40 millioner kroner, mens snittet for de ni filmene med tilskudd etter

kunstnerisk vurdering, inkludert en Nye veier-film, er 25 millioner kroner. Filmen med størst produksjonsbudsjett har for øvrig fått tilskudd over markedsordningen.

Det ble i tillegg gitt tilskudd til produksjon av syv kinodokumentarer i 2017, på til sammen litt over syv millioner kroner. Gjennomsnittsbudsjettet for disse filmene var 5,8 millioner kroner.

Når det gjelder kinofilmene med premiere i 2017 varierer produksjonsbudsjettene i størrelse mellom 1,7 og 64 millioner kroner. Som vi ser av figur 21, hadde kinofilmer med tilskudd over markedsordningen høyest gjennomsnittlig produksjonsbudsjett, som har vært tilfellet i hele den siste femårsperioden. Markedsfilmene med premiere i 2017 hadde et gjennomsnittlig budsjett på 34 millioner kroner, mens tallet for kunstnerisk vurdert kinofilm var litt under 15 millioner kroner, altså en differanse på nesten 20 millioner kroner. I tillegg var det i 2017 premiere på 13 filmer som ble produsert uten forhåndstilskudd fra NFI. Disse hadde et gjennomsnittlig produksjonsbudsjett på litt under elleve millioner kroner. For de fire kinodokumentarene som mottok forhåndstilskudd var gjennomsnittlig produksjonsbudsjett seks millioner kroner.

FIGUR 21 Gjennomsnittlig produksjonsbudsjett 2013–2017

Den kritiske finansieringen ved innspillingsstart

Produksjonsselskapenes inntjening fra distribusjon på ulike plattformer er med på å danne grunnlag for produksjon av nytt norsk innhold. For at en ny film skal bli en realitet er produsenten avhengig av å ha nok finansiering på plass, i form av egenkapital, ofte et produksjonstilskudd fra NFI eller andre offentlige instanser, en minimumsgaranti (MG) fra distributør, forhåndssalg av visningsrettigheter – og en rekke andre potensielle kilder. Sammensettingen av en films finansieringskilder ved innspillingsstart viser hvilke aktører som på et kritisk tidspunkt er villig til å ta den risikoen som er nødvendig for at filmen skal bli realisert.

Tallene i det følgende baserer seg på en gjennomgang av finansieringsplanene for 20 filmer med premiere i 2017, som alle hadde mottatt forhåndstilskudd fra NFI. Figur 22 gir en oversikt over de viktigste kildene til finansiering for de 20 filmene. Nasjonale filminstitutt står for 41 prosent av samlet finansiering, mens produsenter dekker 16 prosent, regionale fond står for tolv prosent og distributører i snitt finansierer ti prosent av budsjettene.

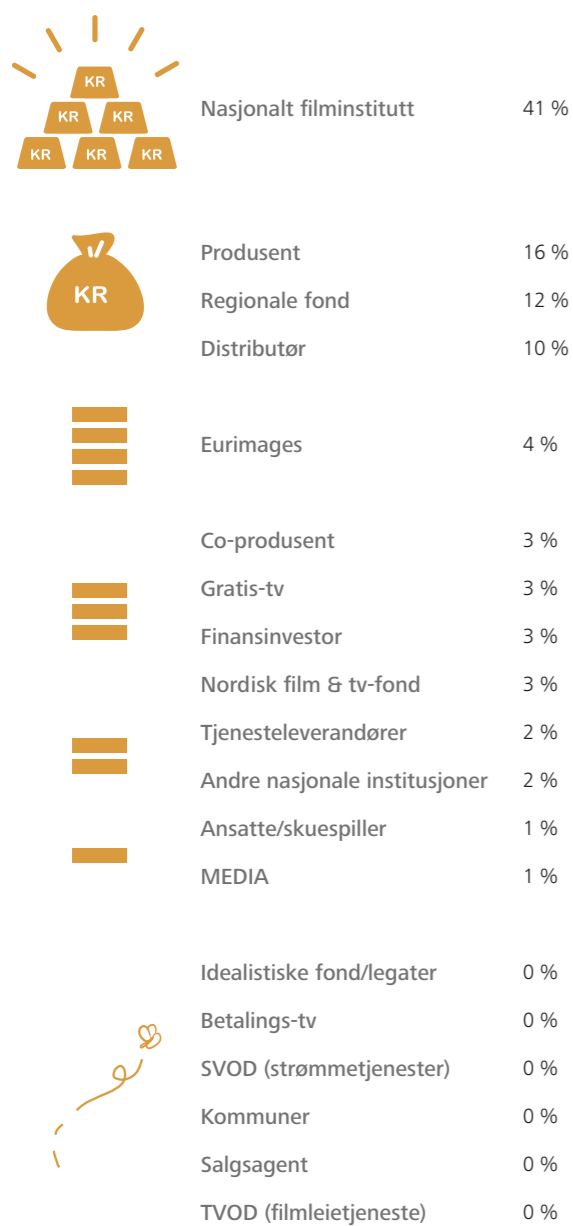
Gratis-tv og allmennkringkastere bidrar med litt over tre prosent av den samlede finansieringen, og har vært inne på finansieringssiden i halvparten av filmene. Hverken betalings-tv eller filmleietjenester er involvert i noen prosjekter, mens en film fikk bidrag fra en strømmetjeneste. Som andel av den samlede finansieringen er det imidlertid neglisjerbart (0,1 prosent). Eurimages står for fire prosent, mens co-produsenter, private investorer og nordisk film- og tv-fond sto for rundt tre prosent hver.

Det er fortsatt produsenter og distributører som tar mesteparten av risikoen i disse prosjektene, med håp om senere å få satt filmene opp på kino, få tildelt etterhåndstilskudd og solgt rettigheter til andre visningsplattformer. Nettopp disse – kino, betalings-tv og ulike nettbaserte filmtjenester – bidrar heller ikke i 2017 i nevneverdig grad.

Figur 23 viser sammensettingen av ulike typer finansiering ved innspillingsstart for de samme 20 filmene: offentlige tilskudd utgjør størstedelen av finansieringen med 45 prosent, etterfulgt av private investeringer som dekker 26 prosent. Forsalg og minimumsgaranti (MG) fra distributør utgjorde 13 prosent. Softloan er lån som blir gitt av i hovedsak offentlige institusjoner på lokalt, regionalt, nasjonalt eller overnasjonalt nivå. Lånene skal i utgangspunktet tilbakebetales, men er gitt med noe mildere tilbakebetalingskrav og bedre betingelser enn ordinære långivere i det private markedet tilbyr. Samlet utgjør softloan elleve prosent av finansieringen av premierefilmene.

Avslutningsvis noterer vi at størstedelen av finansieringen til disse filmene kommer fra Norge. Norsk finansiering utgjør 66 prosent av total finansiering ved innspillingsstart. Med 26 prosent bidrar imidlertid også utenlandske kilder i betydelig grad. Overnasjonal finansiering som Eurimages, Nordisk film og TV-fond og lignende utgjør ti prosent.

FIGUR 22 Finansiering etter kilde

Resultatindikator: NFIs tiltak for å skape et bærekraftig produksjonsmiljø.

Resultatkrav: NFI skal iverksette tiltak som bidrar til et produksjonsmiljø med sunn økonomi, herunder sterke regionale filmmiljø og internasjonale produksjoner i Norge.

Målet om en profesjonell filmbransje med sunn økonomi, fremheves i Meld. St. 30 (2014-2015) *En framtidsrettet filmpolitikk*, som en avgjørende faktor for den samlede måloppnåelsen i norsk filmpolitikk. Det er også på dette området utfordringene og utviklingsbehovet er størst.

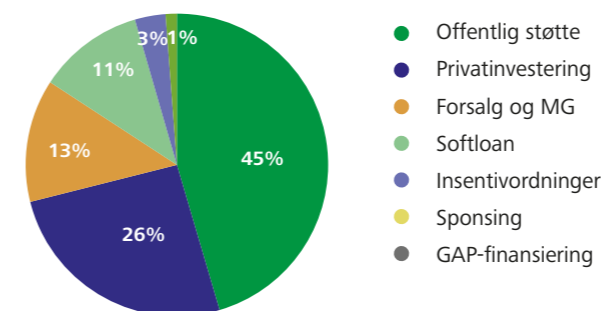
Som foreslått i filmmeldingen, har NFI i 2017 implementert prioritering av tidligere resultater i fordeling av tilskudd til utvikling, produksjon og lansering. Dette mener vi vil bidra til større kontinuitet for filmskapere og filmselskap, og gjennom dette en mer bærekraftig filmbransje.

For å styrke kontinuitet blant produksjonsselskapene med best kommersielle og kunstneriske resultater ble det også gjennomført en styrking og konkretisert prioritering i ordningen for rammetilskudd til utvikling. Dette vil gi en større kontinuitet og forutsigbarhet for de selskapene som har lyktes best.

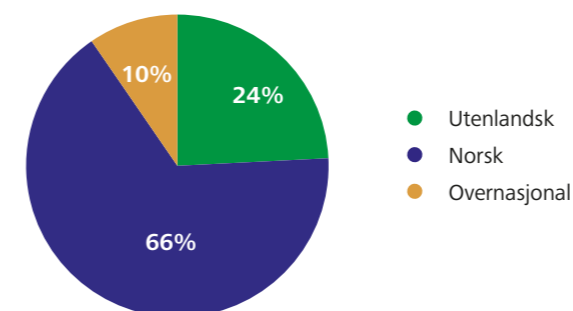
NFI er myndighetenes organ for å tilrettelegge og muliggjøre variert og god filmproduksjon i Norge. Alle tilskudd som deles ut, og all rådgivning og bistand fra NFI, blir gitt for å bidra til å sikre bærekraftige produksjonsmiljø som er i stand til å levere varierte produksjoner av høy kvalitet. Sterke regionale filmmiljø og tilrettelegging for internasjonale produksjoner i Norge er en del av dette.

En viktig del av arbeidet med å tilrettelegge for internasjonale produksjoner i Norge ligger i den nasjonale filmkommisjonen. Filmkommisjonen har som hovedfokus å markedsføre Norge som et attraktivt innspillingsland, og er et kontaktpunkt for alle internasjonale produksjoner som ønsker et samarbeid med Norge. Etter at insentivordningen (se rapportering under styringsparameter 4.1) ble innført i 2016, har Filmkommisjonen merket en markant større interesse for Norge som innspillingsland. Dette gjenspeiler seg både i interessen for NFI ved deltagelse på forskjellige festivaler, og i antall henvendelser.

FIGUR 23 Finansiering etter type

FIGUR 24 Geografisk fordeling av finansieringskilder

Del IV

Styring og kontroll av virksomheten

Styring og kontroll av virksomheten

Prioriterte områder og særskilte utfordringer i 2017

Kulturdepartementet har i tildelingsbrevet for 2017 fremhevet følgende prioriterte områder og særskilte utfordringer:

Fra tildelingsbrev: Norsk filminstitutt skal i 2017 prioritere implementering av nye tilskuddsordninger for produksjon og formidling av audiovisuelle verk.

Vår kommentar: NFI har i 2017 prioritert arbeidet med å implementere nye tilskuddsordninger for produksjon og formidling av audiovisuelle verk. Det har vært gjennomført et omfattende arbeid med nye søknadsveiledninger og sakbehandlingsregler for alle ordninger. Forskriftene skal nå være modernisert og i tråd med føringene fra filmmeldingen. Filmformidlingsområdet er nytt i statlig sammenheng og det er første gang hele området er forskriftsregulert. På tross av gjennomgående nye forskrifter på alle områder, har overgangen gått uten vesentlige utfordringer for bransjen.

Fra tildelingsbrev: Norsk filminstitutt skal fortsette arbeidet med å tilrettelegge for en profesjonell filmbransje med sunn økonomi, og støtte opp om satsingen på kunstneres internasjonalisering. Norsk filminstitutt må legge til rette for at norsk audiovisuelt innhold av høy kvalitet blir tilgjengelig og synlig for publikum på ulike digitale plattformer og strømmetjenester, og gjennom dette også tilrettelegge for utvikling av nye forretningsmodeller. Dette arbeidet må være i tråd med de føringer som ligger inne i filmforliket, jf. Innst. 83 S (2015-2016). Virksomheten må fortsatt følge med på omfanget av norske filmproduksjoner som spilles inn i utlandet og rapportere på utviklingen her, slik at utviklingen kan følges over tid.

Vår kommentar: NFI utarbeidet i 2017, på oppdrag av Kulturdepartementet, en analyse av Norges handlingsrom innenfor EUs direktiv for audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet) hvor vi kommer med anbefalinger om

hvordan direktivet bør implementeres i norsk lov. NFI anbefaler i denne rapporten at det innføres krav om kvoter for norsk og europeisk programinnhold, fremhevingsplikt av dette innholdet, og et pålegg om at VOD-tjenestene skal bidra økonomisk til produksjon av norske og europeiske filmer og serier i for av direkte investeringer eller ved innbetaling til filmfondet. NFI arrangerte også to filmpolitiske seminarer i 2017 som behandlet denne tematikken: seminaret «Kampen for tilværelsen. Hvordan sikre norsk audiovisuelt innhold i framtiden?» i Oslo i mars og seminaret «Den nordiske Broen. Hvordan løfte nordisk innhold i den digitale tidsalderen?» i Haugesund i august. Førstnevnte seminar ble arrangert i samarbeid med Kulturdepartementet, mens det andre seminaret var et samarbeid mellom NFI, Kulturdepartementet, Nordisk Film- og TV-fond og filmfestivalen i Haugesund.

NFI bidrar til at norsk audiovisuelt innhold av høy kvalitet blir tilgjengelig og synlig for publikum gjennom innkjøpsordningene for film og spill. For en nærmere omtale se styringsparameter 2.1, s 46.

NFI undersøker også hvert år tilgjengeligheten til nyere norsk kinofilm i ulike VOD-tjenester. Norske filmers tilgjengelighet på ulike visningsplattformer omtales nærmere under styringsparameter 2.1, s. 47. Utviklingen i antall innspillingsdager i utlandet (norske kinofilmer) omtales under styringsparameter 1.1, s. 24.

Ut over dette har NFI begrenset med virkemidler for å gjøre norsk film mer synlig og tilgjengelig. NFI viser i denne sammenhengen til filmforliket, jf. Innst. 83 S (2015-2016) og komiteens merknad om at «kinoene mener det vil være konkurransevridende dersom de betaler inn en avgift som kan gå til støtte til formidling av audiovisuelt innhold forbeholdt andre plattformer enn kino» og at «komiteen ber regjeringen utsette gjennomføringen av dette [plattformnøytralitet] frem til det er avklart hvordan de ulike leddene i verdikjeden som tjener penger på å formidle norsk film og audiovisuelt innhold, vil bidra til å finansiere nytt audiovisuelt innhold.»

Fra tildelingsbrev: Departementet viser til Stortingets anmodningsvedtak i forbindelse med behandlingen av Innst. 83 S (2015-2016): "Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak for å bedre kjønnsbalansen innen norsk film, samt opprettholde målet om at andelen kvinner eller menn i nøkkelposisjoner skal være minst 40 pst." Departementet ber Norsk filminstitutt om å videreføre dagens praksis med moderat kjønnskvalitering. Norsk filminstitutt må også vurdere ytterligere tiltak innenfor sine ordninger som kan bidra til en jevnere kjønnsbalanse, jf. Norsk filminstitutts handlingsplan for kjønnsbalanse i norsk film fra juli 2016.

Vår kommentar: NFI har i 2017 videreført arbeidet for en bedre kjønnsbalanse i norsk film. En nærmere omtale finnes under styringsparameter 1.1, s. 26.

Fra tildelingsbrev: Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken Norge (Kulturtanken DKS) ivaretar fra 2016 det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken, noe som fordrer en betydelig omstilling. Omleggingsprosessen vil pågå også i 2017, med mål om å iverksette endringer til skoleåret 2018-2019. Fra og med 2017 ivaretas også ansvaret for film i Den kulturelle skolesekken av Kulturtanken. Kulturdepartementet viser til Kulturtanken DKS for videre prosess og avklaring av framtidig samarbeid om Den kulturelle skolesekken.

Vår kommentar: NFI har god dialog med Kulturtanken, som i 2017 overtok ansvaret for tildeling av midler til DKS også innenfor filmfeltet. NFI og Kulturtanken har dialog på strategisk nivå, og NFI bidrar som rådgivere for tilskudd til filmtiltak der Kulturtanken ber om det. NFI er opptatt av barn og unge som målgruppe innen egne tilskuddsordninger, og arbeider med en tydelig avgrensning av prosjekter som faller inn under Kulturtankens og Fylkeskommunenes område.

Fra tildelingsbrev: Departementet har funnet det nødvendig å bruke noe mer tid på å vurdere mulige alternativer for å flytte Filmmuseet fra Norsk filminstitutt til en virksomhet med tyngre kompetanse innen museumsdrift. Inntil videre

vil Filmmuseet fortsatt være samlokalisert med Norsk filminstitutt, men driftsansvaret vil bli overført til en museumsinstitusjon fra og med 2018.

Vår kommentar: 2017 var det siste året da Filmmuseet lå under NFI. Inntil videre vil Filmmuseet fortsatt være samlokalisert med Norsk filminstitutt, men driftsansvaret vil bli overført til Nasjonalmuseet fra og med 2018.

Fra tildelingsbrev: Norsk filminstitutt skal fortsette samarbeidet med de regionale filmvirksomhetene og andre berørte aktører i bransjen om organiseringen av det nasjonale filmkommisjonsarbeidet.

Vår kommentar: NFI og FilmReg har i samarbeid laget et forslag til organisering av og finansiering av det nasjonale filmkommisjonsarbeidet og lagt dette fram for Kulturdepartementet.

Fra tildelingsbrev: Departementet ber NFI om fortsatt å følge med på utviklingen av andelen norskproduserte barne- og familiefilmer og rapportere på dette i årsrapporten.

Vår kommentar: Utviklingen i andelen norskproduserte barnefilmer omtales under styringsparameter 1.1. s. 32.

Fra tildelingsbrev: Regjeringen skal i 2017 iverksette en satsing på kulturell og kreativ næring (Jf. Prop.1 S (2016-2017). Satsingen har som mål å bidra til vekst, verdiskaping og arbeidsplasser via økt investering i og omsetning av kunst- og kulturproduksjoner. I tillegg til konkrete tiltak er målet at satsingen skal bidra til økt kunnskap om kultur som næring, samt en koordinert virkemiddelinnsetts. Norsk kulturråd er gitt i oppdrag å etablere et rådgivende kontor utenfor Oslo med mål om å styrke enkeltkunstneres muligheter for økte inntekter og legge til rette for mindre virksomheter som utgjør støtteapparatet rundt utøvende og skapende virksomhet regionalt. Det er videre gitt oppdrag til Innovasjon Norge om tiltak som skal bistå større selskaper og vekstkraftig kulturbasert virksomhet med blant annet økt kompetanse

og enklere tilgang til låne- og investeringskapital. Music Norway og de øvrige fem organisasjonene i Norwegian Arts Abroad, herunder Norsk filminstitutt, som er på Kulturdepartementets budsjett, får oppdrag om å iverksette tiltak som skal styrke aktørene i verdikjeden som jobber med å markedsføre og selge norsk kunst og kultur internasjonalt. Målsettingen er økte inntekter til de respektive bransjene. Kulturdepartementet iverksetter fra 2018 forskning på satsingen på kulturell og kreativ næring.

Vår kommentar: Post 50 ble i 2017 økt med én million kroner til styrkingen av Norwegian Arts Abroad med en satsing som retter seg mot støtteapparatet rundt kunstneres internasjonalisering. NFI utlyste midlene som tilskudd til pilotprosjekter for å markedsføre et eller flere audiovisuelle produksjoner (dramaserie, spillefilm, kortfilm, dokumentarfilm eller spill) internasjonalt. Vi prioriterte tilskudd til prosjekter der søker ville utforske nye salgsmetoder og plattformer, nye forretningsmodeller og nye samarbeidspartnere eller helt nye markeder/territorier med målsetting om å bidra til at en større andel av inntektene ved internasjonalt salg går til norske rettighetshavere. Vi mottok fem søknader totalt, hvorav tre fikk innvilget tilskudd. Alle som mottok tilskudd til pilotprosjekt forplikter seg til å dele sine erfaringer med bransjen – noe NFI vil legge til rette for når prosjektene er gjennomført i 2018.

Fra tildelingsbrev: Videre ber departementet om at Norsk filminstitutt fortsetter arbeidet med å gå gjennom virksomhetsområdene og prioritere de mest vesentlige områdene for at de politiske målene skal nås. Departementet viser til at Norsk filminstitutt fortsatt må prioritere det pågående strategiarbeidet i virksomheten og følge opp departementets føringer om å utvikle en fleksibel og omstillingsdyktig organisasjon.

Vår kommentar: NFI har i 2017 gjort et omfattende strategiplanarbeid og har utarbeidet en ny overordnet strategi for virksomheten, i tillegg til en egen kommunikasjonsstrategi og en internasjonal strategi. Innenfor produksjonsområdet er det utarbeidet strategier for arbeidet med de forskjellige formatene. I arbeidet med nye saksbehandlingsregler har vi jobbet med å effektivisere tilskuddsforvaltningen i NFI. Den fulle effekten av dette vil første skje når nytt saksbehandlingssystem er på plass. Som en del av effektiviseringsarbeidet har NFI i 2017 lansert nye og mer brukerrettede nettsider og en ny tilskuddsportal, som har som formål å effektivisere søknadsprosessen og dialo-

gen med NFI. NFI har videre gjennomgått sin oppgaveportefølje i 2017, og har blant annet avviklet avtalen med Filmrommet.no og Filmarkivet.no, og prioriterer nå innkjøpsordningene som vårt bidrag til å tilgjengeliggjøre norsk film og spill. NFI har også lagt ned publikumsaktiviteter som ikke naturlig faller inn under Cinematekets fane, i tillegg til at Eurodok-festivalen ble arrangert for siste gang i 2017.

Samfunnssikkerhet og beredskap

NFI risikovurderer sikkerhets- og beredskapsområdet, herunder IKT-beredskap. NFIs kriseberedskapsplan er revidert i 2017.

Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har ikke hatt merknader i tidligere års revisjonsberetninger for NFI. NFI har for øvrig fulgt opp Riksrevisjonens anbefalinger i den finansielle revisjonen med særlig fokus på intern kontroll. I 2017 gjennomførte Riksrevisjonen forvaltningsrevisjon av NFI. Rapporten fra denne vil foreligge første halvår 2018.

Fellesføringer fra KMD 2017

NFI har i 2017 arbeidet med flere digitaliseringsprosjekt. Det største prosjektet er utvikling av ny digital løsning for søknadsportal, saksbehandling, økonomiforvaltning og statistikk/rapportering for tilskuddsforvaltningen. I 2017 besto hovedvekten av arbeidet i utarbeidelse av kravspesifikasjon, gjennomføring anbudsprosess og oppstart utvikling. I 2018 fortsetter utvikling og testing, med planlagt lansering i løpet av høsten. Gevinstene ved innføring av nytt saksbehandlingssystem forventes å være mer brukerrettet, enkel og effektiv løsning for søkerne, mer effektive, enhetlige og helhetlige arbeidsprosesser og rutiner internt samt høyere kvalitet og sikkerhet – både på innkomne søknader, saksbehandling og rapportering. Vi forventer også at antall innsynsbegjæringer vil reduseres, som følge av automatisert publisering på våre nettsider av informasjon om søknader/tilskudd.

I tillegg til utvikling av nytt saksbehandlingssystem, har NFI i 2017 lansert nye nettsider for nfi.no, med søkerveiledning og nye midlertidige søknadsskjemaer for tilskuddsordninger, samt prosjektert og utviklet nye nettsider for Cinemateket som lanseres i 2018.

HMS/Arbeidsmiljø

Hovedmålet for HMS-arbeidet i NFI er å ivareta ansattes velferd og utvikle helsefremmende arbeidsplasser. Mer

konkret skal arbeidet med HMS i NFI bidra til å:

1. Skape kultur for mangfold og fleksibilitet
2. Forebygge trakassering og mobbing på arbeidsplassen
3. Forebygge yrkesrelaterte skader
4. Skape en god HMS-kultur
5. Legge til rette for fysisk aktivitet
6. Skape en miljøvennlig arbeidsplass

For å sikre måloppnåelse har NFI iverksatt et årshjul hvor det hvert kvartal tydeliggjøres hvilke tiltak som skal iverksettes og hvem som er ansvarlig for gjennomføring. NFI har i tillegg utarbeidet en rekke rutiner innen HMS, herunder

- Rutine for varsling av kritikkverdverdige forhold
- Rutine for risikovurdering HMS
- Rutine for konflikthåndtering
- Beredskapsplan ved alvorlig sykdom, ulykker og dødsfall
- Registrering og oppfølging av arbeidsrelaterte skader og ulykker
- Rutiner ved sykefraværsoppfølging

IA-avtalen og sykefravær

Norsk filminstitutt og de tillitsvalgte fornyet i 2014 samarbeidsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv, og den løper nå frem til 31.12.2018. Det ble utarbeidet en mål- og aktivitetsplan som refererer seg til alle tre delmål i samarbeidsavtalen:

- 1) sykefravær
- 2) personer med redusert funksjonsevne
- 3) avgangsalder.

NFI har løpende fokus på sykefraværsoppfølging og alle ansatte er informert om rutinen som skal følges. Arbeidstakere, tillitsvalgte og ledere er informert om sine plikter i sykefraværs-arbeidet.

Sykefraværsutvikling 2015–2017

Sykefravær	2015	2016	2017
Totalt sykefravær	4,2 %	6,4%	5,4%
Legemeldte	2,9 %	5,1%	4,2%
Kvinner	5,0 %	7,8%	7,2%
Menn	3,1 %	4,3%	3,0%

Likestilling

Staten skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen når det gjelder kjønn, alder, etnisk bakgrunn og funksjonsevne. NFIs personalpolitikk er utarbeidet i overensstemmelse med dette og oppfølging inngår som en del av det totale resultatansvar for NFIs ledere. Målsettingene gjenspeiles i det praktiske personalreglement for tilsetninger, hvor en stående regel sier at det blant de kvalifiserte søkerne alltid skal kalles inn minst en søker som oppgir å ha redusert funksjonsevne. Samme regel gjelder for personer med fremmedkulturell bakgrunn. NFI bestreber mangfold også på det religiøse området.

Program for styring og ledelse i staten (2014-2017)

NFI har gjennomført disse tiltakene i 2017, i tråd med program for styring og ledelse i staten:

- Implementering av ny organisering iverksatt i september 2016. Færre avdelinger, endret seksjonsinndeling, noen flere seksjonsledere.
- Delegering av ansvar og myndighet utover i organisasjonen, slik at ledernes handlingsrom blir større på alle nivåer, og beslutninger kan tas raskere og på riktig nivå.
- Strategisk plan for virksomheten som setter retning for underliggende og handlingsplaner, og gjennomføringen av disse.
- Digitaliseringsprosjekt for tilskuddsforvaltning og nettsider

Ytre miljø

NFI er opptatt av å integrere miljøhensyn i driften av virksomheten. I 2017 har det i hovedsak vært en videreføring av tiltak innen disse fem områdene:

Tiltak miljøarbeid 2017

Energiøkonomisering	Oppmerksomhet rundt energiøkonomisering i samarbeid med huseier.
Renhold	Det stilles krav til bruk av miljøvennlige produkter.
Innkjøp	Leverandør med miljøprofil skal velges der det er mulig.
Papirforbruk	Doble PC-skjermer til alle. Standard tosidig utskrift i s/hv og krav om bruk av ID-kort for utskrift.
Avfall	Kildesortering: matavfall, plast, papir, papp, elektronikk, lysstoffrør og restavfall.

Likestillingsrapport. Tall per 31.12.2017

	2015			2016			2017		
	K	M	TOTAL	K	M	TOTAL	K	M	Total
Kjønnsfordeling alle (antall)	57	41	98	54	44	98	52	42	94
	58 %	42 %		55 %	45 %		55 %	45 %	
Lederstillinger (antall)	10	3	13	9	4	13	8	6	14
	77 %	23 %		69 %	31 %		57 %	43 %	
Andre Stillinger (antall)	47	38	85	45	40	85	44	36	80
	55 %	45 %		53 %	47 %		55 %	45 %	
Heltidsansatte (antall)	48	33	81	50	36	86	45	37	82
	59 %	41 %		58 %	42 %		55 %	45 %	
Lederstillinger (antall)	9	3	12	9	4	13	8	6	14
	75 %	25 %		69 %	31 %		57 %	43 %	
Andre stillinger (antall)	39	30	69	41	32	73	37	31	68
	57 %	43 %		56 %	44 %		54 %	46 %	
Deltidsansatte (antall)	9	8	17	4	8	12	7	5	12
	53 %	47 %		33 %	67 %		58 %	42 %	
Lederstillinger (antall)	1	0	1	0	0	0	0	0	0
	100 %	0 %		0 %	0 %		0 %	0 %	
Andre stillinger	8	8	16	4	8	12	7	5	12
Gjennomsnittlig lønn pr årsverk (i 1000 kr)									
Totalt	543	559		548	563		550	550	
Lederstillinger	645	802		643	757		684	749	
Andre stillinger	520	538		528	541		525	516	

Del V

**Vurdering av
framtidssutsikter**

Vurdering av framtidutsikter

Demokrati og representasjon

Film er en del av demokratiets infrastruktur: Gjennom norsk film skapes og bekrefte kulturelle fellesskap og film har en viktig funksjon som en demokratisk arena for meningsbryting og samfunnskritikk. Film er viktig for bygging av kultur, språk og identitet. Derfor er det også nødvendig at norsk film gjenspeiler bredden og mangfoldet i befolkningen. Vi har en befolkning med mange kulturer og etnisiteter som i dag ikke er reflektert verken foran eller bak kamera, og heller ikke i stor nok grad blant publikum. Dette er en av de viktigste utfordringene for filmpolitikken fremover, og NFI kommer i nær fremtid til å utarbeide en egen handlingsplan for mangfold. Gjennom dette arbeidet skal NFI finne tiltak og virkemidler for å legge bedre til rette for et større skaper-, innholds- og brukermangfold. Likestilling er en del av dette arbeidet. Det viktige arbeidet for bedre kjønnsbalanse i norsk film fortsetter, og NFI vil også iverksette nye tiltak i tiden fremover. NFIs målsetting er 50/50 innen 2020.

Barn og unge er storforbrukere av film og spill, og har i henhold til Barnekonvensjonen Artikkel 31 rett på å få gode kunst- og kulturopplevelser. Det er vår oppgave å legge til rette for at barn og unge får innhold av høy kvalitet med utgangspunkt i eget språk, kultur og identitet. Barn og ungdom er også de gruppene som i aller størst grad tar i bruk digitale visningsplattformer. Ungdom går mindre på kino enn før, men samtidig er mediekonsumet deres høyere enn tidligere. Derfor er det viktig at norsk innhold er synlige og tilgjengelige på de digitale plattformene som nye generasjoner bruker.

Hvordan ivareta norsk innhold i fremtiden?

Nettopp derfor må vi også sørge for at det skapes bærekraftige forretningsmodeller og finne gode løsninger for medfinansiering av norsk innhold, slik at alle leddene i verdikjeden som tjener penger på formidling av norsk film også kan bidra til finansieringen av nytt innhold. NFI utarbeidet i 2017, på oppdrag av Kulturdepartementet, en analyse

av Norges handlingsrom innenfor et nytt AMT-direktiv. I rapporten anbefaler vi at nye aktører i verdikjeden blir en del av det regulerte markedet for film, og dermed bidrar til å finansiere ny norsk film gjennom avgifter eller investeringer i norsk innhold.

For å løse alle disse utfordringene er det helt nødvendig med en bærekraftig produksjonsbransje med god økonomi. Norske produksjonsselskaper har generelt for dårlig lønnsomhet. Vi ønsker bærekraftige og kreative filmmiljøer som kan levere høy kvalitet over tid, og som kan bruke overskudd fra egne produksjoner til å investere i nye produksjoner. For å få til dette er gode offentlige tilskuddsordninger et viktig virkemiddel. Offentlige tilskudd er også avgjørende for å få andre finansierer på banen. I et lite marked som Norge er, og i en bransje med høy kunstnerisk og økonomisk risiko, er en stabil og god offentlig finansiering helt nødvendig.

Regjeringen innførte en ny insentivordning som en del av sin kulturnæringsatsing, og NFI vil jobbe videre for å utvikle og forankre insentivordningen hos både norske og internasjonale produsenter som vil filme i Norge. Ordningen skal bidra til å fremme «norsk kultur, historie og natur», men det er også viktig at den gir norsk filmbransje bedre kompetanse og internasjonalt nettverk, i tillegg til flere arbeidsplasser og mer kontinuitet for norske filmarbeidere. Investeringer i film har også store positive ringvirkninger for andre samfunnssektorer, spesielt innen turisme og leverandørnæringen.

Filmproduksjon er i mye sterkere grad blitt en del av et internasjonalt marked. Klarer Norge å hevde seg bedre enn i dag, vil det skape arbeidsplasser, et sterkere produksjonsmiljø, tettere nettverk og flere ressurser til å utvikle både talent og lokale prosjekter. Det er i tillegg en forutsetning at den ferdige filmen når ut til sitt publikum, og dermed får mulighet til å utnytte sitt økonomiske poten-

siale. Dette underbygger behovet for en infrastruktur som tilrettelegger for en slik mulighet både digitalt og gjennom en desentralisert kinostruktur.

En virksomhet i utvikling

Et av våre hovedmål i tiden fremover er å legge større vekt på utvikling, men uten at det skal gå utover kvaliteten på utøvelsen av de løpende forvaltningsoppgavene vi har. NFI er derfor i gang med flere større omstillings- og utviklingsprosjekter, blant annet et nytt saksbehandlings-system. Høsten 2017 ble NFI underlagt en forvaltnings-revisjon. Riksrevisjonen undersøker blant annet om vår ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de målene Stortinget har satt på filmområdet. Målet med undersøkelsene er å gi Stortinget relevant informasjon om iverksettelse og virkninger av offentlige tiltak, og forvaltningsrevisjonen skal på denne måten bidra til en bedre og mer effektiv forvaltning. NFI ser derfor frem til å få Riksrevisjonens vurderinger og anbefalinger på bordet.

NFIs visjon er å fremme og styrke norsk film og filmens plass i samfunnet. For å få til det må vi ha et godt samarbeid med alle aktører på feltet: Regionale fond og sentre, bransjeaktører, kunnskapsleverandører og andre offentlige institusjoner. Det er tilsvarende viktig å finne bygge nye relasjoner i et marked i endring. Dette er noe NFI kommer til å prioritere i tiden fremover.

Årsregnskap

Ledelseskommentar til årsregnskapet 2017

Norsk filminstitutt (NFI) ble opprettet i 2008 og er underlagt Kulturdepartementet. NFI er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i henhold til kontantprinsippet. NFI er statens forvaltningsorgan på filmområdet. NFI er statens rådgiver på det filmpolitiske området og har ansvaret for å forvalte den statlige filmpolitikken slik at bransjen kan nå de filmpolitiske målene. Det overordnede målet for virksomheten i NFI er å bidra til å styrke den audiovisuelle kulturen i Norge, både blant bransje og blant publikum.

Bekreftelse

Norsk filminstitutt bekrefter at årsregnskapet for 2017 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, Finansdepartementets rundskriv R-115 og krav fra Kulturdepartementet. Det er ingen vesentlige usikkerhetsmomenter knyttet til regnskapet.

Vurdering av vesentlige forhold

NFI har i 2017 en samlet tildeling på utgiftssiden på kr 754 796 000. Herunder post 50 som har en tildeling på kr 494 600 000. Post 50 - fondsregnskapet er vedlagt i eget årsregnskap.

Post 01 driftsutgifter har en mindreutgift på kr 1 972 102. Dette er kostnader som påløper i 2018 og knytter seg i hovedsak til investeringer ifm. oppfølging av filmmeldingen, herunder arbeidet med nye digitale løsninger og lokaler.

Insentivordningen under post 72 ble innført i 2016. Tildelingen for 2017 er på totalt 62 982 000. Det gjenstår kr 62 130 337 av årets tildeling som er søkt overført til 2018. Av dette beløpet er kr 62 123 137 tildelt men ikke utbetalt i 2017.

Under kapittel 0115 har vi to belastningsfullmakter fra UD. Kr 600 000 til «Film Collection 2017-2018», og kr 1 260 000 til «Reisestøtte for eksperter og presse til prioriterte filmkulturelle begivenheter».

NFI har et inntektskrav under post 01-Ymse inntekter på kr 5 966 000. Driftsinntektene viser en merinntekt på kr 893 436. Merinntekten er i hovedsak fra Cinematek og kinodrift.

Postene 21/02 – Spesielle driftsutgifter /Oppdragsinntekter. Post 21 viser en mindreutgift på kr 485 869 i forhold til tildelingen som er på kr 6 043 000. Post 02 viser en merinntekt på kr 81 225 i forhold til tildelingen som er på kr 5 805 000.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.2017 kr 2 314 608.

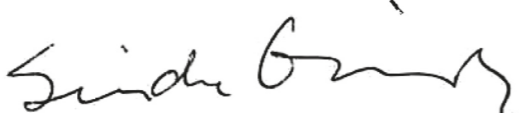
Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Norsk filminstitutt.

Riksrevisjonens revisjonsberetning offentliggjøres samtidig med at Norsk filminstitutt offentliggjør regnskapet. Årsregnskap og revisjonsberetning publiseres på våre nettsider.

Oslo, 14.03.2018

Styreleder
 Marit Reutz

Direktør
 Sindre Guldvog

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Norsk filminstitutt (NFI) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Norsk filminstitutt (NFI) har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som NFI har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser NFI står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Norsk filminstitutt har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter.

Note 8 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2017

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merutgift (-) og mindreutgift
0334	Driftsutgifter	01	A,B	114 391 000	112 418 898	1 972 102
0334	Spesielle driftsutgifter	21	A,B	6 043 000	5 557 131	485 869
0334	Tilskuddsbevilgning	50	A,B	494 600 000	494 600 000	0
0334	Insentivordning for film- og tv-produksjon	72	A,B	62 982 000	851 664	62 130 337
0334	Regional filmsatsning	73	A,B	74 920 000	74 919 000	1 000
0115	Tilskudd til finansielle formål	01		600 000	552 528	
0115	Tilskudd til filmkulturelle tiltak fra UD	70		1 260 000	946 588	
1633	Nettoordning for mva i staten	01			3 018 054	
Sum utgiftsført				754 796 000	692 863 863	
Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post		Samlet tildeling*	Regnskap 2017	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3334	Salg/leieinntekter	01	A,B	5 966 000	6 859 436	893 436
3334	Oppdragsinntekter	02	A,B	5 805 000	5 886 225	81 225
5568	Kino og videogramavgift	75		24 000 000	29 761 535	5 761 535
5309	Tilfeldige inntekter	29		0	128 136	
5700	Arbeidsgiveravgift	72		0	8 740 737	
Sum inntektsført				35 771 000	51 376 070	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					641 487 793	
Kapitalkontoer						
60091601	Norges Bank KK/innbetalinger				52 454 813	
60091602	Norges Bank KK/utbetalinger				-694 490 063	
703805	Endring i mellomværende med statskassen				547 457	
Sum rapportert					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
				31.12.2017	31.12.2016	Endring
703805	Mellomværende med statskassen			-2 314 608	-2 862 065	547 457

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0334 01	4 972 000	109 419 000	114 391 000
0334 21	543 000	5,500,000	6 043 000
0334 50		494 000 000	494 000 000
0334 72	7 172 000	55 810 000	62 982 000
0334 73		74 920 000	74 920 000
3334 01		5 966 000	5 966 000
3334 02		5 805 000	5 805 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merugift(-)/ mindre-utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter/ mindre-inntekter(-) iht. merinntekts-fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0334 01	Kan overføres	1 972 102		1 972 102	893 436			2 865 538	5 719 550	2 865 538
0334 21	Kan overføres	485 869		485 869	81 225			567 094		
0334 72	Kan overføres	62 130 337		62 130 337				62 130 337		62 130 337
0334 73	Kan overføres	1 000		1 000						

Post 01 - driftsutgifter viser en mindreutgift på kr 1 972 102. Dette er kostnader som påløper i 2018 og knytter seg i hovedsak til investeringer, herunder arbeidet med nye digitale løsninger og lokaler.

Post 01 - driftsinntekter viser en merinntekt på kr 893 436, som i hovedsak er merinntekt fra Cinematek og kinodrift.

Summen av de to postene kr 2 865 538 er søkt overført til 2018.

Postene 21 og 02 må ses i sammenheng. Post 21 viser en mindreutgift på kr 485 869. Post 02 har en merinntekt på kr 81 225.

Post 72 viser en mindreutgift på kr 62 130 337. Av dette beløpet er kr 62 123 137 tildelt men ikke utbetalt i 2017.

Mindreutgiften på kr 62 130 337 er søkt overført til 2018.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2017			
	Note	2017	2016
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	4 509 452	2 715 709
Salgs- og leieinntekter	1	8 236 209	8 555 385
Andre inntekter	1	0	0
Sum inntekter fra drift		12 745 662	11 271 094
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	72 158 998	61 926 861
Andre utbetalinger til drift	3	44 108 837	42 177 767
Sum utbetalinger til drift		116 267 835	104 104 628
Netto rapporterte driftsutgifter		103 522 173	92 833 534
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	1 346 243	1 303 985
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	333	198
Sum investerings- og finansutgifter		1 346 576	1 304 183
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		1 346 576	1 304 183
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	29 761 535	21 776 951
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		29 761 535	21 776 951
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	572 231 397	605 226 735
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		572 231 397	605 226 735
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		128 136	129 323
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		8 740 737	7 423 994
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		3 018 054	2 735 115
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-5 850 819	-4 818 202
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		641 487 793	672 769 298
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2017	2016
Fordringer		1 400	4 000
Kasse		2 040	2 360
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-2 547 513	-2 792 026
Skyldige offentlige avgifter		229 465	115 694
Annen gjeld		0	-192 093
Sum mellomværende med statskassen	8	-2 314 608	-2 862 065

Note 1 Innbetalinger fra drift		
	31.12.2017	31.12.2016
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum inntekter fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre departement. Oppdragsinntekter.	1 084 500	308 455
Tilskudd fra EU/ Media Desk	2 453 282	927 715
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater. Oppdragsinntekter	0	200 000
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser. Oppdragsinntekter	960 000	969 275
Tilskudd fra næringsliv og private. Oppdragsinntekter	11 670	310 264
Sum inntekter fra tilskudd og overføringer	4 509 452	2 715 709
Salgs- og leieinntekter		
Forhandlervarer, avgiftspliktig 25%	0	31 652
Egne utgivelser, avgiftspliktig 25%	0	188 340
Andre inntekter, avgiftspliktig 25% (Salg av varer)	21 347	12 510
Museumsomvisning, avgiftspliktig 10%	0	4 594
Salg av medlemskort - 10% mva	0	170 765
Salg av billetter - 10% mva	0	1,517 642
Andre inntekter, avgiftspliktig 15%	0	-11 739
Pressevisninger - 10% mva	0	12 800
Kinoutleie - 25% mva	0	17 505
Kinoutleie - 10% mva	14 631	20 308
Utstyrsutleie - 25% mva	0	700
Utstyrsleie - 10% mva	3 296	13 576
Salg annonser/programhefter 25%	0	6 000
Andre inntekter - 10% mva	1 215	0
Innt.fra salg av oppdr.virksomhet, avgiftspliktig 25% mva	27 124	60 934
Museumsomvisning 10% mva - (Salg av tjenester)	6 645	6 459
Salg av medlemskort - 10% mva (salg av tjenester)	225 225	99 000
Salg av billetter - 10% mva (Salg av tjenester)	3 945 766	1 233 920
Nettsalg billetter 10%-avvik Ticketoppgjør	15 332	0
Andre inntekter, avgiftspliktig 25% - (Salg av tjenester)	98 328	16 874
Pressevisninger - 10% mva - (Salg av tjenester)	633 421	575 280
Kinoutleie - 10% mva - (Salg av tjenester)	1,701 627	1,330 982
Salg annonser/programhefter 25% - (Salg av tjenester)	91 000	83 000
Andre inntekter - 10% mva -(Salg av tjenester)	10 650	26 418
Forhandlervarer avgiftsfri	0	4 259
Egne utgivelser/ref av porto avgiftsfri	0	11 209
Andre inntekter, avgiftsfri (Salg av varer)	7 763	26 271
Screening fee's, spillefilm avgiftsfri	0	6 224
Screening fee's, spillefilm avgiftsfri (Salg av tjenester)	0	8 609
Salg av rettigheter kortfilm utland, avgiftsfri (Salg av tjenester)	0	468
Screening fees, kort/dokumentar, avgiftsfri (Salg av tjenester)	0	905
Kinoleie, utland avgiftsfri - (Salg av tjenester)	7 700	212 670
Andre inntekter, avgiftsfri - (Salg av tjenester)	169 022	15 155
Billettsalg - avgiftsfri - (Salg av tjenester)	-2 494 991	-484 786
Kurs	407 113	583 273
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01-29)	3 343 994	2 753 609
Sum salgs- og leieinntekter	8 236 209	8 555 385
Andre inntekter		
Sum andre inntekter	0	0
Sum inntekter fra drift	12 745 662	11 271 094

Totalsummen viser samlede inntekter fra postene 01 driftsinntekter og post 02 oppdragsvirksomheten. Av dette beløpet utgjør inntekter fra Cinemateket 3,0 mill kr, inntekter fra kinoutleie 2,6 mill kr og tilskudd fra EU til Kreativt Europa Media Desk 1 mill kr. Andre driftsinntekter 0,25 mill kr. Øvrige inntekter er knyttet til oppdragsvirksomheten.

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2017	31.12.2016
Lønn	55 681 338	52 759 967
Arbeidsgiveravgift	8 740 737	7 423 994
Pensjonsutgifter*	6 273 732	0
Sykepenges og andre refusjoner (-)	-1 889 752	-1 879 893
Andre ytelser	3 352 943	3 622 794
Sum utbetalinger til lønn	72 158 998	61 926 861
Antall årsverk:	87	85
Under andre ytelser inngår bl.a. honorarer og utbetalinger til enkeltmannsforetak.		

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2017	31.12.2016
Husleie	13 572 055	12 978 312
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 006 245	1 072 690
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 514 439	2 226 283
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	207 818	416 127
Mindre utstysanskaffelser	198 092	330 262
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 777 419	1 579 829
Kjøp av fremmede tjenester	9 505 781	7 779 835
Reiser og diett	3 173 257	3 913 063
Øvrige driftsutgifter	12 153 730	11 881 366
Sum andre utbetalinger til drift	44 108 837	42 177 767
Under øvrige driftsutgifter inngår bl.a. kurs og seminarer for eksterne deltakere, trykningsutgifter, kontingenter og annonser.		

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2017	31.12.2016
Avgifter	29 761 535	21 776 951
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	29 761 535	21 776 951
Dette er avgift innkrevd fra kinoer i Norge, som utgjør 2,5% av netto omsetning for solgte kinobilletter. Fjorårets tall er avgift for tre kvartaler, mens avgift for 2017 er for 4. kvartaler.		

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2017	31.12.2016
Overføringer til statlige fond, post 50	494 600 000	496 183 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	77 381 097	69 672 000
Tilskudd til finansielle foretak	0	38 629 235
Tilskudd til husholdninger	250 300	742 500
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	572 231 397	605 226 735

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2017	31.12.2016
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	333	198
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	333	198

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 346 243	1 303 985
Sum utbetaling til investeringer	1 346 243	1 303 985
	31.12.2017	31.12.2016
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2017	31.12.2017	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	510 710	0	510 710
Andre fordringer	1 400	1 400	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 040	2 040	0
Sum	514 150	3 440	510 710
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-39 865	0	-39 865
Skyldig skattetrekk	-2 547 513	-2 547 513	0
Skyldige offentlige avgifter	187 570	229 465	-41 896
Annen kortsiktig gjeld	-769 035	0	-769 035
Sum	-3 168 843	-2 318 048	-850 796
Sum	-2 654 693	-2 314 608	-340 086

Fondsregnskap

LEDELSESKOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKAPET 2017

Norsk filminstitutt (NFI) er statens rådgiver på det film-politiske området og har ansvaret for å forvalte den statlige filmpolitikken slik at bransjen skal kunne nå de film-politiske målene. Det overordnede målet for virksomheten i NFI er å bidra til å styrke den audiovisuelle kulturen i Norge, både blant bransje og blant publikum. Norsk film-institutt er underlagt Kulturdepartementet.

Norsk filminstitutt bekrefter at årsregnskapet for 2017 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, Finansdepartementets rundskriv R-115 og kravene fra Kulturdepartementet. Jeg bekrefter at regnskapet for Filmfond gir et dekkende bilde av Filmfondet bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold

I 2017 har Filmfondet disponert 503,8 mill. kroner av fondets midler. Noen tildelinger, som ble vedtatt i 2016 eller tidligere, vises blant 2017 disponeringer.

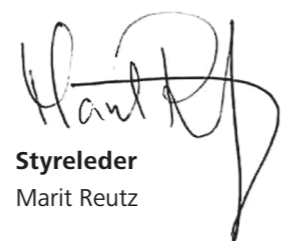
Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges Bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde per 31.12.2017 NOK 14 545 928.

Tilleggsopplysninger

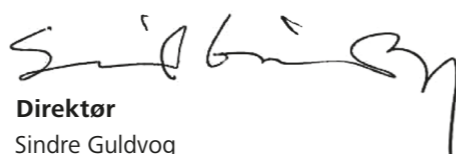
Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Norsk filminstitutt.

Riksrevisjonens revisjonsberetning offentliggjøres samtidig med at Norsk filminstitutt offentliggjør regnskapet. Årsregnskap og revisjonsberetning publiseres på våre nettsider.

Oslo, 14.03.18

Styreleder
Marit Reutz

Direktør
Sindre Guldvog

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av bevilgningsrapporteringen for statlige fond

Årsregnskapet for Filmfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016, punkt 8.

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Betalingsformidling skal skje gjennom statens konsernkontoordning og likvidene skal oppbevares på oppgjørskonto i Norges Bank. Beholdninger på oppgjørskontoene overføres til nytt år. Konto hos Norges Bank er ikke-rentebærende.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til fondsregnskapet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2017

Beholdninger rapportert i likvidrapport	Note	Regnskap 2017
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		256 889 704
Endringer i perioden		14 545 928
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank		271 435 632

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	Note	2017	2016	Endring
640305	Ordinære fond (eiendeler)		271 435 632	256 889 704	14 545 928
810305	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank		271 435 632	256 889 704	14 545 928

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret 2017

Utgiftkapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
0334	Film- og medieformål	50	Filmfondet	494 600 000
0160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling	70	Sivilt samfunn	3 000 000

Prinsippnote til årsregnskapet – oppstilling av fondsregnskapet for statlige fond

Fondsregnskapet

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Det innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet og resultatet viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen. I note til fondsregnskapet omtales kortsiktige fordringer. Kapitalinnskudd eller tilbakebetaling av kapitalinnskudd i fondet vises ikke i resultatoppstillingen, men blir ført direkte i balansen mot innskutt fondskapital.

Fondsregnskap 2017

Oppstilling av resultat i år 2017	Note	2017	2016
<i>Overføringer til fondet</i>			
Tilbakeføring fra statlige fond		-15 000	
Overføring fra departementer	1	499 247 609	499 183 000
Overføringer fra fylkeskommune			
Overføringer fra kommuner			
Overføringer fra statsforetak			
Tilfeldige og andre inntekter	1	408 282	106 000
Sum Overføringer til fondet		499 640 891	499 289 000
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Arbeidsgiveravgift innberettede ytelser	2	18 189	
Rentekostnad		247	
Overføring til kommuner	3	1 433 358	
Overføring til fylkeskommuner	3	50 000	
Overføringer til ikke-finansielle foretak	3	465 383 518	434 818 000
Overføringer til husholdninger (Stipend)		12 161 532	10 332 299
Overføring til ideelle organisasjoner	3	6 048 119	
Overføringer i forbindelse med FilmBIB	3		4 646 497
Sum Overføringer fra fondet		485 094 963	449 796 796
Periodens resultat		14 545 928	49 492 204
Disponering		14 545 928	49 492 204
Oppstilling av balanse for fond i år 2017			
Note			
2017			
2016			
<i>Eiendeler</i>			
Oppgjørskonto i Norges Bank		271 435 632	256 889 704
Sum eiendeler		271 435 632	256 889 704
Annen kortsiktig gjeld	4	4 149	394 644
Fondskapital	5	271 431 483	256 495 060
Sum fondskapital og gjeld		271 435 632	256 889 704

Noter

Note 1:

Filmfondet finansieres i vesentlig grad gjennom statlige tilskudd. Overføringer fra departementer inkluderer i 2017 tilskudd fra EACEA (Sørfond+) på til sammen 1 647 609 kroner. Tilfeldige og andre inntekter består hovedsakelig av innbetalinger knyttet til produsentstøttelån og tilbakebetaling i henhold til inntektsrapportering.

Note 2:

Arbeidsgiveravgift oppstår ved overføringer til husholdninger knyttet til enkelte ordninger som utbetales til personlige lønnstakere.

Note 3:

Overføringer i forbindelse med FilmBIB rapporteres i 2017 som en del av Overføringer til ikke-finansielle foretak. Det er en viss usikkerhet knyttet til klassifisering av tilskuddsmottakere.

Fordeling av overføringer fra fondet på tilskuddstype (Note 3)		
	2017	2016
Utvikling	53 371 618	50 617 350
Produksjon	206 141 061	180 546 732
Lansering	36 984 387	36 976 839
Etterhåndstilskudd	130 255 002	126 804 853
Stipender	11 725 150	10 305 799
Felles lanseringstiltak internasjonale arenaer	2 077 203	768 553
Filmkulturelle tiltak	44 540 542	43 776 670
Sum Overføringer fra fondet	485 094 963	449 796 796

Note 4:

Annen kortsiktig gjeld viser gjeld til skattemyndighetene.

Note 5:

Fondskapital per 31.12.2017 er NOK 271 431 483, hvorav NOK 238 354 776 er bundne midler og består av innvilget tilskudd som ikke er blitt utbetalt. I tillegg til bundne midler ble det i 2017 gitt tilsagn på NOK 43 376 351 i etterhåndstilskudd som vil bli dekket blant annet av udisponerte midler per 31.12.2017. Det er en viss usikkerhet knyttet til bundne midler per 31.12.2017, og gjennomgangen av dette vil bli slutført 2018.

POSTADRESSE

Postboks 482 Sentrum
0105 Oslo

BESØKSADRESSE

Dronningens gate 16
0152 Oslo
TLF + 47 22 47 45 00

www.nfi.no